

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 6 DECEMBER 2018

Namiddag

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 6 DÉCEMBRE 2018

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door de heer Siegfried Bracke.
La séance est ouverte à 14.18 heures et présidée par M. Siegfried Bracke.

De voorzitter: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Charles Michel, Kris Peeters, Daniel Bacquelaine.

Berichten van verhindering Excusés

Luc Gustin, Fatma Pehlivan, gezondheidsredenen / raisons de santé;
Nawal Ben Hamou, met zending / en mission;
Nahima Lanjri, OVSE / OSCE.

Federale regering / gouvernement fédéral:
Didier Reynders, Conferentie OVSE (Milaan) / Conférence OSCE (Milan);
Sander Loones, met zending / en mission;
Theo Francken, Europese Ministerraad Justitie Binnenlandse Zaken (Wenen) / Conseil des ministres européens Justice Intérieur (Vienne).

Beste collega's, ik begrijp dat bepaalde mensen het woord vragen in verband met de regeling van de werkzaamheden. Mijnheer Calvo, ik stel voor dat wij eerst overgaan tot de mededelingen en de eedaflegging van de nieuwe leden.

01 Agenda 01 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 5 december 2018, stel ik u voor op de agenda van deze namiddag de volgende punten in te schrijven:

- 1) de eedaflegging van nieuwe leden;
  - 2) voor de mondelinge vragen, het plenum te beginnen met de besprekking van en de naamstemming over:
    - het voorstel van resolutie (de heren Georges Dallemagne en Olivier Maingain, de dames Vanessa Matz, Catherine Fonck en Julie Fernandez Fernandez) over de ondertekening door België van het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie, nrs 3385/1 tot 7;
    - het voorstel van resolutie (de heren Wouter De Vriendt, *Benoit Hellings*, Kristof Calvo en de heer Georges Gilkinet, de dames Meyrem Almaci en Sarah Schlitz) om de federale regering op te roepen het Global Compact for Migration zonder voorbehoud te steunen, nrs 3386/1 en 2.
- Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 5 décembre 2018, je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de cet après-midi les points suivants:
- 1) la prestation de serment de nouveaux membres;
  - 2) de commencer la séance, avant les questions orales, par la discussion et le vote nominatif sur:
    - la proposition de résolution (MM. Georges Dallemagne et Olivier Maingain, Mmes Vanessa Matz, Catherine Fonck et Julie Fernandez Fernandez) relative à la signature par la Belgique du Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières, n° 3385/1 à 7;
    - la proposition de résolution (MM. Wouter De Vriendt, *Benoit Hellings*, Kristof Calvo et Georges Gilkinet,

Mmes Meyrem Almaci et Sarah Schlitz) appelant le gouvernement fédéral à soutenir sans réserve le Pacte mondial sur les migrations, n°s 3386/1 et 2.

Ik stel u eveneens voor op de agenda van de plenaire vergadering van deze namiddag in te schrijven:

- het wetsontwerp tot bekraftiging van het koninklijk besluit van 15 oktober 2017 tot vaststelling voor het jaar 2017 van het bedrag van de repartitiebijdrage bedoeld in artikel 14, § 8, zestiende lid, van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales, nrs 3104/1 tot 3.

Het verslag zal als drukproef rondgedeeld worden.

Je vous propose également d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de cet après-midi:

- le projet de loi portant confirmation de l'arrêté royal du 15 octobre 2017 fixant pour l'année 2017 le montant de la contribution de répartition visée à l'article 14, § 8, alinéa 16, de la loi du 11 avril 2003 sur les provisions constituées pour le démantèlement des centrales nucléaires et pour la gestion des matières fissiles irradiées dans ces centrales, n°s 3401/1 à 3.

Le rapport sera distribué en épreuve.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

02 Toelating, onderzoek van de geloofsbriefen en eedaflegging

02 Admission, vérification des pouvoirs et prestation de serment

Wij moeten overgaan tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die in aanmerking komt om de heer Benoit Hellings, die op 30 november 2018 ontslag nam, te vervangen.

Nous devons procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de M. Benoit Hellings, démissionnaire en date du 30 novembre 2018.

De opvolgster die hem zal vervangen is mevrouw Véronique Waterschoot, eerste opvolgster voor de kieskring Brussel-Hoofdstad.

La suppléante appelée à la remplacer est Mme Véronique Waterschoot, première suppléante de la circonscription électorale Bruxelles-Capitale.

De geloofsbriefen van mevrouw Véronique Waterschoot werden tijdens onze vergadering van 19 juni 2014 geldig verklaard.

Les pouvoirs de Mme Véronique Waterschoot ont été validés en notre séance du 19 juin 2014.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiegbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de verkregen stukken, in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification, n'a, au vu des pièces obtenues, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.

Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (Non)

Il en sera ainsi.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik verzoek mevrouw Véronique Waterschoot de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie Mme Véronique Waterschoot de prêter le serment constitutionnel.

*Mevrouw Véronique Waterschoot legt de grondwettelijke eed af in het Frans, het Nederlands en het Duits.
Mme Véronique Waterschoot prête le serment constitutionnel en français, en néerlandais et en allemand.*

(Applaus)
(Applaudissements)

Mevrouw Véronique Waterschoot zal deel uitmaken van de Franse taalgroep.
Mme Véronique Waterschoot fera partie du groupe linguistique français.

Wij moeten overgaan tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Sabien Lahaye-Battheu, die op 5 december 2018 ontslag nam, te vervangen.
Nous devons procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de Mme Sabien Lahaye-Battheu, démissionnaire en date du 5 décembre 2018.

De eerste opvolger, de heer Anthony Dumarey, heeft afstand gedaan van zijn mandaat bij mail van 5 december 2018.
Le premier suppléant, M. Anthony Dumarey, a renoncé à son mandat par courriel du 5 décembre 2018.

De opvolgster die haar zal vervangen is mevrouw Sandrine De Crom, tweede opvolgster voor de kieskring West-Vlaanderen.

La suppléante appelée à la remplacer est Mme Sandrine De Crom, deuxième suppléante de la circonscription électorale de Flandre occidentale.

De geloofsbriefen van mevrouw Sandrine De Crom werden tijdens onze vergadering van 19 juni 2014 geldig verklaard.

Les pouvoirs de Mme Sandrine De Crom ont été validés en notre séance du 19 juin 2014.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgescreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiezbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de verkregen stukken, in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification, n'a, au vu des pièces obtenues, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.
Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Geen bezwaar? (Nee)
Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (Non)
Il en sera ainsi.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".
Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik verzoek mevrouw Sandrine De Crom de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie Mme Sandrine De Crom de prêter le serment constitutionnel.

*Mevrouw Sandrine De Crom legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.
Mme Sandrine De Crom prête le serment constitutionnel en néerlandais.*

(Applaus)
(Applaudissements)

Mevrouw Sandrine De Crom zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep.
Mme Sandrine De Crom fera partie du groupe linguistique néerlandais.

Voorstellen van resolutie

Propositions de résolution

- 03** Voorstel van resolutie over de ondertekening door België van het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie (3385/1-7)
- Voorstel van resolutie om de federale regering op te roepen het Global Compact for Migration zonder voorbehoud te steunen (3386/1-2)
- 03** Proposition de résolution relative à la signature par la Belgique du Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières (3385/1-7)
- Proposition de résolution appelant le gouvernement fédéral à soutenir sans réserve le Pacte mondial sur les migrations (3386/1-2)

Voorstellen ingediend door:

Propositions déposées par:

- 3385: Georges Dallemane, Olivier Maingain, Vanessa Matz, Catherine Fonck, Julie Fernandez Fernandez.
- 3386: Wouter De Vriendt, *Benoit Hellings*, Kristof Calvo, Georges Gilkinet, Meyrem Almaci, Sarah Schlitz.

Bespreking

Discussion

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking. (Rgt 85, 4) (3385/6)
Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) (3385/6)

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel van resolutie over het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de résolution relative au Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières".

De besprekking is geopend.
La discussion est ouverte.

03.01 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, heel kort, want ik wil zeker collega Flahaux de kans geven om meteen met zijn verslag te beginnen.

Ons Parlement bijt zich vandaag vast in de Belgische positie over het VN-migratiepact. Ik hoop dat het de laatste keer is, want deze discussie sleept al lang genoeg aan.

Voor onze fractie is het wel belangrijk om dit te doen op basis van volledige informatie. Zonet heeft onze fractie, net als een aantal redacties trouwens, een instructienota kunnen inkijken van onze minister van Buitenlandse Zaken. In deze instructienota, die dateert van begin oktober, geeft de minister van Buitenlandse Zaken de opdracht aan onze diplomaten in New York om het pact te ondersteunen, sterker nog, om het uit te dragen. Dit is ook zowat de vraag in de voorliggende resolutie.

Ik meen dat het belangrijk is dat het Parlement het debat kan voeren op basis van volledige informatie. Vandaar mijn vraag om die instructienota op de banken te verspreiden, niet met de bedoeling om nog meer chaos toe te voegen aan de chaos, maar wel om meer feitelijkheid toe te voegen aan het debat.

Mijnheer de voorzitter, ik zou u dan ook willen vragen om deze instructienota rond te laten delen, zodat de fracties weten wat er aan de hand is. Het onderstreept nogmaals de situatie waarin wij zijn beland. Ons land vroeg begin oktober aan diplomaten om een bepaald standpunt uit te dragen, terwijl daar vandaag, begin december, twijfel over bestaat. Ik vind dit geen gezonde situatie en daarom meen ik dat hiermee komaf moet worden gemaakt op basis van alle beschikbare informatie. Vandaar mijn vraag om de instructienota op de banken te verspreiden.

03.02 **Dirk Van der Maele** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de woorden van collega Calvo.

Alvorens dit debat aan te vatten, zou ik van de premier enige verduidelijking willen.

Ten eerste, premier, ik stel vast dat hier geen enkele N-VA-minister aanwezig is. Mijn vraag is dan ook of u straks, als u het woord neemt, al dan niet namens heel de regering zult spreken?

Ten tweede, ik pik in op de instructienota van 3 oktober van onze minister van Buitenlandse Zaken. Premier, wist u van het bestaan van deze instructienota? Zo ja, dan voel ik dat u 150 Kamerleden bij de neus hebt genomen. Immers, als die instructienota er is — en ze is er — en als u dat wist, dan had u helemaal geen steun van het Parlement meer nodig om maandag naar Marrakesh te gaan en om u daar namens de regering aan te sluiten bij de consensus.

Mijnheer De Roover, uw derde rode lijn is ook al overschreden, want met deze instructienota is het proces voleindigd.

Premier, heeft België te kennen gegeven aan de VN de tekst te zullen goedkeuren?

Ik kom tot mijn laatste vraag aan de premier. De heer De Roover heeft aangekondigd dat de N-VA het punt op de agenda van de Ministerraad zal plaatsen. Premier, staat dit punt al op de agenda van de Ministerraad? Dat zou ik willen weten, want dit spelletje van de N-VA moet stoppen.

De sp.a is van oordeel dat de regering moet regeren en... (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Maelen, geen voorafname op het debat, alstublieft. Het ging over de regeling van de werkzaamheden. Wij zullen uw opmerking straks in het debat opnemen.

Het woord is aan mevrouw Fernandez Fernandez, over de regeling van de werkzaamheden.

03.03 Julie Fernandez Fernandez (PS): Monsieur le président, j'abonde dans le sens de mes collègues.

Au cours des auditions, nous avons appris que le COORMULTI avait abouti à l'adoption du pacte le 12 septembre. Tout comme mes collègues, j'ai appris par la presse que, le 3 octobre, le ministre des Affaires étrangères en personne avait donné instruction officielle - reprise dans le document apporté par M. Calvo - aux représentants belges aux Nations Unies de soutenir le pacte.

Dès lors, la procédure est close, monsieur le premier ministre. Pouvez-vous confirmer ces informations? En effet, je pense qu'elles influeront sur la suite de nos débats.

03.04 Georges Dallemande (cdH): Monsieur le président, je salue la présence de nombreux membres du gouvernement et du premier ministre pour un sujet aussi fondamental.

Si nous en sommes là aujourd'hui, c'est parce que le secrétaire d'État en charge de cette compétence a exprimé son désaccord envers le pacte. Je souhaiterais la présence du secrétaire d'État, parce que nous n'avons toujours pas entendu quelles étaient ses objections envers le pacte. Il est temps aujourd'hui qu'il respecte le Parlement ainsi que son propre gouvernement et qu'il vienne ici pour défendre ses positions et entendre celles du Parlement.

Je demanderai aussi au premier ministre tout à l'heure s'il s'exprime encore au nom de l'ensemble du gouvernement. Même si je salue la présence de nombreux ministres, je déplore l'absence de ministres N-VA. Le premier ministre s'exprime-t-il donc encore aujourd'hui au nom de l'ensemble du gouvernement?

03.05 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, j'interviendrai brièvement pour appuyer ce qui vient d'être dit.

M. le secrétaire d'État Francken, en charge du dossier dont nous allons parler aujourd'hui poste encore, précisément à l'heure où nous parlons, des déclarations sur les réseaux sociaux et, du reste, le fait même sans interruption. Nous ne comprenons pas qu'il ne soit pas présent aux côtés du premier ministre et des autres membres du gouvernement pour venir expliquer ses positions et, surtout, pour répondre aux questions que nous aurions à lui poser. Je ne comprendrais pas que cette demande ne soit pas entendue.

03.06 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik mag aannemen dat, zoals in

alle aangelegenheden, de eerste minister hier spreekt in naam van de hele regering, dat dit ook door de hele regering wordt gesteund en in dat licht mag worden bekeken.

De **voorzitter**: Collega's, in verband met de aanwezigheid van de staatssecretaris, hij had vooraf reeds aangegeven dat hij wegens Europese verplichtingen hier niet kan zijn. De Conferentie van voorzitters heeft daarvan gisteren kennisgenomen en heeft nadien de agenda van deze vergadering gewijzigd.

Le deuxième point concerne le document de M. Calvo. Je viens de le recevoir. Je ne suis pas en position de le juger, mais il me semble... La parole est à M. Dallemande.

03.07 Georges Dallemande (cdH): J'entends bien les excuses du secrétaire d'État. Il a les priorités qu'il entend avoir par rapport à une situation de crise aiguë qu'il a provoquée lui-même. J'en prends note. Si je comprends bien, il est sous l'autorité du ministre de l'Intérieur. Je demande alors que le ministre de l'Intérieur, sous l'autorité duquel travaille le secrétaire d'État Francken, vienne assister à nos travaux, réponde à nos questions et nous expose les objections qu'il peut avoir à l'égard de ce pacte. Il s'est longuement répandu dans la presse sur ses objections. Il est important et indispensable qu'il vienne ici au Parlement. Il faut qu'il nous écoute, qu'il ait enfin le courage de venir ici pour parler avec le Parlement de ses objections et qu'il entende notre soutien au Pacte migratoire.

Le **président**: Sur ce point, monsieur Dallemande, je vais prendre les informations nécessaires et je vous ferai porter le message. En ce qui concerne le document, je crois qu'il s'agit d'un document authentique. Je propose de le copier et de le distribuer, bien que ce document soit seulement en néerlandais.

03.08 Laurette Onkelinx (PS): Nous en avons l'habitude!

Le **président**: Si vous le demandez, j'en demanderai une traduction. On peut néanmoins distribuer ce document. Pour le reste, nous verrons au cours de la discussion sur la résolution.

La parole est à M. Calvo.

03.09 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor het verspreiden van de instructienota. Ik was zelf niet van plan om het te vragen, maar ik vind de vraag van de heer Dallemande eigenlijk wel legitiem. Ik kan heel veel begrip opbrengen voor de agendaproblemen van ministers, maar het feit dat geen enkele N-VA-minister deelneemt aan deze sessie is in deze omstandigheden allesbehalve ideaal. We kunnen alvast het verslag aanvatten, kwestie van vooruit te gaan. Ik meen echter dat u toch even moet polsen naar de beschikbaarheid van vicepremier Jambon.

De voorzitter: Dat heb ik daarnet toegezegd, mijnheer Calvo.

03.10 Olivier Maingain (DéFI): Monsieur le président, je comprends que plusieurs de mes collègues s'interrogent sur l'absence des ministres et secrétaires d'Etat N-VA. À titre personnel, il ne faut peut-être pas s'en plaindre. Bon débarras, dirais-je volontiers! Pour une fois, nous pourrons tenir une séance sans ces personnages qui ont souvent nui au bon fonctionnement de nos institutions.

Je pars du principe que quand le gouvernement est représenté par le premier ministre, le premier ministre représente tout le gouvernement. Aux ministres concernés, s'ils ne sont pas là, de dire ouvertement s'ils sont encore ou pas dans ce gouvernement! Nous le saurons dans quelques heures.

De voorzitter: Zoals de heer Calvo daarstraks heeft voorgesteld, stel ik voor al met de verslaggeving van het rapport van de heer Flahaux te beginnen en daarna de discussie over de resolutie aan te vatten.

03.11 Jean-Jacques Flahaux, rapporteur: Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les vice-premiers ministres, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, souvenez-vous, lors de la séance plénière du 22 novembre dernier, deux propositions de résolution avaient été déposées et la réunion plénière avait confié le soin à la commission des Relations extérieures de les examiner.

Cela fut fait lors des réunions de la commission des Relations extérieures des 27 novembre, 4 et 5 décembre derniers. Au cours de sa première réunion, celle du 27 novembre, M. Georges Dallemande, auteur principal de la proposition de résolution 3385 a exposé les grandes lignes et a, notamment, rappelé

les raisons pour lesquelles il importe pour la Belgique d'adopter sans réserve le Pacte mondial pour les migrations sûres, ordonnées et régulières.

M. Kristof Calvo, Ecolo-Groen, co-auteur de la proposition de résolution 3386, indiquait que son groupe avait déposé, le 16 novembre, cette proposition de résolution afin d'encourager le gouvernement à adopter sans réserve le Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières. En effet, il avait considéré que le gouvernement fédéral semblait divisé sur cette question et que les engagements pris à la tribune des Nations Unies par le premier ministre, Charles Michel, semblaient remis en question.

La commission a ensuite décidé de prendre pour texte de base pour la discussion la proposition de résolution de M. Dallemagne et d'organiser des auditions. Dans ce cadre, chaque groupe fut invité à proposer le nom d'une personne ou d'une institution à auditionner.

Ont été invités à participer à une audition le 4 décembre dernier: M. Jean-Luc Bodson, ambassadeur, envoyé spécial "Migrations et Asile" qui a négocié ce pacte durant toute la discussion; M. Fernand Keuleneer, avocat au barreau de Bruxelles; Mme Anne Lagerwall, professeure et membre au Centre du droit international de l'Université Libre de Bruxelles; M. Pierre d'Argent, professeur ordinaire et titulaire de la Chaire de droit international public à la Faculté de droit de l'Université Catholique de Louvain; Mme Ellen Desmet, chargée de cours de "Droit de la migration" à la Faculté de droit et de criminologie à l'Université de Gand; M. Jan Wouters, professeur ordinaire de droit international et organisations internationales à la Katholieke Universiteit Leuven; M. Marc Bossuyt, ancien président de la Cour constitutionnelle.

Le rapport provisoire de ces auditions est disponible sur le site de la Chambre.

La proposition de M. Dallemagne et consorts a été discutée lors de la réunion de la commission des Relations extérieures de ce mercredi 5 décembre, c'est-à-dire hier.

Huit amendements ont été déposés. D'une part, ceux de MM. David Clarinval, Patrick Dewael et Servais Verherstraeten qui visaient à recueillir le plus large consensus possible autour de la proposition de résolution. Ces amendements ont eu pour but de supprimer les considérants B à J, de faire référence aux auditions du 4 décembre et de remplacer le dispositif par le texte suivant: "soutient le Pacte mondial pour des migrations sûres ordonnées et régulières et demande la concertation avec différents États européens afin d'arriver à une explication de position qui explique le soutien au pacte."

Les auteurs de cet amendement ont insisté sur l'importance pour la Chambre de marquer son soutien au Pacte mondial sur l'immigration. Ils ont rappelé également que les auditions ont confirmé, d'une part, que le pacte n'avait aucun effet contraignant, qu'il ne créait pas de nouvelles obligations pour les États ni de nouveaux droits dans le chef des migrants; d'autre part, le fait que l'ensemble du processus décisionnel avait été non seulement respecté, mais avait permis à la Belgique d'intégrer une série de remarques dans le texte final du Pacte mondial. Tout au long de la procédure, aucune autorité n'avait d'ailleurs émis d'objections formelles.

Le groupe Ecolo-Groen a indiqué soutenir le texte de la résolution et les 4 amendements déposés par les trois partis de la majorité pour les raisons suivantes: ils font référence aux auditions tenues le 4 décembre ayant permis de clarifier les éléments contenus dans le texte du Pacte mondial; ils affirment expressément le soutien de la Chambre au Pacte mondial sur les migrations; ils incitent à la coopération internationale avec différents États afin d'arriver à une explication de position qui explique le soutien au dit pacte.

Le groupe cdH a indiqué soutenir le texte de la résolution et les quatre amendements des trois partis de la majorité dans la mesure où il préservait l'essentiel de la proposition de résolution, soit un soutien non équivoque de la Chambre des Représentants au Pacte mondial pour l'immigration sûre, ordonnée et régulière. Ce soutien au pacte donne un signal clair au gouvernement. Il permettra à la Belgique de ne pas rompre une longue tradition de fervent défenseur du multilatéralisme et de maintenir son *leadership* sur la scène internationale.

Le groupe N-VA a réitéré son opposition au Pacte mondial, symbole d'un *global governance*, et a indiqué que sa position n'avait pas évolué à la suite des auditions.

À cet égard, il a précisé que les experts invités étaient venus à la demande des partis qui étaient favorables

au pacte et qu'ils ne pouvaient être considérés comme représentatifs de l'ensemble des avis émis par le monde académique. Pour le surplus, le groupe N-VA a considéré que les amendements étaient trop vagues et qu'il était difficile de connaître leur portée exacte – concertation avec combien d'États, de positions, contenu de l'explication. Il votera donc contre la proposition de résolution et les amendements déposés par les autres partis de la majorité.

Le groupe sp.a a également rappelé que la problématique migratoire ne pouvait être solutionnée par un seul État et qu'elle nécessitait une approche multilatérale. Il soutient donc les amendements présentés par les trois partis de la majorité.

Le groupe PS a exprimé des réserves quant à la portée de la déclaration contenue dans le dispositif de la proposition de résolution amendée par trois partis de la majorité. Il craint que la formulation choisie soit volontairement ambiguë, afin de permettre au gouvernement d'éventuellement adopter le pacte avec une déclaration de position qui contiendrait de nombreuses réserves. Or, "il importe", dit le PS, "que la Belgique figure parmi les pays qui adopteront le pacte sans réserves". Il souhaite que la résolution indique expressément que le Parlement "approuve sans réserves le Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières". Un amendement n° 6 a été déposé en ce sens, qui sera rejeté par 11 voix contre 4 et 2 abstentions.

M. Maingain, co-auteur de la proposition de résolution de M. Dallemande, a indiqué qu'il pouvait soutenir les amendements des partis de la majorité, dès lors qu'il s'agit d'un texte de consensus permettant à la Chambre des représentants de soutenir le Pacte mondial des migrations. Il s'est, toutefois, interrogé quant aux raisons pour lesquelles le terme "sans réserves", repris dans le texte original, ne figurait plus dans le texte. Il considère cependant que pour enlever toute ambiguïté, il y a lieu de les rétablir. Il a donc déposé deux amendements: l'amendement n° 7 qui est un sous-amendement à l'amendement n° 5, qui tend à préciser que le soutien au pacte doit être sans conditions. Cet amendement a été rejeté par 11 voix contre 3 et 3 abstentions; l'amendement n° 8 qui vise à charger expressément le gouvernement fédéral de signer le Pacte mondial. Cet amendement a également été rejeté par 11 voix contre 3 et 3 abstentions.

M. De Winter, pour le Vlaams Belang, a exposé les raisons pour lesquelles il votera contre cette proposition de résolution. Il considère que ce Pacte mondial est un texte qui plaide pour une migration accrue et pour des frontières ouvertes, raison pour laquelle de nombreux États ont décidé de ne pas l'adopter. Il a déposé un amendement global visant à appeler le gouvernement fédéral à rejeter formellement ledit pacte. L'amendement de M. De Winter a été rejeté par 13 voix et 4 abstentions.

M. Vuye a indiqué que le Pacte mondial pour les migrations doit être considéré comme de la *soft law* qui produira finalement des effets en droit interne alors qu'elle n'a pas fait l'objet d'un processus législatif pouvant la légitimer. Pour cette raison, il indique qu'il votera contre la proposition telle qu'amendée par les partis de la majorité. Il s'est également interrogé sur la portée de l'explication de position qui doit faire l'objet d'une concertation entre les différents États européens.

Enfin, M Hedebouw considère que la question de fond soulevée par le Pacte mondial pour les migrations est la suivante: les droits de l'homme s'appliquent-ils aux migrants? Le soutien au pacte doit permettre de contrer les discours de haine de l'extrême droite qui visent à déshumaniser les migrants. Il soutiendra donc la proposition de résolution.

J'en arrive ainsi au vote des amendements déposés par les trois partis de la majorité. Ces amendements ont été adoptés et l'ensemble de la proposition de résolution amendée a été adopté par 10 voix pour, 4 contre et 10 abstentions. (*Applaudissements*)

De **voorzitter**: Ik dank de rapporteur voor het verslag. De algemene besprekking van het voorstel van resolutie is geopend.

Collega's, ik herinner er u aan dat we hebben afgesproken om ons te beperken tot maximaal vijftien minuten per spreker.

Mevrouw Kitir vraagt het woord voor de regeling van de werkzaamheden.

03.12 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, collega Van der Maele merkt terecht op dat er geen enkele minister van de N-VA aanwezig is. Wij hebben de premier de vraag gesteld of hij namens de regering

zal antwoorden of niet, maar we hebben daarop geen antwoord gekregen. Het is opportuun het antwoord op die vraag te kennen vooraleer aan de bespreking te beginnen. Het is niet zo dat de heer Van Overtveldt afwezig is, want ik heb hem al in de wandelgangen gezien en hij moet ook een vraag beantwoorden vandaag. Ik wil dus graag weten of een minister van de N-VA zich bij de bespreking van deze resolutie zal voegen en of de premier namens de regering zal spreken of niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Kitir, om met uw eerste vraag te beginnen: twintig seconden geleden heb ik vernomen dat minister Jambon hierheen onderweg is. Ten tweede, principieel: als de eerste minister hier spreekt, is dat zoals altijd in naam van de regering. Dat is het principe.

De heer De Roover heeft het woord.

03.13 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb geen papier bij mij om voor te lezen omdat wij hier niet spreken over een wetsontwerp of een begroting. In dat geval moet men wel eens kijken of het om artikel 13 of artikel 16 gaat, of bij een begroting wat het juiste getal is en op welke bladzijde het staat.

De discussie van vandaag is veel belangrijker, want ze gaat over principes. Als het over principes gaat, heb ik geen spiekbriefje nodig.

Wij hebben het vandaag over het Global Compact for Migration. Gisteren heb ik in de commissie gezegd dat ik een amendement zou kunnen indienen – ik heb het niet gedaan – strekkende tot schrapping van het woord "Global". Het is geen Global Compact for Migration meer, het is op zijn best nog een 'Migration Compact' van een aantal landen. Een meerderheid, dat geef ik toe. Voor Europa wil ik er toch even op wijzen dat de landen die niet meer ondertekenen, 150 miljoen Europeanen vertegenwoordigen. Dat is de groep die niet meer deelneemt aan dit Global, of meer als Global bedoeld, Compact for Migration. Dan zijn er wereldwijd ook nog een paar belangrijke landen buiten Europa die hieraan ook niet deelnemen.

Vandaar mijn vraag enkele weken geleden aan de premier om naar goede Belgische traditie – niet alle Belgische tradities zijn goed – op zoek te gaan naar een mogelijkheid om met een Europese stem te spreken. Mocht het gelukt zijn om met een Europese stem te spreken, dan hadden wij hier een gezamenlijk Europees standpunt kunnen innemen, maar daar zijn wij niet kunnen belanden, schijnbaar. Het is nu eenmaal zo dat de mening van zoveel landen ook ter zake doet met het oog op het hele idee van een Global Compact for Migration.

Ten tweede, de resolutie waarover wij vandaag stemmen omvat twee punten: de goedkeuring van het Global Compact for Migration, daar kom ik straks op terug, en het zoeken naar dat Europees platform om een Explanation of Position (EOP) te bepalen.

(Minister Jambon betreedt het Halfond.)

De minister komt hier binnen zoals de oppositie heeft gevraagd, paraat en beschikbaar als steeds.

Ik geef even mee wat zo'n EOP is. In een aantal landen heeft men al beslist om die naast de tekst te leggen. Het komt er eigenlijk op neer – wij hebben een zeer boeiende hoorzitting met experts gehad – dat bij een niet-bindend pact wordt bepaald welke punten nog minder bindend zijn, minder bindend dan niet-bindend.

Men moet geen jurist zijn, meer zelfs, men mag geen jurist zijn om aan te voelen dat dit spelerei is, om aan te voelen dat dit een poging is om de heisa die is ontstaan in alle Europese landen – niet alleen de Europese landen waarnaar ik verwees – met een boterbriefje, een inlegvelletje, een schaamlapje, te sussen.

De hele discussie over de EOP's heeft eigenlijk het volgende aangetoond. U weet dat zulke documenten doorgaans worden goedgekeurd in de donkerste krochten van de besluitvorming, ontdaan van elke controle, waardoor we vijf jaar later ontdekken dat we vijf jaar eerder misschien niet zo'n verstandige beslissing hebben genomen. Nu er eindelijk een discussie is losgebarsten, in dit land maar ook in Europa, over dergelijke belangrijke documenten, heeft men ontdekt dat dit eigenlijk geen hoogstaand document is. Dit is een document waarin alles staat en het omgekeerde. Ik zal daarop terugkomen wanneer ik straks iets zeg over het Global Compact.

Wij gaan nu op zoek naar een document om te zeggen dat een niet-bindend document op bepaalde punten

nog minder bindend is. Ik weet niet aan wie u dat kunt uitleggen; mij lukt het alvast niet, maar ongetwijfeld zult u mij straks wijzer maken.

Bovendien wordt in de resolutie zoals ze nu voorligt, niets gezegd over de vraag hoeveel landen wij moeten vinden, wanneer wij die landen moeten vinden, over welke tekst wij die landen willen verzamelen en wat de betekenis is van die EOP. Daarover wordt met geen woord gerept.

Eigenlijk zegt dat deel van de resolutie dat u ooit met sommigen iets moet gaan doen. Met wie, wanneer en wat, dat staat er niet in. Qua duidelijkheid is het nog vager dan het pact zelf en dan moet u al een inspanning doen om dat te kunnen presteren.

Kortom, waarover u en wij straks zullen stemmen, is naar inhoud compleet onduidelijk. Het is gewoon een poging: hoe minder wij erin zetten, hoe meer kans wij hebben om voldoende handtekeningen in te zamelen om hier te kunnen neerleggen. Er staat een intentie in, maar u hebt er het raden naar wat die intentie is.

Het kernpunt van de resolutie betreft wel degelijk het engagement om het pact van Marrakesh, het Global Compact for Migration, goed te keuren.

Collega's, degenen onder u, en dat zijn er velen, die daarvan voorstander zijn, ik heb alle respect voor uw standpunt. Dit is een Huis van vele meningen. Ik ben het daarmee niet eens, maar dat is nu niet het punt. Wij zullen dat hier ook zeggen, wij hebben dat gezegd en wij zullen dat blijven zeggen.

Het is een uitstekende oefening in democratie waarmee wij de publieke opinie onze diverse standpunten daaromtrent duidelijk maken. Ik ben blij met het debat en met de stemming, maar niet met het resultaat. Als goed democraat stel ik vast wat ik vaststel en ik ben blij met het debat dat heeft plaatsgevonden.

Technisch gesproken, en dat staat niet eens in de tekst, is het een suggestie aan de regering: regering, zoveel Kamerleden – wij zullen straks zien hoeveel – vragen u om het Global Compact for Migration te tekenen. En dan staat er nog iets bij om nog meer handtekeningen voor deze resolutie te kunnen verzamelen.

De beslissing of wij daarmee akkoord gaan of niet – en daarvoor hoeft men geen Grondwetspecialist te zijn, men moet de Grondwet maar even bekijken – wordt genomen in de regering. Dat is bepaald door de Grondwet, niet door mij, niet door u. Dat is een van de spelregels van ons bestel. Als onderhavig voorstel van resolutie, zoals vermoed, straks wordt goedgekeurd en de tekst bij de regering terechtkomt, zullen wij dan graag vernemen wat de beslissing is van wie die moet nemen, namelijk de regering.

Met alle respect voor alle lagen van de besluitvorming, het is nogal duidelijk dat het COORMULTI, een ambtelijk orgaan, niet in de plaats komt van de politieke besluitvorming. Ik mag toch hopen dat niemand hier straks in ernst zal zeggen dat de politieke besluitvorming door het COORMULTI gebeurt. Ook de heer Peeters, waarvan ik nu misschien de lichaamstaal verkeerd interpretereer, zal toch wel voldoende staatsrechtelijke beginselen onder de knie hebben om te weten dat door het COORMULTI geen politieke beslissingen genomen worden.

Zoals professor Sottiaux gisteren loepzuiver uit de doeken heeft gedaan in *Terzake*, betreft het hier een angelegenheid van dusdanig politiek belang dat een formele standpuntbepaling in de Ministerraad absoluut noodzakelijk is om te weten wat dit land zal doen.

Wij vragen niet meer dan het volgen van die logica. De regering beslist vanzelfsprekend in overeenstemming met de vier regeringspartijen die de regering in het Parlement steunen. Ook dat is een mooie traditie, waarvan wij vanzelfsprekend best niet afwijken.

03.14 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, een discussie over het exacte statuut van het COORMULTI zou ons te ver leiden, maar ik meen dat iedereen, zeker wie de hoorzittingen met de experts heeft gevolgd, weet dat het niet gewoon een ambtelijk orgaan is. Als men een punt nog politieker wil maken, moet men een initiatief nemen, zeker als men als staatssecretaris is uitgenodigd op het overleg. Maar dat heeft de N-VA nagelaten. Maar laat ik de discussie over het statuut van dat overleg nog even links liggen.

Wat u niet hard kunt maken, hoewel u in de voorbije dagen al vele kromme zaken recht hebt proberen te praten, is dat een nota van het kabinet van minister Reynders een ambtelijk document is. Minister Reynders

is tot heel veel dingen in staat, maar hij is geen ambtenaar. Collega Reynders is een politicus; collega Reynders is de minister van Buitenlandse Zaken. Hij maakt deel uit van dezelfde regering waarin ook Theo Francken en Jan Jambon zitting hebben, dus waar de N-VA deel van uitmaakt.

Collega's, een kopie van de instructienota is ondertussen uitgedeeld op de parlementaire banken. Uit die instructienota blijkt dat de minister van Buitenlandse Zaken begin oktober aan onze diplomaten in New York de opdracht heeft gegeven om het migratiepact te steunen. Mijnheer De Roover, u kunt dus niet beweren dat er louter ambtelijk overleg heeft plaatsgevonden.

Dat brengt ons bij de vraag van vandaag. Mijnheer De Roover, u noemt het voorliggende voorstel van resolutie spelerei. Welnu, ik vind een parlementaire resolutie geen spelerei. Voor mij is parlementaire politiek iets heel ernstig, zeker over het betreffende thema.

Mijnheer De Roover, uw spelerei houdt in dat u beweert dat u geen deel uitmaakte van de besluitvorming en dat het geen zaak van de regering was. Dat kunt u niet volhouden. Wees daar nu eens eerlijk over. Hoe springt u met die instructienota om? Is die politiek? Ik denk van wel.

03.15 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Calvo, kennelijk vindt u de Grondwet en de naleving van de regels niet belangrijk. Ik begrijp dat u het niet over het COORMULTI wilt hebben, want als u dat wel doet, dan komt u in moeilijkheden en zult u mij gelijk moeten geven.

(*Protest van de heer Calvo*)

Op die manier probeert u het debat te ontlopen. Immers, er is op regeringsniveau geen enkele beslissing genomen die de N-VA bindt.

In verband met de tekst van de nota van minister Reynders, waarvan wij nu een kopie ontvangen hebben, moet u minister Reynders ondervragen. U kunt hem vragen in welke mate en waar hij daarvoor in de regering de toelating heeft gevraagd. U begrijpt dat ik die vraag niet kan beantwoorden.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, de heer Van der Maelen vraagt het woord.

Collega's, ik stel u voor om de interruptions beknopt te houden.

03.16 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik kan het hem niet ten kwade duiden, aangezien de heer De Roover historicus is, maar geen constitutionalist. (*Samenspraak op de banken*)

Goed, de heer De Roover is kennelijk econoom. Hij is dus nog altijd geen jurist.

Mijnheer de voorzitter, wat ik de heer De Roover en zijn partij wel ten kwade duid, is dat zij na vier en een half jaar functioneren in een regering het abc van de werking van een regering nog niet kennen.

Wanneer op een vergadering van het COORMULTI een beslissing wordt genomen, wordt die op een hoger niveau gebracht op vraag van een regeringspartner die het niet eens is met wat op die vergadering van het COORMULTI is beslist.

Mijnheer De Roover, mijn vraag aan u is de volgende. Waar en wanneer heeft de N-VA gevraagd de beslissing die op het COORMULTI is genomen, op de agenda van de Ministerraad te plaatsen? Dat is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag is de volgende. U hebt daarnet verklaard dat, wanneer een eerste minister spreekt, hij namens de regering spreekt. Op 27 september 2018 en op niet eender welke plaats, namelijk op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, heeft de eerste minister – ik zou hem normaal "uw eerste minister" noemen, maar ik ben niet zeker of ik dat nog mag zeggen – verklaard, ik citeer: "Mijn land zal in december het globaal migratiepact ondertekenen in Marrakesh. Deze tekst is een enorme stap vooruit." Indien u en de N-VA het met die woorden niet eens waren, had u onmiddellijk de Ministerraad moeten samenroepen.

Hebt u dat gedaan? Neen, u hebt dat niet gedaan. Het is overduidelijk. De N-VA heeft met het migratiepact ingestemd.

U bent nu al drie weken bezig een hele regering lam te leggen op een moment dat het land kampt met talrijke sociaal-economische problemen, op een moment dat 75 000 mensen in Brussel protesteren, omdat zij schrik hebben voor het einde van de planeet en op een moment dat mensen betogen die niet weten hoe zij het einde van de maand kunnen halen. U speelt hier op zo'n moment een politiek spel over een tekst waarmee uw partij heeft ingestemd.

03.17 Catherine Fonck (cdH): Monsieur De Roover, vous savez que nous sommes profondément en désaccord sur le fond. Nous soutenons ce pacte parce qu'il s'agit, non pas d'ouvrir les frontières comme vous ne cessez de le raconter, mais, au contraire, de travailler à l'échelle internationale sur une politique beaucoup plus concertée, plus digne et plus efficace.

Par contre, je vous rejoins sur un point dans vos propos de ce jour. C'est en effet, en vertu de l'article 167 de la Constitution, le Roi et dès lors le gouvernement qui dirigent les relations internationales. C'est donc bien au gouvernement de définir et de porter la position de la Belgique.

Le premier ministre a annoncé qu'il irait à Marrakech pour soutenir le pacte. Il s'agit donc bien d'une position du gouvernement. Le premier ministre est toujours le premier ministre de ce gouvernement. Il ira donc bien à Marrakech en tant que premier ministre de ce gouvernement.

Vous avez fait beaucoup de déclarations dans les médias et sur les réseaux sociaux. Vous vous êtes positionné contre le pacte alors que vous êtes toujours au sein du gouvernement. Vous avez également annoncé que vous restiez au sein du gouvernement. Si vous restez dans ce gouvernement, monsieur De Roover, c'est que vous cautionnez la position du gouvernement portée par le premier ministre quand il ira à Marrakech.

Vous avez beau raconter beaucoup de choses dans les médias ou sur les réseaux sociaux, si vous restez dans ce gouvernement, c'est que votre vice-premier ministre et vous-même assumez complètement la position de ce gouvernement. Et, de la même manière, vous soutenez le pacte.

Si ce n'est pas le cas, monsieur De Roover, un ministre qui n'est pas d'accord avec son premier ministre ou le gouvernement s'en va. Il se démet. C'est se soumettre ou se démettre! Vous restez au gouvernement, c'est que vous cautionnez et soutenez le pacte, comme le premier ministre le fera lundi à Marrakech.

03.18 Peter De Roover (N-VA): Ik zal u zeggen dat ik begrijp waarom een en ander nooit geagendeerd is. Wij komen hier eigenlijk tot de kern van de zaak. De zaak is nooit geagendeerd — en ik zie daar niet eens kwade trouw in — omdat wij volgens een slechte traditie van dit land de gewoonte hebben om automatisch mee te gaan in dit soort dingen. Ja, wij willen internationaal een grijze muis zijn. Ja, wij zullen in het diplomatieke proces ons best doen — hulde aan de diplomaten die dat doen trouwens —, maar — en dat is het nu net — het eindresultaat is nooit aanleiding tot een gedachtewisseling. Wij doen dat gewoon en later zullen wij dan wel zien wat het effect is, want wij vinden dat daarover eigenlijk niet eens een besluitvorming moet plaatsvinden. Dat is nu eenmaal zo in België.

Ik heb echter slecht nieuws, want in deze regering zit een partij die deze traditie niet volgt. In deze regering zit een partij die inderdaad het hele traject mee aflegt. Wij zijn bereid om dergelijke processen kansen te geven. Wij begeleiden en wij geven input, maar op een bepaald ogenblik wensen wij een politieke besluitvorming. En die heeft nooit plaatsgevonden. Als daarover misverstanden zouden bestaan, dan nodig ik de premier uit om die misverstanden vóór maandag uit de wereld te helpen door dit te agenderen binnen de regering. Dit is van dusdanig belang dat er geen sluipende besluitvorming kan worden geaccepteerd als alternatief voor een normaal debat.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, de heer Vuye wenst u te onderbreken. Collega's, ik stel voor dat wij de interrupties beperken tot twee minuten.

03.19 Hendrik Vuye (Vuyé&Wouters): Mijnheer De Roover, u doet zich hier nu voor als de partij van de disruptie, maar beseft u eigenlijk wel goed wat voor een traditionele partij u geworden bent? Gedurende twee jaar hebt u meegeschreven aan het migratiepact. Ambassadeur Bodson is hier komen vertellen dat alle opmerkingen van de regering en van staatssecretaris Francken opgenomen zijn in dat migratiepact. U moet dus niet doen alsof u zich nu verzet tegen het migratiepact; het is uw migratiepact, het is het migratiepact waaraan de heer Francken heeft meegeschreven. Nu voert u hier eigenlijk oppositie tegen uw eigen teksten.

Twee jaar een traditionele partij zijn en dan plots de vernieuwing komen prediken, ik denk niet dat dit nog geloofwaardig is. Wie zei ook weer "wie gelooft die mensen nog"?

03.20 **Filip Dewinter** (VB): Mijnheer De Roover, ik steun u, dat weet u. Mijn fractie en mijn partij steunen u in uw verzet tegen het immigratieplan van Marrakesh.

Maar, ik ben ontgocheld door de manier waarop u dit verzet op dit moment gestalte geeft. U hebt nu al drie keer een rode lijn aangekondigd die niet mocht overschreden worden. De eerste rode lijn was dat er geen wisselmeerderheid mocht komen, want dat de N-VA anders uit de regering zou stappen. De tweede rode lijn was dat de eerste minister niet naar Marrakesh mag gaan, want dat de N-VA anders uit de regering zou stappen. Nu zegt u dat de kwestie op de Ministerraad moet komen en dat de eerste minister niet mag gaan als eerste minister, want dat hij dan de regering niet meer vertegenwoordigt; dat is de derde rode lijn. En deze zal wellicht ook onvoldoende zijn. Dan nadert 19 december en zal de stemming in New York de rode lijn zijn, die ook zal overschreden worden. En u blijft zitten en het Marrakeshpact zal onderschreven worden door dit land. Dat kan niet de bedoeling zijn! Dat vertrouwen willen wij aan uw partij niet geven.

Vier weken geleden stond ik hier helemaal alleen om de eerste minister te ondervragen over het Marrakeshimmigratiepact. Ik zei toen aan de eerste minister dat hij aan het spartelen was als een paling in een emmer snot, dat hij geen antwoord kon, wilde en durfde geven. Wel, vandaag bent u het, mijnheer De Roover, die spartelt als een paling in een emmer snot, want u durft niet met de kracht van uw overtuiging zeggen dat als dit er komt, dat als deze regering naar Marrakesh gaat, u eruit stapt. Zeg dat, wees uiteindelijk een man van uw woord en durf uw standpunt getrouw te blijven.

03.21 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer Dewinter, vanzelfsprekend ben ik blij dat u het niet met mij eens bent. Wij zijn dan ook fundamenteel verschillende partijen. Er is wel een verschil tussen u en de heer Vuye, in die zin dat de heer Vuye applaus krijgt van de socialisten, maar u niet.

Enerzijds stel ik in alle rust vast dat wij er hier diverse standpunten op na houden; daarom bestaat dit spreekgestoelte. Anderzijds wens ik er in alle rust op te wijzen dat de besluitvorming gebeurt waar ze grondwettelijk thuisvoort en dat is in de regering. Dat werd nooit als zodanig geagendeerd en ik hoop dat dit zal gebeuren alvorens er naar Marrakesh wordt gegaan.

Als u citeert, mijnheer Dewinter — dat heb ik aan de universiteit geleerd en ik heb dat gisteren aan de heer Calvo ook gezegd — dan moet dat tussen aanhalingstekens staan en dan moet wat tussen aanhalingstekens staat helemaal overeenkomen met hetgeen ooit is gezegd of geschreven. Aan die basisregel hebt u, net als de heer Calvo gisteren, spijtig genoeg niet voldaan. Ik kan dus niet antwoorden op uw citaat, want het is er geen.

Ik ga over naar het pact. Wij zijn tegen het pact... (*Tumult*)

De **voorzitter**: Collega's, het moet mogelijk zijn dat een spreker zijn zin afmaakt alvorens hij wordt onderbroken. Dat geldt voor iedereen.

03.22 **Peter De Roover** (N-VA): In tegenstelling tot de traditie in ons land willen wij dat soort discussies wel publiek voeren. Wat hebben de zes experten inderdaad heel terecht gezegd? Ik moet wel even opmerken dat er veel meer experten zijn dan die zes. Nu wordt immers gedaan alsof het expertendom beperkt is tot die zes experten, terwijl er nogal wat zijn die effectief en terecht aangeven dat men moet opletten met wat men hier doet, omdat men deuren opent waarvan men niet weet waartoe zij leiden.

Op de vraag over de verschuiving van internationaal recht — wat een zaak is van samenwerking, waarvan wij voorstanders zijn — naar globaal recht — wat eigenlijk het overnemen is van de nationale democratieën — werd door de experten geantwoord dat wij dat al gedurende zeventig jaar aan het doen zijn, dat dit proces al zeventig jaar aan de gang is. Wel, dat is wat wij eigenlijk bedoelen. Al zeventig jaar lang zitten wij in een onopvallend, geleidelijk proces waarvan het einde erin bestaat dat dit Parlement nog uitsluitend met resoluties zal mogen bezig zijn, omdat onze beslissingsbevoegdheid stelselmatig verder wordt uitgehouden, niet eens om ze over te dragen aan een andere democratische instelling, maar om ze over te dragen aan rechters die interpretaties zullen doen van wat globaal recht wordt genoemd. Aan die tendens van het uitslijpen van de democratie, het weghalen uit de democratie naar een milieu waarin verkozenen geen impact meer hebben, willen wij paal en perk stellen.

Er moet een evenwicht zijn tussen de nationale verantwoordelijkheid in het voeren van een asiel- en migratiebeleid en de internationale samenwerking. Mijn partij is een partij die democratie zo laag mogelijk georganiseerd wil hebben, met een zo laag mogelijke deelname...

03.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): (...)

03.24 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Calvo, subsidiariteit, democratie, inzet en engagement horen niet thuis aan de zijlijn. Men moet deelnemen en niet het Parlement aan de zijlijn zetten, zoals u in uw boekje wellicht wel schrijft, hoewel u vandaag het omgekeerde zult goedkeuren. De discussie moet niet aan de zijlijn, maar in het veld gevoerd worden. De mensen moeten de mogelijkheid hebben om democratisch een oordeel te vellen over de besluitvorming, zoals die plaatsvindt. Dat is de kern van het probleem. Het gaat over democratie en de mogelijkheid om greep te hebben en te houden, in dit geval over ons eigen grenzenbeleid.

Dat leidt tot heel wat opwinding in de zaal.

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Hedebouw. Ik wijs u er overigens op, mijnheer De Roover, dat u – ik heb de tijd stilgelegd tijdens de onderbrekingen – aan uw kwartier bent gekomen. U hebt het woord, mijnheer Hedebouw.

03.25 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Wat een schouwspel, mijnheer De Roover. Al wekenlang is er een debat aan de gang om te weten te komen wie wat moet beslissen. Moet de eerste minister gaan spreken in naam van het Parlement, in naam van de regering of in naam van de minister van Buitenlandse Zaken? Een kat vindt er haar jongen niet meer in terug.

Ik heb twee vragen.

Ten eerste, is de regering eensgezind? Dat is blijkbaar niet het geval.

Ten tweede, waarom blijft de N-VA dan in de regering?

Dat zijn de vragen die iedereen stelt. Kunt u daarop antwoorden?

U hebt drie dagen geleden duidelijk en bewust een campagne met schokkende beelden gelanceerd. Die campagne is duidelijk door de N-VA globaal beslist. Dat was helemaal geen foutje, mijnheer De Roover. U probeert op twee velden te spelen. U probeert in de regering te blijven voor de postjes en de 10 000 euro per maand. Die wil u behouden. Tegelijkertijd voert u buiten de regering een racistische campagne. Zo kan het niet doorgaan.

Waarom blijft u in de regering, mijnheer De Roover? Geef een antwoord in het Parlement en voer niet nog wekenlang een schouwspel op. Zo gaan we niet door.

03.26 Peter De Roover (N-VA): Het spijt me. Ik heb in alle kalmte en rust geprobeerd de kern aan te geven van ons verzet. Ik heb daarvoor de decibelmeter niet de hoogte ingejaagd zoals een aantal collega's. Ik heb het hier gedaan omdat dit de plaats is om een positiebepaling naar voren te brengen.

Ik zal afsluiten met antwoorden op de vragen die u stelde. Onze positie luidt als volgt: dit is een moment om het Global Compact for Migration af te wijzen omwille van de mogelijke gevolgen dat het heeft. Want vergist u zich niet: het is niet juridisch bindend, maar het is wel een politiek engagement. U mag daarom het even hoeveel blaadjes naast leggen, het blijft een politiek engagement. Zij die ja zeggen tegen het Global Compact for Migration zullen morgen moreel verplicht zijn om te streven naar de uitvoering van de eerste tot de laatste regel van dat migration compact. Niemand van u zal nog de morele autoriteit hebben om een ander standpunt in te nemen. Wat u vandaag zegt, zal u eeuwig binden in alles wat asiel en migratie betreft. Dat is de keuze waar u voor staat. U moet die verantwoordelijkheid nemen.

Wij zijn geen rechtbank en de vraag of het al dan niet juridisch bindend is, valt in het niets door het politieke engagement dat vandaag al dan niet wordt aangegaan door het Parlement.

Ik kom aan het einde van mijn betoog. Wij zullen tegen deze resolutie stemmen omdat het tweede deel

totaal inhoudsloos is en omdat het eerste deel verkeerd is. Meer moet een mens niet hebben om tegen te stemmen.

Ik heb gisteren in de commissie ook een uiteenzetting gehouden en ik verwijst hier graag naar. Vandaag is de regering aanwezig. Dat is natuurlijk het grote verschil met gisteren toen wij een parlementair debat hebben gevoerd. De aanwezigheid van de regering brengt dit debat naar een ander niveau. Dit brengt het debat naar het niveau van de besluitvorming.

Ik heb daarom een aantal vragen voor de premier. Hij zal hierop ongetwijfeld namens de hele regering antwoorden.

Zult u, waar u zich maandag ook bevindt, zeggen dat er in deze regering geen eensgezindheid is over het goedkeuren van het Global Compact for Migration? Zult u maandag, waar u zich ook bevindt, meedelen dat om die reden, bij een eventueel gebrek aan consensus in de regering, wat kan blijken in de Ministerraad, dit land het Global Compact for Migration niet kan goedkeuren?

03.27 Catherine Fonck (cdH): Monsieur De Roover, vous venez de poser une question fondamentale au premier ministre. Vous avez dit tout à l'heure que le premier ministre s'exprimait au nom du gouvernement, dont vous faites partie. Tout cela est assez surréaliste. Cela sent l'entourloupe à dix kilomètres!

Monsieur le président, cela s'adresse un peu à vous aussi, dans le fond. En ce qui concerne le pacte, c'est la position de la Belgique qui doit être exprimée. Ce n'est pas la position de la Chambre, du Sénat ou d'une quelconque structure à l'intérieur de la Belgique. C'est la position de la Belgique.

Le premier ministre, s'il va à Marrakech lundi pour soutenir le pacte, défendra la position de la Belgique. Ce ne sera pas la position des parlementaires. Nous prenons nos responsabilités aujourd'hui, au sein de la Chambre; mais, monsieur le premier ministre, c'est au nom du gouvernement que vous irez. S'il s'agissait simplement d'aller à Marrakech donner l'avis des 150 parlementaires, ce serait au président de la Chambre d'y aller.

Monsieur le premier ministre, soyons très clairs: nous soutenons ce pacte, mais nous voulons que vous vous exprimiez au nom de la Belgique.

De **voorzitter**: Ieder van ons krijgt de kans zich uit te drukken. Indien wij dus interrupties houden, moeten ze punctueel en aan de spreker gericht zijn.

03.28 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, iedereen volgt het debat. Iedereen vraagt zich af wat het Parlement zal doen.

Dit moet mij echt van het hart.

Wij hebben gisteren een heel goede commissievergadering gehad. Wij hebben gisteren gedaan wat het Parlement ter zake moest doen.

Wij hebben allemaal een uiteenzetting voorbereid. Wij zitten allemaal op de tippen van onze tenen in onze banken te wachten om die uiteenzetting te geven.

Ondertussen komt de heer De Roover ons allemaal uitlachen. Hij komt hier vertellen dat de partij toch gewoon zal beslissen en dat de regering naar de pijpen van de N-VA zal dansen.

Mijnheer de eerste minister, hij stelt u een vraag.

De **voorzitter**: Mijnheer Calvo...

03.29 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, ik wil het gezegd hebben.

De **voorzitter**: U krijgt daartoe straks de kans, mijnheer Calvo.

03.30 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, de heer De Roover heeft u een vraag gesteld. Laat mij uitspreken. De heer De Roover heeft u een vraag gesteld.

De voorzitter: Neen, niet op deze manier...

03.31 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, u moet geen uren met uw antwoord wachten. U zou hem nu al op zijn vraag moeten antwoorden. Dat circus moet stoppen. De N-VA gijzelt het land. U moet nu in uw hoedanigheid van eerste minister opstaan en vertellen wat u met die vraag zal doen in plaats van de heer De Roover zijn cinema te laten spelen.

Het spelletje heeft lang genoeg geduurd.

(...)

De voorzitter: Wij zullen op tijd en stond naar iedereen luisteren volgens onze gebruikelijke systemen.

Je passe donc la parole à Mme Fernandez Fernandez.

03.32 Julie Fernandez Fernandez (PS): Monsieur le président, je souhaite d'abord remercier Mme Fonck d'avoir répété ce que le groupe socialiste a dit hier en long et en large tout l'après-midi en commission. Il est toujours dommage d'avoir raison trop tôt mais je suis heureuse que vous l'ayez répété.

Monsieur le premier ministre, je commencerai par une simple question. Pouvez-vous répéter maintenant devant cette assemblée ce que vous avez dit le 24 septembre à New York? Je peux vous le rappeler: "Mon pays signera à Marrakech en décembre le Pacte global sur les migrations. Monsieur le premier ministre, pouvez-vous répéter dans cette assemblée les mots que vous avez tenus au nom de la Belgique devant l'Assemblée de l'ONU?

Votre silence en dit long.

Monsieur le premier ministre, vous vous étiez engagé à la tribune de l'ONU, au nom de la Belgique, à signer le pacte. Il y a quelques minutes, M. Calvo nous a fait parvenir un document qui dit même que votre ministre des Affaires étrangères, le 3 octobre, a donné des instructions officielles pour ratifier ce pacte.

Que s'est-il passé depuis votre déclaration à New York? La N-VA refuse désormais catégoriquement de signer. Elle a été jusqu'à lancer une campagne immonde, digne de l'extrême droite, sur les réseaux sociaux. Après avoir déclaré à New York en septembre que la Belgique allait signer le pacte, vous avez dû, semaine après semaine, encaisser les coups. Vous avez même été remis en question en tant que premier ministre. Vous avez été déshabillé. Vous avez dû venir au Parlement expliquer benoîtement que votre gouvernement ne soutenait finalement pas le pacte.

Oui, monsieur Michel, vos silences, vos réponses et les vociférations – encore aujourd'hui – de votre partenaire de gouvernement, permettent de dire qu'à l'heure actuelle, la Belgique ne signera pas le pacte. Jamais vous n'avez répété dans l'enceinte de ce Parlement: "La Belgique va signer le pacte". Vous ne l'avez pas dit ici, vous ne l'avez pas dit non plus lors de votre conférence de presse il y a deux jours, parce qu'il n'est pas possible de dire aujourd'hui que la Belgique soutient le pacte.

Monsieur le premier ministre, vous n'avez pas su rappeler à l'ordre votre partenaire, la N-VA, qui, comme on l'a rappelé, et comme l'ambassadeur nous l'a expliqué en long et en large au cours des auditions, a été activement associée au pacte. Elle a été activement associée aux négociations. Nous avons entendu notre ambassadeur expliquer clairement que c'est à la demande de la N-VA et de Theo Francken que nous sommes intervenus aux côtés des Danois pour permettre l'enfermement des enfants.

Mais que s'est-il passé, monsieur le premier ministre, depuis ce 27 septembre? D'abord, l'extrême droite européenne s'est réveillée et s'est emparée du pacte pour souffler ses discours de haine et de peur. Elle a trouvé écho ici chez nous en Belgique avec le Vlaams Belang et, dans votre gouvernement, avec la N-VA.

Depuis des semaines, nous avons assisté, au sein de votre gouvernement, à un face-à-face, à un bras de fer, entre le MR, le VLD, le CD&V d'un côté, et la N-VA seule de l'autre. Vous, monsieur le premier ministre, depuis plus d'un mois, vous êtes incapable de ramener le consensus dans votre gouvernement. Vous ne savez pas user de votre autorité de premier ministre pour dire à la N-VA: "C'est fini. Respectez vos engagements. Respectez votre parole et les règles du jeu, et adoptez le pacte". Cela, monsieur le premier

ministre, vous êtes incapable de le faire.

Nous ne pouvons constater qu'une chose: vous ne parvenez pas à faire plier la N-VA. Vous êtes incapable de ramener le consensus au sein de votre gouvernement et je pense que nous en avons encore eu la preuve voici quelques minutes.

Depuis trois semaines, vous n'avez pas fait bouger la N-VA d'un centimètre, alors même qu'une large majorité du Parlement s'est exprimée ici pour vous soutenir et vous aider à forcer l'ensemble de votre gouvernement à approuver ce pacte, mais malheureusement rien n'y fait.

Des textes ont été déposés, et le PS les a cosignés. Celui de nos collègues du cdH comme celui des Verts, du reste, parlaient d'un soutien sans ambiguïté ni réserve et inconditionnel. Reconnaissions-le, nous avons cherché une solution pour que la parole de la Belgique, la vôtre, monsieur le premier ministre, exprimée à New York ne soit pas bafouée. Et vous n'avez, une fois de plus, pas réussi à faire bouger la N-VA d'un iota.

Voici deux jours, vous risquiez le tout pour le tout en tenant une conférence de presse pour annoncer que vous alliez demander au Parlement de s'exprimer sur ce dossier et que vous aviez l'intention de vous rendre à Marrakech pour y communiquer la position approuvée par le Parlement. Si j'ai bien compris, monsieur le premier ministre, vous vous rendrez à Marrakech pour faire connaître la position du Parlement. Vous irez dire aux autres chefs d'État et de gouvernement ce que le Parlement fédéral pense du Pacte ONU sur les migrations. Vous expliquerez à votre ami Emmanuel Macron et à Xavier Bettel que la Chambre a voté une résolution. Vous serez assis à une table et direz à vos voisins: "Je suis le premier ministre, mais je ne parle pas au nom de mon gouvernement. Quand je dis qu'on soutient le pacte, je ne veux pas dire que la Belgique le soutient, mais qu'une majorité parlementaire le défend."

J'en viens à une autre question très simple, monsieur le premier ministre: à Marrakech, parlerez-vous comme chef de gouvernement et au nom de la Belgique? Je vous en prie, il faudra répondre à un certain moment. Dois-je vous rappeler le rôle d'un Parlement dans le débat qui nous occupe? La Chambre vous donne en l'occurrence un très bon signal politique. Il est sain que vous soyez renforcé par un soutien politique de la part du Parlement. Cela étant, celui-ci ne fait pas autre chose que de donner un signal politique, en invitant le gouvernement à adopter et défendre une position. Or la seule que la Belgique puisse défendre, c'est celle du gouvernement.

Le Parlement contrôle le gouvernement, invite le gouvernement à prendre une position mais le Parlement n'engage pas la Belgique. Il ne donne pas la position de notre pays.

Permettez-moi de revenir, quelques minutes, sur la force que ce gouvernement donne aux résolutions. Chers collègues, vous souvenez-vous de ce que nous avons voté ici, le 25 octobre 2018, à la quasi-unanimité? Nous avons demandé de souscrire aux Objectifs européens 2030 en matière climatique. Voici deux jours, la Belgique, votre gouvernement, a voté contre la directive relative à l'efficacité énergétique et s'est abstenu sur les énergies renouvelables. Voilà l'attention que porte votre gouvernement aux résolutions!

Revenons sur le Pacte pour les migrations. Vous irez parler au nom du Parlement à Marrakech, alors que les autres chefs d'État s'engagent et engagent leur pays à soutenir le pacte. Que le premier ministre soit le porte-parole du Parlement, c'est bien, mais qu'il dise alors clairement qu'il n'y a pas de position dans son gouvernement. Autrement, c'est un mépris inédit pour nos institutions et notre Constitution mais c'est aussi très peu respectueux pour les autres chefs d'État et de gouvernement. Mais surtout quel précédent!

Si j'en crois son compte Twitter, pendant que nous débattons ici, Theo Francken participe, lui, à un sommet Asile et Migration. Il discute, en ce moment, avec les Finlandais pour faciliter les rapatriements vers l'Irak et a négocié un accord bilatéral avec l'Italie de Salvini. Theo Franken déclare, à l'aise, au nom de la Belgique, que votre gouvernement, que notre pays, doit se retirer du pacte. Pendant que vous essayez de faire croire que nous allons signer le pacte, la N-VA continue de travailler au sein de votre gouvernement et de s'exprimer au nom du gouvernement. J'imagine bien que M. Francken ne négocie pas, en son nom propre, un accord avec M. Salvini!

Vous essayez de faire croire, en allant à Marrakech, que vous avez pris vos distances avec la N-VA mais vous avez toujours, dans votre gouvernement, des ministres N-VA (un vice-premier ministre, des ministres de la Défense, des Finances, de l'Asile et de l'Égalité des chances) qui, ces derniers jours, ont, une fois de

plus, montré leur vrais visages.

Il ne s'agissait plus des photos d'anniversaire de Bob Maes, un collaborateur, des conférences avec Jean-Marie Le Pen, des propos sur la valeur ajoutée de certaines de nos communautés, une photo avec le régime soudanais, c'était une campagne d'affichage que l'extrême droite a applaudie. Une campagne dont Dewinter disait qu'elle pourrait provenir du Vlaams Belang. Il ne suffit donc pas d'aller à Marrakech. Cela ne résout pas la vraie question qui est de savoir comment vous allez encore pouvoir travailler, monsieur le premier ministre, avec la N-VA.

Mais revenons aux travaux de ce Parlement. Le texte de base était: "Nous soutenons sans réserve le pacte." Comme vous l'avez dit à New York, comme le font la France de votre ami Macron ou l'Espagne de mon camarade Pedro Sanchez ou encore le Portugal, vous êtes venu chercher le soutien du Parlement et votre majorité propose un texte qui amoindrit la position des auteurs et les co-signataires du texte initial.

Hier, mon groupe s'est abstenu. Parce que nous ne voulions pas vous signer un chèque en blanc. Nous n'étions pas en commission pour sauver le premier ministre Michel ou le gouvernement MR-N-VA, mais pour soutenir le Pacte de l'ONU sur les migrations et y adhérer.

Vos partenaires disent aussi soutenir ce pacte sans réserve. Mais eux ne veulent pas l'écrire. Pourquoi? Soutenir sans réserve, sans ambiguïté, sans conditions. On peut être imaginatif. Ce que nous craignons, c'est que la Belgique ne s'engage dans des déclarations interprétatives avec d'autres États comme le Danemark, la Grande-Bretagne, les Pays-Bas ou d'autres encore.

Oui, madame Fonck, comme vous me l'avez dit hier, le texte que vous proposez de voter peut encore permettre de s'entendre avec la France, l'Espagne et le Portugal. Reconnaissez néanmoins que dans les débats que nous avons eus jusqu'à présent, jamais ces États n'ont été cités par les partis de la majorité. Il suffit de lire la presse.

Et celle-ci est éclairante. Avez-vous lu ce qu'une éminence libérale aurait déclaré à *La Libre*? Avez-vous lu ce qu'ont en tête les libéraux avec le vote de l'amendement qu'ils proposaient hier? Je cite: "L'adjonction d'une déclaration interprétative permettrait de contrôler la portée du pacte en Belgique. C'est la solution la plus simple, analyse une source libérale, mais on est tout à fait ouvert à ce que la N-VA y intègre des éléments. L'idée est que le gouvernement puisse voter valablement ce texte."

Je l'ai dit hier, autour de Marrakech, trois sortes d'États se manifesteront: les États qui soutiennent sans réserve, et nous n'en faisons malheureusement pas partie; ceux qui s'opposent frontalement, et nous n'en faisons heureusement pas partie; puis, le ventre mou, la zone grise, ceux qui disent "oui, mais ...". Cette résolution nous place dans ce ventre mou, dans cette zone grise, dans celle des incertitudes.

Oui, on peut voir le verre à moitié plein ou à moitié vide mais à voir ce gouvernement, à lire les journaux aujourd'hui, je crains que cela ne nous place dans le camp du Danemark et d'autres. Le Danemark soutient le pacte, monsieur Calvo, madame Fonck. Soutenir cela ne veut pas dire rallier avec enthousiasme et sans conditions. Cela veut dire ne pas s'opposer mais en même temps, le Danemark veut des quotas pour le regroupement familial. Voulons-nous prendre ce risque aussi? On peut soutenir et défendre une approche extrêmement restrictive du pacte. Ce groupe d'États emmené par le Danemark a réintroduit dans le pacte la possibilité d'enfermer des enfants. Voulons-nous prendre le risque de négocier avec eux? L'ambassadeur nous a expliqué que c'était cela qui lui avait facilité la tâche pour introduire la réserve que la Belgique affichait sur ce point.

Monsieur le premier ministre, solennellement, au nom de mon groupe, je vous le demande: engagez-vous aujourd'hui sans réserve à soutenir sans conditions, sans ambiguïté le pacte à Marrakech, comme vous l'avez fait à New York! Il vous suffit de répéter ce que vous avez dit devant les Nations Unies et nous soutiendrons sans réserve cette résolution. Dites-nous: "Je dirai à Marrakech que je soutiens, que le Parlement soutient sans la moindre ambiguïté le pacte que nous voterons". Alors, nous voterons aussitôt cette résolution.

Si le rendez-vous de Marrakech est important, une autre réunion est encore plus importante. C'est celle du 19 décembre à New York. Là, il ne s'agira pas d'aller faire une petite photo avec Macron, Angela Merkel ou d'autres et d'expliquer ce qu'il se passe dans les Parlements nationaux. Il s'agira d'engager la Belgique et là, il faudra que le gouvernement soutienne le pacte.

Nous avons déposé aujourd'hui une résolution qui invite le gouvernement à soutenir le pacte à New York. Nous l'ouvrons à la co-signature et espérons qu'elle pourra compter sur une vraie majorité.

Je vous remercie, chers collègues, pour votre attention.

[03.33] David Clarinval (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, je suis fier de déclarer que la maison de la démocratie a entendu votre appel et qu'elle y apporte une réponse claire qui démontre, de façon incontestable, le très large soutien dont bénéficie le Pacte mondial pour les migrations.

Comme l'a brillamment indiqué M. l'ambassadeur Bodson, mardi en commission, la Belgique peut s'honorer d'une position claire, constante, cohérente et pour laquelle votre majorité, monsieur le premier ministre a marqué, de façon continue, son soutien. Lorsque vous avez pris la parole aux Nations Unies, vous l'avez fait sur la base des procédures et décisions qui n'étaient jusqu'alors pas contestées.

Ce pacte est un instrument aux mains des États. Il les fera passer d'un mode réactif à un mode proactif vis-à-vis des migrations. C'est l'instrument qui permet aux nations d'encadrer le phénomène de la migration et de le sortir des griffes de la criminalité internationale et des trafiquants d'êtres humains. Il renforcera la souveraineté des États sur le contrôle et la régulation de la migration et permettra de construire un nouvel équilibre entre cette souveraineté et les droits des peuples, les droits de l'homme. Il fournira une nouvelle plate-forme de coopération entre États membres, une coopération multilatérale à laquelle notre pays est fondamentalement attaché car, sans collaboration internationale tant avec nos voisins qu'avec les pays européens ou avec les pays d'origine, nous ne pouvons appréhender durablement et sérieusement la migration, qu'elle soit régulière ou irrégulière.

La migration est un phénomène mondial souvent tragique mais aussi un phénomène historique. Elle est présente depuis des siècles et le sera dans les siècles à venir. Ce pacte, qui reprend des dispositions de traités onusiens auxquels notre pays a adhéré, apportera, selon Louise Arbour - Représentante spéciale du Secrétaire général des Nations Unies pour les migrations - sécurité, ordre et progrès économique au bénéfice de tous et permettra d'éviter que les aspects exploiteurs, chaotiques et dangereux des migrations, ne deviennent une nouvelle norme.

Cette migration concerne en fin de compte 250 millions de personnes. Ce n'est pas une hydre impersonnelle. Lorsqu'on parle de réfugiés, de migrants, on ne parle pas de statistiques mais d'êtres humains. Ces personnes méritent que l'ensemble des États, et en particulier notre pays, prenne ses responsabilités.

Monsieur le premier ministre, chers collègues, au-delà des jeux politiques des uns et des autres, je voudrais souligner que les discussions que nous avons menées ces dernières semaines ont eu le mérite d'apporter une dimension pédagogique à ce sujet. En effet, depuis trois semaines, le grand public découvre le Pacte migratoire. Mais à travers quel prisme? Les messages véhiculés par les uns et par les autres se sont parfois révélés faux, partiellement erronés, des messages tronqués, exprimés dans les médias à travers un discours minimaliste et caricatural, alimentant la xénophobie et l'intolérance. C'est vraiment regrettable!

Notre défi, en tant qu'hommes et femmes politiques, est d'expliquer à chacun de nos concitoyens qu'il est simpliste d'approcher la question migratoire en se positionnant comme étant pour ou contre, ou en ayant des idées préconçues sur le fait que la migration est une bonne chose ou une mauvaise chose. Pour relever ce défi, il faut pouvoir bénéficier pleinement de tous les instruments de souveraineté d'un État. Nous devons être attentifs à la nécessité de renforcer la résilience des pays d'accueil et de créer un environnement favorable au retour des étrangers.

Ce pacte non contraignant est un instrument important dans ce cadre. Il contient des éléments chers au MR. Non pas des éléments de droit contraignants, comme je l'ai entendu et lu de façon erronée depuis trois semaines, mais des lignes de conduite, des principes à mettre en œuvre selon notre choix et notre volonté politique, sans accorder à nouveau, comme je l'ai entendu et lu de façon erronée depuis trois semaines, des droits nouveaux aux individus. Nous appliquons d'ailleurs toujours une très grande partie de ces conseils à travers une politique ferme mais humaine en matière d'immigration; une politique qui a une dimension juste et équilibrée pour maîtriser le phénomène migratoire vers notre pays.

Il propose un cadre de coopération qui confirme la souveraineté de tous les États, mais les encourage aussi à collaborer en vue de faciliter le retour et la réadmission des migrants en toute sécurité et dignité, ainsi que leur réintégration durable dans leur pays d'origine. Ce pacte vient combler la lacune du partage véritable des responsabilités entre les États, tout en respectant les priorités et politiques nationales de ces derniers.

Le pacte confirme la possibilité pour les États d'opérer la distinction entre migration régulière et irrégulière. En matière de regroupement familial, il est conforme au cadre mis en place par la Belgique. Le texte prévoit encore de gérer les frontières de manière intégrée, sûre et coordonnée.

La résolution que nous allons voter aujourd'hui soutient pleinement ce pacte. Elle a en outre voulu mettre l'accent sur la concertation avec les pays européens qui soutiennent ce pacte, de façon à renforcer les principes fondamentaux et positifs de celui-ci.

Il s'agit clairement de renforcer le poids de notre voix parmi les États européens qui soutiennent ce pacte - et non, comme certains veulent le faire croire, d'apporter des réserves à ce pacte. Je le répète: le MR soutient pleinement ce pacte. C'est sur cette base que le Mouvement réformateur approuvera cette résolution, qui donne à notre premier ministre une position claire à soutenir à la réunion internationale de Marrakech.

Monsieur le premier ministre, monsieur le président, chers collègues, une parole est une parole. Elle ne peut être reniée par un caprice ou une foudre. Malgré ces temps de populisme et d'hostilité au monde politique, malgré ces temps de simplisme et de caricature, la parole de l'homme politique a encore un crédit. Il y a une continuité entre le discours de notre premier ministre en septembre dernier à la tribune de l'ONU, les réponses aux questions orales des dernières semaines dans notre assemblée, le vote en commission des Affaires étrangères hier et en séance plénière aujourd'hui, et le message que M. Charles Michel portera à Marrakech la semaine prochaine, comme il s'y était engagé.

Je suis, en tant qu'homme politique libéral, en tant qu'homme politique attaché à des valeurs qui sont à la base de mon engagement politique, pleinement satisfait de notre accord politique et du message que nous envoyons vers les 192 autres membres des Nations Unies.

Je sais que notre vote aujourd'hui est dans la ligne que nous, libéraux, défendons depuis la naissance de notre mouvement politique et correspond aux racines philosophiques qui sont à la base de notre parti. Je sais que cet engagement que nous prenons ici dans cette assemblée correspond au mandat que les électeurs libéraux du Sud et du Nord ont donné à notre groupe; mais aussi les électeurs de la famille sociale-chrétienne du Nord et du Sud; mais aussi ceux de la famille politique écologiste, qui siège dans un groupe commun dans notre assemblée. Je salue la collaboration avec les partis de la majorité comme de l'opposition réunis derrière cette résolution.

Je regrette que la famille socialiste, dans son entiereté, n'ait pu jusqu'à présent nous rejoindre pour soutenir ce pacte. Il me semble que, ce faisant, le PS francophone tourne le dos non seulement aux partis qui se sont unis pour que notre premier ministre apporte un message clair à Marrakech, mais aussi à ses valeurs et à ses combats.

03.34 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur Clarinval, je pense que vous valez mieux que de sortir des contrevérités qui ne reflètent en rien les débats d'hier. Nous y avions exprimé quelque chose de très simple, à savoir le souhait que votre groupe - comme les autres partis de la majorité - puisse se situer dans la lignée de ce que le premier ministre avait déclaré à la tribune des Nations Unies, c'est-à-dire défendre la signature du pacte, sans réserve, sans ambiguïté, sans conditions. Nous soutenons, nous, le Pacte de Marrakech et nous ne sommes pas ambigus quant à ce soutien, contrairement à vous et, certainement, contrairement à certains membres du gouvernement.

03.35 David Clarinval (MR): Monsieur Laaouej, vous devez en finir avec cette rancœur politique résultant de votre place dans l'opposition. Cessez de prendre cette posture politique.

Aujourd'hui, ce n'est pas un vote qui doit être dicté par des questions ...

03.36 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur Clarinval, vous venez de tenir certains propos. Je prends à témoignage tous les observateurs, qu'il s'agisse des médias, des membres de cette assemblée, de l'opinion publique en général, de la société civile, pour savoir si les propos diffamatoires que vous venez de tenir résistent à toute forme d'analyse et de vérification. Vous êtes pris en flagrant délit de propagande et de mensonge à la

tribune de ce Parlement.

Je me demande si, au moment où vous évoquez la crédibilité de la parole, vous n'avez pas placé tout votre vocabulaire dans la même phrase, une phrase dont, visiblement, vous ne cernez pas le sens qu'elle revêtait dans votre esprit et, très certainement, dans celui des membres de votre majorité.

03.37 **David Clarinval** (MR): Monsieur Laaouej, si vous voulez faire preuve de cohérence, alors votez notre proposition de résolution. À ce moment-là, nous pourrons vous croire!

03.38 **Ahmed Laaouej** (PS): Monsieur le président, je viens de prendre à témoin tous les membres de cette assemblée, qui pourront aller relire les échanges que nous avons eus. Du reste, ils sont aussi disponibles sur internet.

Monsieur Clarinval, ce que je viens d'entendre ne rehausse pas, dans le fond, le plaidoyer que vous avez développé et qui consiste finalement à venir demander le soutien de l'opposition, parce que le premier ministre est incapable d'assurer la cohésion de son gouvernement, pris en otage qu'il est par un parti, la N-VA, qui se fait le relais de la propagande d'extrême droite.

Pour le reste, que disons-nous? Mme Fernandez vient de l'exprimer. La partie de votre discours sur les valeurs libérales est interpellante. Vous avez rappelé votre attachement aux valeurs démocratiques, dont nous sommes convaincus. Simplement, nous demandons que le premier ministre annonce qu'il lève toute forme d'ambiguïté, de réserve et de conditions sur le soutien qu'il apportera à ce pacte, que ce soit à Marrakech et, plus encore, à New York au mois de janvier. Voilà ce que nous demandons!

Le président: M. Clarinval a le droit à une réponse.

03.39 **David Clarinval** (MR): Monsieur le président, je vais conclure en relançant mon appel à M. Laaouej.

Monsieur Laaouej, si vous voulez être constant dans vos déclarations, soutenez la résolution! Nous sommes très clairs avec ce texte, nous le soutenons. Faites comme nous!

03.40 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, reeds eerder zei ik dat migratie een probleem vormt en mensen zorgen baart. Als politici moeten wij die zorgen ernstig nemen. Elke samenleving heeft nood aan sociale cohesie en dus moeten wij grenzen stellen aan wie wij in ons land opnemen. Dat doen wij als verantwoordelijke politici dan ook. Wij leggen de voorwaarden op aan wie in ons land mag verblijven. Wie daaraan niet voldoet, moet ons land verlaten, vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet, maar altijd met respect voor de mensenrechten. Collega's, wij voeren een streng maar ook rechtvaardig asiel- en migratiebeleid. Zoals veel landen in Europa hebben wij in de jongste jaren, ook in de huidige legislatuur, onze migratielaw en ons migratiebeleid verstevigd.

Wij kunnen de migratieproblematiek echter niet alleen oplossen. Wij leven niet op een eiland en wij lossen de problemen niet op door ze door te schuiven naar onze buurlanden. Internationale samenwerking is absoluut noodzakelijk om migratiestromen onder controle te houden en om illegale migratie tegen te gaan. Het is dan ook geen toeval dat de Verenigde Naties een initiatief neemt om afspraken te maken, om een geordende, legale migratie te kunnen verkrijgen en om illegale migratie tegen te gaan. Daarover hebben wij afspraken gemaakt. Ook ons land, met onze regering, heeft daarover twee jaar onderhandeld. Ons land heeft daarin – niet als grijze muis, zoals ik daarnet hoorde beweren – actief geparticipeerd.

Onze ambassadeur, de heer Bodson, was daaromtrent in de commissievergadering bijzonder duidelijk. Hij heeft gezegd dat er diverse aanpassingen hebben plaatsgevonden aan de initiële tekst, op vraag van ons land. Op vraag van onze regering.

Ons land heeft ingebracht dat landen die dit pact steunen hun volledige soevereiniteit, hun volledige bevoegdheid, behouden.

Ons land heeft met andere landen bedongen dat explicet wordt gesteld dat ieder land, ook het onze, zijn asiel- en migratiebeleid zelf zal bepalen. Wij bepalen wie er tot ons land toegelaten wordt en onder welke voorwaarden. Wij bepalen ook wie in ons land niet toegelaten wordt.

Op vraag van ons land is ook uitdrukkelijk gesteld in dit pact dat migratie geen specifiek mensenrecht is.

Op verzoek van onze regering is er geen sprake van collectieve regularisatie.

Op verzoek van onze regering is de mogelijkheid behouden gezinshereniging te beperken.

Op verzoek van onze regering is er geen lijst van basisrechten van migranten opgenomen.

Dat is allemaal gebeurd op vraag van onze regering. Daarover was in september een akkoord. En daarom hebt u uw woord gegeven, mijnheer de eerste minister, in New York, op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Onze ambassadeur, de heer Bodson, heeft ook gezegd dat hij van de partners in de regering geen opmerkingen heeft ontvangen, zodat ons land akkoord kon gaan met de slottekst.

Collega's, als men twee jaar samenwerkt aan een gezamenlijk standpunt, als men successen boekt, dan zet men door. En als er problemen zijn, legt men die op tafel. Ik heb gelezen over een dertigtal problemen. Ik heb ze niet gezien. Ik heb er nooit van gehoord.

Ik heb dinsdag wel tot mijn steile verbazing gezien dat op de sociale media foto's en teksten voorkwamen die de waarheid geweld aandeden en die getuigden van een fundamenteel gebrek aan menselijkheid.

Ik heb een campagne gezien die onder meer beweerde, en ik som niet alles op, dat het migratiepact het terugsturen van illegalen zou verbieden. Fout. Het migratiepact zou procedures van gezinshereniging versoeppelen. Fout. Het migratiepact zou illegaal verblijf niet langer strafbaar maken. Fout. Allemaal *fake news*, allemaal smakeloos.

Mijnheer de eerste minister, wij hebben binnen de regering ongeveer twee jaar goed samengewerkt over dat migratiepact en dat heeft resultaten opgeleverd. Het migratiepact kent geen bijkomende bijzondere rechten toe aan migranten, het legt geen extra verplichtingen op aan ons land en het is in overeenstemming met ons Belgisch recht, het Europees recht en onze internationale verplichtingen. Dat hebben wij in de commissie gehoord.

Het migratiepact, zoals aangepast, staat toe dat wij ons streng en humaan migratiebeleid verderzetten. Het migratiepact laat toe dat wij mensen beschermen. Het migratiepact zet geen grenzen open, maar controleert ze beter.

Het migratiepact laat toe dat wij mensensmokkelaars aanpakken. Het migratiepact legt de landen van herkomst op om wie illegaal op ons grondgebied verblijft terug te nemen.

Daarom waren wij voorstander van dit migratiepact, daarom zijn wij voorstander van dit migratiepact en daarom blijven wij voorstander van dit migratiepact.

Naast rode lijnen zijn er ook consequente lijnen. Mijnheer de eerste minister, u vroeg deze week om een mandaat. Gisteren heeft onze fractie u dat mandaat gegeven, precies om de redenen die ik zonet heb uiteengezet.

Vandaag zullen we dat in de plenaire vergadering opnieuw doen.

Het moet echter duidelijk zijn dat een eerste minister geen vijf hoedanigheden heeft. Een eerste minister heeft er één. U, mijnheer de eerste minister, bent de eerste minister van ons land. In die hoedanigheid, als eerste minister van ons land, geeft onze fractie u het mandaat om naar Marrakesh en naar New York te gaan om het migratiepact goed te keuren.

03.41 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, het thema migratie beroert heel veel mensen; het roept ook veel vragen op. Wij zijn solidair met oorlogsvluchtelingen, maar we vragen ons tegelijkertijd af of we al die migratiestromen nog onder controle hebben, of onze grenzen nog wel grenzen zijn en of onze identiteit niet onder druk staat.

Ik begrijp dat. Er zijn veel bekommernissen, die ik deel. Laat ik het duidelijk zeggen: illegale migratie is inderdaad een probleem. Het samenleven in ons land loopt niet altijd van een leien dakje.

Wat men van de politiek verwacht, is dat wij antwoorden bieden en oplossingen voorstellen. Ik denk dat wij daarbij een duidelijke keuze hebben. Ofwel kunnen wij ons terugplooiën achter de eigen grenzen, beloven wij een muur rondom België te bouwen en buiten wij de angsten van de mensen uit voor eigen politiek gewin.

Wat kunnen we ook doen? We kunnen met verschillende landen rond de tafel gaan zitten, wij kunnen proberen het globaal probleem op te lossen, wij kunnen samenwerken met de andere Europese lidstaten om zoveel mogelijk met één Europese stem te spreken, wat het voorstel van resolutie dat gisteren werd goedgekeurd, u ook vraagt, mijnheer de eerste minister. En wij moeten uiteraard ook multilateraal samenwerken met de landen van herkomst.

Juist daarom is het migratiepact van de Verenigde Naties geschreven. Het is inderdaad een eerste belangrijke aanzet om de migratiestromen beter te kunnen controleren, met een aanpak van de oorzaken van migratie en met een betere bescherming – ik kan dat niet genoeg onderstrepen – van de buitenlandsgrenzen van de Europese Unie, met de strijd, zoals hier vandaag al gezegd, tegen de verfoeilijke mensensmokkel en met inderdaad, collega Verherstraeten, een terugname van illegalen door de herkomstlanden. Ik beschouw het migratiepact als een soort van kompas, dat ons internationaal zal toelaten het eigen Belgisch beleid sterker uit te voeren.

Mijnheer de eerste minister, ons land heeft gekozen voor de weg van samenwerking, omdat België ook een land is dat doorheen de geschiedenis bruggen bouwt. Mijnheer de eerste minister, uw regering heeft twee jaar meegeworkt aan de totstandkoming van het migratiepact en ook de deelstaten van het land hebben daaraan meegeworkt. De Grondwet schrijft voor dat het buitenlands beleid wordt gevoerd door de Koning en door zijn ministers, maar de realiteit van ons land is dat ook de deelstaten een belangrijke stem in het kapittel hebben. Tijdens de hoorzittingen hebben we vernomen dat onze ambassadeur heeft onderhandeld in nauw overleg en via ruggespraak met de bevoegde kabinetten, maar ook gesteund door de deelstaten. Hij heeft daarbij trouwens succes geboekt, want we hebben dinsdag nog geleerd dat ons land heel belangrijke wijzigingen heeft kunnen aanbrengen aan het pact. Dat wil zeggen dat onze diplomatie werkt: men krijgt inbreng vanuit kabinetten die onder de politieke verantwoordelijkheid van ministers staan en dat wordt vertaald in de uiteindelijke besluitvorming. Zo hoort het.

Na de onderhandelingen is dan op 12 september – en ik onderstreep dit – het standpunt officieel vastgelegd: ons land en de deelstaten steunen het pact. Ik wil er even naar verwijzen dat de Vlaamse minister-president, de heer Bourgeois, nota bene ook de stichter van de N-VA, dat gisteren in het Vlaams Parlement nog heeft bevestigd. Hij heeft heel duidelijk gezegd dat voor alle terreinen waarvoor Vlaanderen effectief bevoegd is, het pact volledig samenstroomt met wat Vlaanderen wil, wat de Vlaamse regering wil. Dat bewijst dus dat het overlegmodel effectief heeft gefunctioneerd.

03.42 Peter De Roover (N-VA): Excuseer mij, ik had mijn vinger opgestoken vooraleer dezin uitgesproken was. Het is goed dat ik het woord niet eerder kreeg, want men moet eerst het volledig betoog van een spreker horen. De beperking die u hebt aangebracht, collega Dewael, wou ik ook vermelden. Die is correct. Het ging over de bevoegdheden voor zover die de Vlaamse regering betreffen. Het is geen akkoord voor het pact *as such*. U hebt die toelichting gegeven. Die was correct.

03.43 Patrick Dewael (Open Vld): Het ging inderdaad over integratie, inburgering en taalonderricht voor migranten. Het ging over alle aspecten waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Dat wil dus zeggen, mijnheer De Roover, dat wij niet onderhandelen vanuit een federale optiek en dat wij de institutionele realiteit van ons land niet wegdrukken. Dat wil zeggen dat in de totstandkoming van het pact de verschillende overheden van ons land werkelijk hun inbreng hebben kunnen doen.

Ik kom tot wat voor mijn fractie essentieel is, mijnheer de premier. Op basis van de genomen beslissing en op basis van de rugdekking die u gekregen hebt van de volledige regering, verklaarde u op 27 september in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties voor de hele wereld dat ons land het pact effectief zou goedkeuren. Voor mijn fractie is het dan ook vrij duidelijk. Wij zijn een land van regels en wetten. Die zijn in dezen gevuld en gerespecteerd. De beslissing werd in september genomen, met instemming van alle regeringspartijen en alle regeringen, in consensus en solidair. Daar is juridisch geen speld, maar dan ook geen speld tussen te krijgen.

Wie later op zo'n beslissing wil terugkomen en van mening verandert, wie zijn kar keert, moet daar dan ook

maar zelf conclusies uit trekken. Ofwel legt men zich neer bij een beslissing die genomen is, ofwel verlaat men de regering. Een partij kan dus niet tegelijkertijd binnen en buiten de regering staan. Ik verwijst nog kort naar de Franse politicus Chevènement: "Un ministre ferme sa gueule ou il démissionne." Dat is de realiteit. Dat laatste was natuurlijk niet aan u persoonlijk gericht, mijnheer De Roover.

03.44 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Dewael, als u de N-VA uit de regering wenst te duwen, dan moet u dat vooral doen. Het is uw vrijheid om dat hier te vragen.

Het zal u niet onbekend zijn dat de vier partijen het ook vroeger over bepaalde thema's niet met elkaar eens waren. Toen is er wel een onderlinge solidariteit betracht, die u nu loslaat. U laat de regeringssolidariteit nu formeel los. Ik vind dat weinig collegiaal. Maar ik laat dat aan u; ook de steun van de socialisten die u hiervoor krijgt, is voor uw rekening.

Ik had echter graag van u vernomen op welke dag in de Ministerraad het akkoord is gegeven voor het Global Compact for Migration.

03.45 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, sta me toe even in te gaan op hetgeen de heer De Roover probeert te betogen over regeringssolidariteit.

Mijnheer De Roover, ik heb niet de indruk dat u de voorbije dagen en weken veel blijk hebt gegeven van empathie of inlevingsvermogen of regeringssolidariteit. U komt elke dag met iets nieuws. U overschrijdt elke dag een aantal getrokken rode lijnen. Ik laat dat helemaal voor uw rekening. Hoe dan ook, wat het pact betreft, wij hebben samen een traject afgelegd; andere collega's van de meerderheid hebben dat ook betoogd. Er zijn vragen gesteld vanuit kabinetten met bevoegdheden die behoren tot uw partij. De heer Francken heeft onder meer wijzigingen aangebracht op het vlak van de gezinsherening. Dat is allemaal feilloos vertaald in de uiteindelijke teksten. Men kan dus niet naar aanleiding van een factor die ik gemakkelijkheidshalve zal vertalen als het resultaat van de gemeenteraadsverkiezingen, of naar aanleiding van het feit dat Oostenrijk in één keer zijn kar draait, het compleet over een andere boeg gooien.

Hoe dat in Oostenrijk gebeurd is, dat laat niet veel over aan inspiratie. In Oostenrijk wordt de kanselier gesteund door extreemrechts. Plots zei Oostenrijk, dat heel het proces van dat migratiepact getrokken heeft, dat het dat niet meer zou doen. En wij zouden dat land moeten achternalopen? Ik denk er nog niet aan, om de eenvoudige reden dat ik morgen niet in het gezelschap wil zitten van de kanselier van Oostenrijk, door geen steun te geven aan het pact, bijvoorbeeld door mij te onthouden.

Als u zegt dat er inlevingsvermogen moet zijn, dan moet ik opmerken dat consensuele politiek veronderstelt dat, als men met vier is, men ook met vier een inspanning doet om naar elkaar toe te groeien. Consensuele politiek kan men niet zo opvatten dat een partij na twee jaar plots kan zeggen dat ze niet meer akkoord gaat en dan kan verwachten dat de drie andere partijen hun kar ook 180 graden zouden keren om haar te volgen. Dat is geen voorbeeld van consensuele politiek. Zo werkt het niet in een democratie. Daar mag u veel grondwetspecialisten op nalezen.

03.46 Peter De Roover (N-VA): Het spreekt voor zich dat ik de verdediging van de christendemocratische kanselier van Oostenrijk aan mijn collega's van de christendemocraten laat.

(...): (...)

03.47 Peter De Roover (N-VA): Nee? Is de heer Kurz geen christendemocraat? Ik dacht het wel. U zet hem dan meteen bij extreemrechts. Nog heel even en iedereen is extreemrechts.

Voorts ben ik heel blij dat de heer Dewael straks met mij het initiatief zal nemen om de woonstbetredingen hier terug boven te halen, samen met alle collega's van de meerderheid. Belangrijker is echter dat ik vaststel dat u geen antwoord hebt gegeven op mijn vraag.

03.48 Filip Dewinter (VB): Mijnheer Dewael, ik noteer dat u niet in het gezelschap wil verkeren van een land als Oostenrijk, een Europees democratisch land dat, zoals de heer De Roover al zei, wordt geleid door een christendemocratische premier. Als dit pact wordt ondertekend, dan zult u echter in het gezelschap verkeren van landen als Saudi-Arabië, Qatar, Iran, Syrië — geleid door Bashar al-Assad —, Congo, Venezuela en alle mogelijke dictaturen, islamitische totalitaire staten en aanverwanten die u zich maar kunt indenken. U wil echter niet in het gezelschap verkeren van Italië, Hongarije, Oostenrijk, Estland, Letland en

Polen, allerlei democratische Europese landen die deel uitmaken van de EU. Ik neem daar, samen met veel Vlamingen, kennis van. U uw vrienden, ik de mijne.

03.49 **Patrick Dewael** (Open Vld): Mijnheer Dewinter, met dat laatste ben ik het helemaal eens, nadat ik de beelden heb gezien van uw bezoek aan Syrië — ik ben ze nog niet vergeten, maar ik zal er niet verder op doorgaan. In elk geval, u kiest uw vrienden, ik kies de mijne.

Ik zeg alleen dat wij inzake migratiepolitiek mondial alle instrumenten te baat moeten nemen om ervoor te zorgen dat landen meer met elkaar samenwerken. Dialoog is daarbij aan de orde. Wij moeten dat proberen te doen — dat zei ik daarnet al en daarom vind ik de resolutie zo belangrijk — vanuit een versterkt Europees perspectief en dus moeten wij proberen zoveel mogelijk Europese lidstaten op één lijn te krijgen. Wij moeten echter niet denken dat wij ons op onszelf kunnen terugplooiën; zo werkt het niet.

Collega De Roover, u zegt dat ik niet antwoord op uw opmerking. Ik daag u uit om eens goed na te gaan op welke basis, met welke besluitvorming, wij komen tot een internationale standpuntbepaling. De regering heeft in dezen alle regels gerespecteerd: er was overleg met de deelstaten, het diplomatiek korps werd ingeschakeld en de mogelijkheid werd gegeven aan de kabinetten van de ministers, waarvoor de ministers politiek verantwoordelijk zijn, om het proces mee te begeleiden. Dat u dat maanden en maanden hebt laten gebeuren, zonder enige opmerking te hebben gemaakt, en plots helemaal op het einde van het traject afkomt met bezwaren die u vroeger nooit hebt geuit, bevestigt alleen mijn overtuiging dat u dat doet in functie van het resultaat van de gemeenteraadsverkiezingen en dat u dat doet onder druk van de internationale politiek. Wij volgen onze lijn, u wijkt af van uw lijn en ik volg u daarin niet. Ik volg u daarin niet!

Mijnheer de eerste minister, voor mij is het duidelijk. Voor mij moet u naar Marrakesh gaan. Het moet heel duidelijk zijn voor iedereen: als u daar aanwezig bent, als ons land daar aanwezig is, stemmen wij in met het migratiepact. Ik ben het helemaal eens met wat collega Verherstraeten daarover heeft gezegd: u bent geen man met vier of vijf hoedanigheden, hoezeer een bepaalde fractie ook heeft getracht van uw functie een karikatuur te maken. U gaat daar niet naartoe als toerist, u gaat daarheen als eerste minister van ons land en u verbindt daar ook ons land. Daarna moet België in New York de tekst uiteraard ook nog officieel goedkeuren. Dat hebt u namens de regering beloofd voor de Verenigde Naties. Daarvoor krijgt u ook, met deze Kamerbreed gesteunde resolutie, de steun van het Parlement. Afspraken zijn afspraken. U bent een man van uw woord, ons land is er een van zijn woord en wij kiezen voor samenwerking. Dat is het devies van mijn fractie.

03.50 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer Dewael, ik merk dat u het spreekgestoelte gaat verlaten. Mijn hoop dat u een antwoord zou geven op mijn vraag is dus ijdel gebleken. Het was nochtans een eenvoudige vraag: op welke dag gebeurde de goedkeuring door de Ministerraad? (Gejoel)

Het is duidelijk een vervelende vraag, want ik hoor gejoel aan alle kanten. Het is een zeer technische vraag. Vreemd, hoe zo'n eenvoudige vraag zoveel opwinding kan veroorzaken.

Het kan zijn dat er ons iets is ontgaan, maar wij willen gewoon weten op welke dag, op regeringsniveau, in de Ministerraad, de goedkeuring aan het Global Compact for Migration is gehecht.

03.51 **Hendrik Vuye** (Vuyé&Wouters): Mijnheer Dewael, ik dank u voor de toelichting die u over het hele proces hebt gegeven.

Ik heb echter ook een vraag voor u. Op een bepaald ogenblik, helemaal op het einde, is de N-VA met bezwaren naar buiten gekomen. Kent u de datum waarop de N-VA die bezwaren heeft gemaakt? Immers, ik denk dat niemand in deze assemblee die bezwaren ooit heeft gezien. Dit is zoals het monster van Loch Ness: iedereen spreekt erover, maar niemand heeft het ooit echt gezien.

Hebt u die bezwaren? Kent u ze?

03.52 **Patrick Dewael** (Open Vld): Mijnheer Vuye, ik zal via u een antwoord geven aan de heer De Roover.

Ik heb ooit in de media gelezen dat er dertig bezwaren zouden zijn. Ik heb ze nooit gezien, nooit gehoord en nooit gelezen.

Ik merk dat de heer De Roover de voorbije dagen naar de radio stapt met de regelmaat van weerman

Deboosere. Het verband tussen beiden is dat zij elke dag wat anders vertellen. Dat doet de weerman ook, nietwaar?

Mijnheer De Roover, ik stel u de vraag wanneer u ooit bezwaren naar voren hebt gebracht.

Als u vindt, mijnheer De Roover, dat deze regering dit pact, de totstandkoming ervan en de goedkeuring ervan heeft behandeld zonder de regels te respecteren, kunt u mij dan zeggen wanneer uw vice-eersteminister in de regering de zaak heeft aangekaart en heeft gevraagd dat punt op de agenda van de Ministerraad te plaatsen? Dat is nooit gebeurd! U gaat de zaken niet omdraaien. U gaat de zaken echt niet omdraaien!

03.53 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Dewael, ik heb in de voorbije dagen inderdaad een stevige bocht gemaakt, namelijk een van 360 graden. Ik wil eventueel ook nog een bocht van 720 graden maken.

Ik zal u ook zeggen op welke Ministerraad wij onze bezwaren bekendgemaakt hebben. Dat is op de Ministerraad waarop dat geagendeerd stond.

03.54 Dirk Van der Maele (sp.a): Mijnheer de voorzitter, premier, dames en heren ministers, collega's, het zou weleens kunnen dat ik vandaag een van de laatste kerken op dit spreekgestoelte de mogelijkheid heb om in een belangrijk debat te spreken. Sta me dan ook toe om een persoonlijke noot toe te voegen. Ik heb het geluk gehad een politiek erg bewuste grootvader gehad te hebben, die mij heel veel en lang heeft onderhouden over de verschrikkingen van de jaren voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ik heb het geluk gehad om heel goed bevriend te zijn met enkele Joodse families, die mij hun verschrikkingen verteld hebben. Die Joodse families hebben mijn aandacht gevestigd op een welbepaald moment in de Europese geschiedenis. Ik had mijn Joodse vrienden namelijk vaak gevraagd of het mogelijk was geweest om het drama dat de Joden in Europa is overkomen, te verhinderen. Welnu, dat moment heeft zich voorgedaan, in 1938. Kort na de Anschluss van Oostenrijk bij Duitsland riep een idealistisch president, Roosevelt, een conferentie bij elkaar in Évian, waarop 32 landen aanwezig waren. De president van de Verenigde Staten riep op om solidair een oplossing te vinden voor de tienduizenden Joden die Duitsland en Oostenrijk hadden verlaten. Het zal u bekend in de oren klinken. Het begon met verplichte quota, het ging naar vrijwillige quota en uiteindelijk gebeurde er niets.

Die mensen, een of twee politici, maar vooral het diplomatiek kader dat met de ministers op de Conferentie van Évian in 1938 aanwezig was, zijn de mensen die na de Tweede Wereldoorlog, vanaf 1945, eerst met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, en in 1948 met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, hebben gezegd dat wij lessen moeten trekken uit wat in de jaren '30 en de eerste helft van de jaren '40 is gebeurd.

Die lessen zijn de universele Europese erkenning van mensenrechten en internationale samenwerking om de problemen van mensen in nood op te lossen.

Het Global Compact voor een veilige, ordelijke en reguliere migratie ligt in de rechte lijn, mijnheer De Roover, van de lessen die uit die periode moeten worden getrokken.

Ik wist al dat er in dit Parlement een fractie zit, vertegenwoordigd door drie personen, die al lang niet meer bereid is om die lessen ook in 2018 te trekken inzake de aanpak van een diepmenselijk probleem, dat vaak verborgen zit achter migratiebewegingen.

Collega De Roover, u hebt van mij altijd het voordeel van de twijfel gehad. Na dinsdag, na die wanmakelijke campagne, die ranzige campagne, die een kopie is van de campagne die momenteel in heel Europa wordt opgezet door een zogenaamde Movement for a Europe of Nations and Freedom, gesteund door grootkapitaal van over heel de wereld. Zaterdag organiseert deze beweging in het Vlaams Parlement een seminarie. Uit de koker van dit soort organisaties putten de Salvini, de Straches, de Dewinters, en helaas nu ook de De Wevers, hun inspiratie.

03.55 Filip Dewinter (VB): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

Mijnheer Van der Maele, u vervult niet alleen het debat met uw schandalijke beledigingen en aantijgingen. U moet bovendien beschaamd zijn om hier op de kap van het leed van het Joodse volk het migratiedebat, dat zoveel miljoenen mensen bezighoudt, onmogelijk te proberen maken.

Laten we beide dingen toch maar eens met elkaar vergelijken. U vergelijkt de genocide op het Joodse volk met de massa-immigratie die wij vandaag meemaken. Wij zijn vandaag met 7 miljard op deze planeet. Wij zullen in 2100 met ongeveer 9 miljard zijn. Dat zijn er 2 miljard meer. Hongersnood, klimaatproblemen, onderontwikkeling enzovoort. Waar denkt u dat die mensen naartoe zullen gaan? Naar hier! Wij hebben het recht om onszelf te beschermen en wij hebben als politici de plicht om ons volk, onze natie, onze cultuur, onze identiteit en onze beschaving als Vlaming, als Europeaan te beschermen.

Mag ik u er tot slot op wijzen, mijnheer Van der Maelen, dat het land van de Joodse medeburgers, Israël, een van de vijftien landen is die het Global Compact for Migration niet zullen steunen. Is Israël een racistisch land? Zegt u het maar van op het spreekgestoelte! Is Israël een nazistisch en extreemrechts land? Is Israël een nazistisch land, zoals u het hier komt beweren over alle krachten in Europa, en ver daarbuiten, die dit Global Compact for Migration niet steunen?

Uw opmerkingen, uw toespraak is dit Parlement onwaardig!

03.56 Valerie Van Peel (N-VA): Mijnheer Van der Maelen, ik ga u en de volgende sprekers niet toelaten om mij en mijn fractie in een hoek te duwen waar wij niet horen.

Er is gisteren een campagne geweest, dat klopt, en die is inderdaad ook meteen ingetrokken en dat is het standpunt van de hele fractie, onze fractieleider voorop. Wij zijn het soort partij dat fouten meteen durft toe te geven.

Laat mij even uitspreken, want ik heb een zeer belangrijke mededeling voor jullie over wat ik hier vandaag meemaak over de inhoud van het debat. U kunt ons misschien verwijten dat we een beetje te laat naar buiten zijn gekomen met onze commentaar. Wij hebben misschien voortschrijdend inzicht getoond. Dat kan waar zijn. Als u ons dat wilt verwijten, wil ik u daarin tegemoet treden.

Wat ik heel opmerkelijk vind, is dat wij de enige partij zijn die vragen heeft bij dat compact en dat plots al deze partijen, rood, groen, PS, CD&V, Open Vld exact hetzelfde over migratie schijnen te denken. Dan vraag ik mij af wat de echte bewegredenen zijn van al deze acties.

Dan moet men niet inhoudelijk naar ons gaan kijken. Wij durven het tenminste toe te geven als we fouten maken. Wij durven principes vooruitschuiven op het moment dat we doorhebben dat het belangrijk is. Jullie zijn hier een politiek spel aan het spelen.

03.57 Aldo Carcaci (PP): Monsieur le président, je voudrais faire remarquer à M. Van der Maelen que le Parlement de Bulgarie a voté hier contre le Pacte de Marrakech, avec le soutien des socialistes bulgares qui, pourtant, étaient dans l'opposition.

03.58 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer Dewinter, in de manier waarop u daarnet uw standpunt tegen dit compact hebt verdedigd, hoor ik de klanken van de jaren '30. Ik stel vast dat u niet bereid bent lessen te leren uit wat er tussen 1935 en 1945 gebeurd is.

Die lessen zijn de volgende. Ten eerste, mensenrechten moeten de basis zijn voor de aanpak van de diepmenselijke problemen die verscholen zitten achter migratiebewegingen, en ten tweede, internationale samenwerking geeft de beste garantie voor de oplossing van die problemen.

Dat heb ik u verweten. Ik stel mij de vraag waarom in de jaren '30 Vlaams-nationalistische bewegingen gehandeld hebben zoals zij gehandeld hebben, en vooral waarom zij uit die periode nog altijd niet de lessen geleerd hebben voor de aanpak van de actuele migratieproblemen. Ik vraag mij af: waarom hebt u die lessen nog niet geleerd? En waarom zie ik anderen, helaas, schuiven?

Ik kom bij u, mevrouw Van Peel. Kom alstublieft niet zeggen dat wat er dinsdag gebeurd is een uitschuiver was van een of andere individuele medewerker van de N-VA. Dit soort campagnes kost veel geld. Daarover wordt niet beslist op een laag niveau, daarover wordt beslist aan de top. De communicatielid directeur van de N-VA, wiens naam ik niet zal noemen, maar iedereen kent hem, heeft erkend dat hij de goedkeuring heeft gegeven voor die campagne.

Nog eens, die campagne, mevrouw, is een kopie van de Movement for a Europe of Nations and Freedom,

waar de partijen FPÖ, Lega Nord en alle andere extreemrechtse bewegingen en partijen in Europa met elkaar hebben afgesproken dat zij een strijdpunt maken van het onderuithalen van dit pact.

Een pact, ik herhaal het, dat is gesteund op de lessen uit het midden van de vorige eeuw. Het spijt me, maar ik stel vast dat er in uw partij velen zijn die klaarblijkelijk ook die lessen nog niet geleerd hebben.

03.59 Hendrik Vuye (Vuyé&Wouters): Mijnheer Van der Maelen, ik dacht niet dat wij nu een resolutie bespreken over de dertiger jaren, maar nu u daar toch over begint, wil ik u ook een vraag stellen. Waarom heeft de voorzitter van de Socialistische Partij in 1940, Hendrik De Man, de Socialistische Partij ontbonden en opgeroepen om samen te werken met de Nieuwe Orde? Waarom? Als u zelf boter op uw hoofd heeft, zeg dan niet dat iemand anders boter op zijn hoofd heeft.

03.60 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mag ik u antwoorden met een vraag: waarom herhalen zij die ik net heb vernoemd, de fouten uit het verleden? Waarom trekken zij geen lessen uit het verleden? Waarom wijzen zij twee principes af die het grootste gedeelte van de Kamer deelt, namelijk dat mensenrechten de basis moeten vormen voor de aanpak van het probleem en dat internationale samenwerking de oplossing is?

03.61 Hendrik Vuye (Vuyé&Wouters): Mijnheer Van der Maelen, ik denk dat de overgrote meerderheid van de Vlaams-nationalisten die lessen al wel getrokken heeft.

03.62 Dirk Van der Maelen (sp.a): Kunt u mij dan zeggen waarom het dan mogelijk is geweest dat een partij als de N-VA zo'n ranzige campagne lanceert?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Maelen, ik stel voor dat u terugkeert naar de resolutie.

03.63 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik heb nog vijf minuten en ik richt me tot de premier.

Premier, onze fractie geeft haar volle steun aan het migratiepact. Wij stellen vast, en ik vind dat goed als Europeaan, dat wij zullen proberen een zo breed mogelijke Europese verklaring neer te leggen. Ik wijs er u op dat de oppositie alleen akkoord is gegaan met deze tekst door te stellen dat de stemverklaring die wij met andere landen zullen afspreken, alleen kan dienen om de steun uit te leggen, niet om daaraan allerlei voorwaarden te koppelen waarvan de N-VA droomt.

Wij hebben ons vertrouwen in u gesteld en wij rekenen erop dat dit vertrouwen niet beschaamd wordt.

Ter afronding wil ik mij richten tot de vice-eersteministers Kris Peeters en Alexander De Croo en, omdat hij hier zit, ook tot de partijvoorzitter van CD&V. Ik neem aan dat de partijvoorzitter van Open Vld de boodschap wel zal krijgen. Mijne heren, alstublieft, bewijs de politiek een dienst en stop met het geruzie over dit migratiepact.

Wij zijn van de oppositie, maar ik ben mij zeer bewust van het feit dat de mensen hierbuiten ons ook zien als onderdeel van de politiek, aan wie zij verwijten dat we bezig zijn met problemen waarover zij zich geen zorgen maken. De N-VA heeft misschien haar redenen om bang te zijn voor wat eind mei van volgend jaar gaat gebeuren. Ik heb de indruk dat ze daarnaar handelt en dat ze reeds in campagnemodus is.

Maar, ik heb het daarnet reeds gezegd, er zijn mensen die zich zorgen maken om het einde van de planeet. Zij hebben twee dagen geleden geschokt kennisgenomen van de opstelling van onze regering met betrekking tot een aantal klimaatgerelateerde dossiers op de agenda. Er zijn ook mensen die zich zorgen maken over het einde van de maand, hoe zij de eindjes aan mekaar moeten knopen, hoe zij de vele gestegen facturen gaan betaald krijgen, hoe zij – kijk naar de cijfers met betrekking tot niet-afgeloste schulden – hun schulden gaan betalen.

Alstublieft, bewijs aan de burgers van dit land dat de politiek om de zorgen van de burgers geeft.

Pak die problemen aan en houd er rekening mee dat, helaas, een groeiend aantal burgers in ons land zich in een zeer moeilijke positie bevindt.

Ik rond af. Premier, wij steunen u. Ga naar Marrakesh, ga naar New York en zeg daar dat u namens de Belgische regering en het hele land het pact goedkeurt. Ik vraag u, de vice-eersteministers en de regeringspartijen echter met nog meer aandrang om de problemen van de gewone man in de straat aan te

pakken. Dat is hoognodig, de score voor de geloofwaardigheid van de politiek staat bijzonder laag. Dat baart mij als Parlementslied en als democraat grote zorgen.

03.64 Peter De Roover (N-VA): Collega Van der Maelen, mocht het waar zijn dat het uw laatste toespraak was, dan zou ik dat zeer betreuren. Ik zal u missen, omdat u de uitstekende vertolker bent van alle redenen waarom wij tegen het pact zijn. Ik zal u missen, omdat u de vleesgeworden zich moreel superieur achtende politicus en naïeve globalist bent. Zo naïef bent u natuurlijk echter niet, u gebruikt dat gewoon om er uw links populisme mee te kruiden. Ik hoor u graag bezig. Ik zou graag zien dat de hele bevolking hoort hoe u het pact verdedigt. Dan zullen ze begrijpen waarom wij tegen zijn.

Men kan namelijk tegen een pact zijn om verschillende redenen. Men kan vinden dat het te ver gaat of dat het niet ver genoeg gaat. Welnu, in de debatten over het migratie- en asielbeleid gaat het altijd tussen degenen die voor dichtgebetonneerde grenzen zijn, waar wij niet toe behoren, en degenen aan het andere uiterste die voor een totale grenzeloosheid zijn. Het is mij opgevallen dat niemand weigert het pact goed te keuren omdat het niet ver genoeg zou gaan. Blijkbaar voldoet het dus zelfs aan de bekommernissen van de meest extreme pleitbezorgers van het opengrenzenbeleid.

U bent een van degenen die in die hoek zitten. Ik begrijp dan ook waarom u voor het pact bent. De redenen waarom u voor het pact bent, zijn de gecopy-pastete redenen waarom wij tegen het pact zijn. Mochten wij al niet vroeger zijn beginnen nadenken en hier binnengekomen zijn met de bedoeling om onze steun voor het pact uit te spreken, dan zou ik daar na uw toespraak nog eens heel goed over nagedacht hebben. Als de vos de passie preekt, dan wordt het hoog tijd om op de ganzen te passen.

03.65 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik ben blij als wij op basis van inhoudelijke argumenten mekaar proberen te overtuigen van de aanvaarding van het pact. Ik hoor collega De Roover zeggen dat collega Van der Maelen een voorstander is van het pact, omdat hij voor open grenzen is. Collega De Roover, waar staat er in het pact dat er open grenzen komen? Als het pact dat al zou suggereren, waarom heeft de bevoegde staatssecretaris dan in april hier in de Kamer gezegd dat hij voor een ordentelijke, legale migratie en voor het niet-bindend GMC was? Waarom heeft hij dat toen gezegd, als er toen al sprake was van open grenzen, terwijl wij de teksten nadien alleen nog meer verstevigd hebben?

03.66 Georges Dallemande (cdH): Monsieur le président, M. De Roover nous a habitués, ces dernières heures, ces derniers jours, à des contre-vérités, à des mensonges et à s'en prendre personnellement *ad hominem* à toute une série de personnalités. Je ne voudrais pas que pour seul hommage, M. Van der Maelen, pour le travail qu'il a effectué ici au Parlement, reçoive les insultes de M. De Roover. Moi, je veux saluer un collègue qui, pendant toutes ces années, a montré son honnêteté et son engagement, un collègue avec lequel je n'ai pas toujours été d'accord mais qui a montré sa probité et son sérieux. Il a montré que, lui, ne venait pas avec des *fake news*!

03.67 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Dallemande, misschien hebt u, door de taal, een aantal nuances in mijn betoog niet begrepen, waarvoor alle begrip. Nogmaals, en voordat u zegt dat het opnieuw *une insulte* is, ik heb daar alle begrip voor. Dat bemoeilijkt inderdaad soms een zuivere communicatie. Ik zal het dus nog even verduidelijken: ik prijs de heer Van der Maelen voor zijn consequentie. Ik begrijp heel goed waarom hij voor het pact is. Dat is dus geen *insulte*, integendeel. U bent een consequent politicus wanneer u hier voor het pact van Marrakesh komt pleiten, mijnheer Van der Maelen. Daarmee is dat misverstand wellicht opgehelderd.

Collega Verherstraeten, u vraagt waarom staatssecretaris Francken in april dat antwoord heeft gegeven. Wel, omdat het proces toen bezig was. Wij hebben meegeworkt aan dat proces. (*Tumult*)

Ten eerste, wij hebben daaraan meegeworkt en, ten tweede, het is donderdag vandaag. Hoe is het nu in godsnaam mogelijk? Wij hebben nooit iets anders gezegd dan dat wij daaraan hebben meegeworkt. De politieke besluitvorming komt op het einde. Wie in dit halfronde beweert dat de politieke besluitvorming in het begin komt en dat alles wat daarop volgt, daar automatisch onder valt, weet natuurlijk dat hij aan het liegen is.

Ten slotte, er wordt gevraagd waar in het pact staat dat er open grenzen komen. Dat heb ik niet beweerd. Ik zeg dat het pact — en dat blijkt uit de steun die het pact krijgt van de opengrenzenlobby — onder meer dat gevaar inderdaad in zich draagt. Omdat die deur in het pact niet wordt gesloten, integendeel, omdat de mogelijkheid daarvoor wordt geopend, zijn wij tegen. Ik blijf helder en duidelijk communiceren, voor wie het

wil horen natuurlijk.

03.68 Wouter Beke (CD&V): Mijnheer De Roover, u hebt daarnet tijdens uw betoog gezegd dat het pact, zoals het al decennia de gewoonte zou zijn, onder diplomaten, ambtenaren en medewerkers werd besproken, maar nooit tot op een politiek niveau is getild.

Op 24 april heeft de staatssecretaris hier in het Parlement zijn steun voor dit pact uitgesproken. Dat is dus niet op ambtenaren niveau, dat is op politiek niveau. Dat is hier in het Parlement besproken door de staatssecretaris, door de minister van Buitenlandse Zaken, Didier Reynders, in maart al. Het is op basis van al die besprekingen dat de eerste minister naar New York is gegaan en daar verklaard heeft wat hij verklaard heeft. U kunt nu niet komen zeggen dat het allemaal voor te lachen was en dat er nooit een politieke besluitvorming is geweest.

Sinds 24 april tot en met het ogenblik waarop het pact politiek werd besproken in de VN door de eerste minister, hebt u hier elke donderdag de kans gehad om uw dertig vragen te stellen en om te laten weten dat u er niet mee akkoord ging. Ik ben hier vaak aanwezig geweest op donderdagnamiddag, maar op geen enkel ogenblik heb ik u daarover horen spreken.

Nu zeggen dat men het pact eens gaat bespreken in de regering, terwijl u alle kansen hebt gehad, terwijl uw eigen minister, uw eigen staatssecretaris, het hier in het Parlement is komen bespreken, dat klopt niet. Dat is niet serieus. Dan zegt u dat u van mening bent veranderd. Dat kan, u kunt van mening veranderen, maar u mag niet zeggen dat het pact nu pas op politiek niveau wordt getild, want dat is pertinent onjuist.

03.69 Peter De Roover (N-VA): Gelukkig zijn er verslagen. Gelukkig is er zelfs een integraal verslag. Natuurlijk heeft het op een politiek niveau gezeten. Alles wat hier gebeurt in het hele besluitvormingsproces gebeurt op een politiek niveau.

Mijn vraag is op welk moment de besluitvorming heeft plaatsgevonden. Wanneer werd het afgeronde Global Compact for Migration op de formele manier, zoals het hoort, door de regering goedgekeurd? Dat is de vraag. Daar wordt de beslissing genomen.

03.70 Wouter Beke (CD&V): Als de minister-president van Vlaanderen zich, met zijn bevoegdheden, achter dit Pact schaart, dan lijkt mij dat toch wel het beste bewijs te zijn dat het politiek werd gevalideerd.

03.71 Dirk Van der Maelen (sp.a): Collega De Roover, alvorens te antwoorden wil ik zeggen dat ik uw spelletje, als zou iedereen die het niet met u eens is voor open grenzen zijn, beu word.

03.72 Peter De Roover (N-VA): (...)

03.73 Dirk Van der Maelen (sp.a): Dat hebt u wel gezegd.

Mocht het pact stipuleren dat een opengrenzenbenadering internationaal moet worden uitgevoerd, dan zou ik tegen zijn.

Ik herhaal wat het pact wel is. Het ligt in de rechte lijn van de lessen die zijn getrokken uit het midden van de vorige eeuw, lessen die zijn vertaald in de Universale Verklaring van de Rechten van de Mens en in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en uit het falen van een puur nationaal gevoerd beleid om een probleem van aantallen, van vluchtelingen, op te lossen. Dit pact trekt die lessen uit het verleden.

Ik ben niet blind en ik denk dat elkeen die rondkijkt, merkt wat er in Europa en in de Verenigde Staten aan het gebeuren is. Elkeen ziet dat de verworvenheden zoals vastgelegd in de mensenrechten en in onze democratieën, namelijk de rechtsstaat en de persvrijheid, worden aangetast en dat er een ontmenselijking aan de gang is van al wie zijn land moet ontvluchten en als vluchteling elders terechtkomt.

De campagne die uw partij dinsdag wetens en willens heeft gelanceerd, bewijst voor mij dat die kanker België alsook de grootste partij in België, tevens de grootste regeringspartij, heeft bereikt.

03.74 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, puur technisch zou ik de schrapping uit het verslag willen vragen van het taalgebruik van de heer Van der Maelen, waar hij mijn partij vergelijkt met een kankergezwel. Ik zal dat echter niet doen, want ik wil dat het erin blijft.

03.75 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik ben blij dat wij het debat vandaag in uw aanwezigheid kunnen voeren, want de vraag die zich aandient, is volgens mij vooral een vraag te uwer attentie.

Mijnheer de eerste minister, collega's, er is al heel veel gezegd en heel veel gebeurd in de voorbije tijd. Dat heeft behoorlijk wat nadelen. Een van de nadelen is dat niemand nog kan volgen. Buiten het Parlement vragen heel veel mensen zich af wat er hier eigenlijk aan het gebeuren is. Nog een nadeel is dat veel andere belangrijke thema's, waarvan migratie er één is, in de voorbije tijd niet de aandacht verkregen hebben die ze verdienken. Wij spreken vandaag over onze positie in Marrakesh, maar op hetzelfde moment moet er ook een afvaardiging naar Katowice trekken. De scène, het circus dat hier plaatsvindt, heeft dus heel veel nadelen.

De langdurige gesprekken hebben echter als voordeel dat heel veel vragen wel al beantwoord zijn, waardoor wij al heel veel dingen weten. Zo kennen wij bijvoorbeeld al het antwoord op de vraag of het migratiepact een opengrenzenpact is. Immers, een snelle blik op de 23 doelstellingen van het VN-migratiepact leert dat het een evenwichtig pact is. Doelstelling 2: de oorzaken van migratie aanpakken. Doelstelling 4: zorgen voor identiteitsdocumenten, om voor mensen te zorgen, maar ook in het kader van een terugkeerbeleid. Doelstelling 9: mensenhandel tegengaan. Doelstelling 11: werken aan grensbewaking – ziedaar, het woord "grens" is al heel vaak gevallen – en op dat vlak internationale samenwerking organiseren. Doelstelling 16, de doelstelling-Geert Bourgeois: werken aan de sociale cohesie en de integratie van migranten. Doelstelling 21: samenwerken aan een terugkeerbeleid. De bewering van collega De Roover als is het migratiepact een opengrenzenpact, is larie en apekool. Die bewering is, zoals collega Verherstraeten stelde, *fake news*.

Collega's, als het VN-migratiepact beleid wordt, dan is dat inderdaad goed nieuws voor mensen op de vlucht. Gelukkig maar. Als dit pact beleid wordt, is het eveneens slecht nieuws voor mensensmokkelaars, voor mensen die vandaag geld verdienen aan de miserie van anderen.

Collega's, na het lange debat is het antwoord op de vraag of dit een evenwichtig pact is een heel helder ja.

Een andere vraag waarop wij het antwoord al kennen, is of de N-VA daarbij betrokken geweest is. Het antwoord daarop is evident ja. Er is de voorbije twee jaar niet alleen gewerkt door ambtenaren, op plekken die wij niet kennen. Er is de voorbije twee jaar ook een politieke discussie geweest. De N-VA werd daar als grootste regeringspartij evident bij betrokken.

Een andere vraag waarop wij het antwoord ook al kennen, is waarom de N-VA dan van gedacht veranderd is. Waarom is de N-VA heel kort na de instructienota van onze minister van Buitenlandse Zaken, die ook niet ten persoonlijken titel ageert, maar conform de Grondwet lid is van een regering, van gedacht veranderd? Het antwoord op die vraag is zondag 14 oktober. Filip Dewinter en het Vlaams Belang waren toen, samen met Groen, de overwinnaars van de verkiezingen in Vlaanderen.

Collega's, ik heb daarnet het pleidooi van mevrouw Van Peel gehoord, maar ik maak mij daarbij toch een bedenking. Als het niet de bedoeling is van de N-VA om op het Vlaams Belang te lijken, dan heeft zij de voorbije tijd toch verdomd haar best gedaan. De verschillen worden helaas met de dag kleiner. Ik vind dat jammer. Ik heb het deze week al gezegd. Ik vind het jammer, mijnheer Jambon, dat u steeds meer op Filip Dewinter begint te lijken. Ik zou graag hebben dat de grootste Vlaamse partij een democratische partij is, een ambassadeur van humaniteit en respect, ook voor mensen op de vlucht, een partij die niet alleen bezig is met kerststalletjes in gemeentehuizen, maar ook met het echte kerstverhaal, namelijk zorgen voor mensen die het moeilijk hebben en voor hen een warme thuis willen zijn.

Ooit was het de ambitie van Bart De Wever om het Vlaams-nationalisme een democratisch gezicht te geven. Ooit was het de ambitie van Bart De Wever om het Vlaams Blok klein te krijgen. Ik stel met spijt in het hart vast dat u vandaag mee helpt, mijnheer Jambon, aan het mainstreamen van hun ideeën. Die vragen zijn dus beantwoord.

Wij kennen ook het antwoord op de vraag of de tekst die vandaag voorligt een goede tekst is. Ja, het is een goede tekst, collega's, omdat er mensen van goede wil aan hebben meegeschreven.

Mijnheer Jambon, u reageert er nogal laconiek op, maar u zou zich moeten schamen, want fractieleiders van de oppositie hebben de voorbije tijd gedaan wat u in uw hoedanigheid van vice-eersteminister hebt

nagelaten te doen.

U wordt tot op de dag van vandaag betaald als vice-eersteminister. Wat hebt u gedaan? Niks hebt u gedaan. U hebt niks gedaan om tot een akkoord te komen. Wij hebben dat wel gedaan.

Mijnheer de eerste minister, de tekst die vandaag voorligt, is niet onze tekst, is niet onze resolutie.

Collega's, het gaat echter wel om een tekst die heel duidelijk is en die stelt dat ons land het VN-migratiepact moet steunen. De tekst stelt ook dat, indien wij in Europa naar bondgenoten op zoek gaan, wat belangrijk is, wij dat zullen doen om de steun voor het pact te vergroten.

De vraag kunnen wij dus samen beantwoorden: ja, het is een goede tekst.

Mijnheer de eerste minister, collega's, ik heb een reeks vragen opgesomd waarop wij het antwoord al kennen. Ik heb een opsomming gemaakt van de beantwoorde vragen.

Mijnheer de eerste minister, er is evenwel één vraag die vandaag onbeantwoord is. Hoe zult u in uw hoedanigheid van eerste minister daarmee omspringen?

U hebt een mandaat aan het Parlement gevraagd. U zult dat krijgen. Die vraag kunnen wij niet beantwoorden. Die vraag kunt alleen u vandaag beantwoorden.

U hebt onze steun als het antwoord op de vraag heel duidelijk is, wat misschien vreemd is. Andere oppositiepartijen maken een andere keuze. Onze steun zal op dat moment heel duidelijk zijn.

Die steun is echter ook niet onvoorwaardelijk. Wij, Franstalige en Nederlandstalige ecologisten, zijn immers van mening dat u maar één antwoord kunt geven. Wij zullen het Pact goedkeuren, als land, niet als Parlement maar als land.

U kunt maar één antwoord geven, omdat u ook maar één iemand bent, met name de eerste minister van dit land. U bent de kapitein van dit land. Ik hoop dat u vandaag ter zake duidelijkheid verschaft. De tekst zou u in principe voldoende kracht moeten geven.

Mijnheer de eerste minister, ik heb hier nog een amendement liggen, om de tekst nog aan te scherpen, mocht het nodig zijn. Ik hoop echter orecht dat het niet nodig zal zijn.

U hebt vandaag hier in het Parlement een mandaat van sociaaldemocraten, van christendemocraten, van liberalen, van heel veel mensen. Laat u dus niet afleiden en maak dat wij het amendement niet moeten indienen. Maak dat u zelf in eerste instantie duidelijk bent.

Collega's, de tekst die voorligt, overstijgt onze verschillen. Collega Van Peel zei dat als het gaat over het Belgische migratie- en asielbeleid, er in dit Parlement meningsverschillen zijn, dat is juist. Collega Dewael en ikzelf verschillen daarover van mening. Wij verschillen ook fundamenteel van mening over heel veel andere dingen. Maar wat die partijen, die fracties vandaag samenbrengt, is de sterke overtuiging dat men een probleem als migratie niet kan oplossen van op zijn eigen eiland.

Beste collega's, er is de sterke overtuiging dat in dit tijdperk, in dit tijdsgericht, na deze periode, wij, enerzijds, niet kunnen zeggen dat de Verenigde Naties een sterk product moet afleveren en wij, anderzijds, in dit Parlement onze eigen verschillen niet weten te overstijgen. Collega's, die overtuiging ligt aan de basis van ons handelen. Mijnheer de eerste minister, wij hopen immers dat er op die manier ook tijd vrijkomt voor andere zaken.

Mijnheer Beke en mijnheer Dewael, ik heb vandaag met overtuiging geapplaudisseerd voor heel veel dingen die u hebt gezegd. Maar u moet er vandaag wel mee voor zorgen dat die cinema stopt. Wij moeten eerlijk zijn en zeggen dat men dit niet kan volhouden. Dit moet ophouden. Als wij het over Katowice willen kunnen hebben, moet die episode over Marrakesh worden afgesloten.

Collega's, er zijn immers nog heel veel andere uitdagingen. Op het moment dat het gaat over het pluche van de heer Jambon, en de vraag of hij nu vice-eersteminister blijft, zijn er mensen in onze hoofdstad die bijna dood liggen te vriezen in de kou. Beste collega's, wij willen een regering die ook deze problemen kan

aanpakken.

Mijnheer de eerste minister, ten slotte, u moet op dit spreekgestoelte komen en zeggen waar het op staat. In dat geval zullen wij u steunen. Ik hoop dat als politicus, als fractieleider van Ecolo-Groen, maar ook als burger en als Belg.

Beste collega's, ik hoop dat de stemming straks en de verklaring van de eerste minister, die misschien dan wel de val van deze regering betekent, vooral ook een nieuw begin kan zijn. Ik hoop dat dit het begin van een nieuw tijdperk kan zijn, waarin ons land niet langer twijfelt maar het voortouw neemt. Mijnheer de eerste minister, wat ons de voorbije dagen en weken dreef, is inderdaad dat deze regering mag vallen, maar wat niet mag sneuvelen, is de Belgische traditie van samenwerking.

Wij hebben ons werk gedaan. Wij hebben onze nek uitgestoken. Nu is het aan u om duidelijk te zijn. Mijnheer de eerste minister, het is nu aan u om een rode lijn te trekken.

03.76 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, une chose est très claire à ce stade du débat. Elle était déjà très claire depuis quelques semaines. Il y a une majorité au sein de ce Parlement pour soutenir le Pacte pour des migrations sûres, ordonnées et régulières. Ce que vous avez demandé mardi soir au Parlement, c'est de donner un signal clair. Il sera donné tout à l'heure. Nous souhaitons que vous en tirez toutes les conséquences et conclusions.

Le vote que le groupe Ecolo-Groen va poser a pour objectif de tenter de sauver ce qu'il reste de la dignité de la Belgique après quatre ans de gouvernement MR-N-VA, de sauver surtout ce qu'il reste de notre capacité à conclure des accords internationaux ambitieux, quelle que soit la matière et d'abord ici, en matière de migration.

Il s'agit d'un pacte des Nations Unies qui concerne cette question des migrations. C'est sans doute la question la plus complexe avec celle du climat qu'en tant que responsables politiques, nous avons à résoudre dans les prochaines années. Cet enjeu d'un traitement plus humain et plus efficace qui se présente à nous en Belgique, mais de façon encore plus dramatique dans d'autres parties du monde, nécessite un cadre de référence mondial. Ce phénomène ne pourra être géré comme vous le faites depuis quatre ans, dans une logique uniquement nationale et par une politique de rejet, par une politique de stigmatisation et par l'organisation du chaos dont est spécialiste votre secrétaire d'État en charge de l'Asile.

Le pacte est un texte équilibré. Les phénomènes migratoires demandent une réponse efficace et humaine et des coopérations entre pays. Grâce à une coopération internationale, grâce à la définition d'un cadre opposable à tous les États par la réaffirmation de droits fondamentaux – notamment celui qui interdit formellement l'enfermement d'un enfant – mais également par la réaffirmation des devoirs des uns et des autres, des migrants comme des accueillants, on va pouvoir arriver, au niveau mondial, à trouver des réponses. C'est l'objet de ce pacte qui est aujourd'hui l'équivalent de la Déclaration universelle des droits de l'homme.

Nous devons retrouver, monsieur le premier ministre, cette capacité à peser sur la scène internationale et à conduire à des décisions positives sur les questions essentielles. Je ne peux pas passer sous silence et ne pas faire le parallèle avec les négociations en cours à la COP24 de Katowice. Nous vous demandons, sur les questions de migrations comme sur les questions climatiques, de vous reprendre. Le vote que nous allons poser a pour objectif non pas de sauver votre gouvernement mais de changer le cours des choses. C'est notre responsabilité politique.

Monsieur le premier ministre, face à l'impossibilité d'un consensus au sein de votre gouvernement, face au constat de divorce au sein de votre gouvernement, vous avez fait appel au Parlement, mardi soir, pour trancher la question. Vous lui avez demandé un signal clair.

Une majorité claire s'est dégagée hier en commission. Je ne doute pas que nous allons tout à l'heure donner ce même signal clair et demander que la Belgique adopte, soutienne ce Pacte pour les migrations. J'ai bien entendu mes collègues, M. Dewael, M. Verherstraeten. Ils sont très clairs également.

Monsieur le premier ministre, après ce vote, la balle sera entre vos mains. Qu'allez-vous en faire? Nous attendons impatiemment votre parole. Nous vous avons entendu à la tribune des Nations Unies le 27 septembre dernier, disant: "Mon pays regrette que des accords internationaux, fruits de négociations

âpres et intenses, puissent être brusquement et unilatéralement jetés aux orties." Allez-vous accepter qu'on jette aux orties cet accord?

Vous avez dit également: "Les extrémistes et les trafiquants d'êtres humains sont dans le même sac. Ils instrumentalisent et alimentent la question migratoire; pour les uns, à des fins électorales et politiques; pour les autres, à des fins bassement financières." Visiez-vous la N-VA? Cela me semble très clair.

"Mon pays signera à Marrakech, en décembre, le Pacte global sur les migrations." Monsieur le premier ministre, irez-vous à Marrakech? Pour y dire quoi? Votre parole engagera-t-elle notre pays et votre gouvernement? Ou sera-ce un mini-trip touristique, comme le prétendent certains à la N-VA? Irez-vous, le 19 décembre, à New York? La Belgique y sera-t-elle représentée? Quel vote sera-t-il porté en notre nom, au nom du gouvernement, sur la résolution de Nations Unies à propos de ce pacte?

La balle est dans votre camp. Monsieur le premier ministre, nous vous demandons de retrouver la voie de la dignité, de fermer cette parenthèse malheureuse pour notre pays, qui aura duré quatre ans, de rejoindre le camp de ceux qui cherchent les solutions plutôt que de semer le chaos.

03.77 Georges Dallemande (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, monsieur le ministre de l'Intérieur, je me réjouis que vous ayez pu nous rejoindre à ma demande car j'attends également des commentaires de votre part sur ce qui a été dit. On ne vous a pas beaucoup entendu ici au Parlement sur toutes ces questions et il aurait été tout à fait inacceptable que vous ne soyez pas ici aujourd'hui au vu de la crise que vous provoquez au sein du gouvernement. Crise qui est aussi une crise de la Belgique tout entière.

Chers collègues, je souhaite tout d'abord vous faire part d'une observation. Nous sommes décidément un pays bien étrange. Sur les 193 pays des Nations Unies, nous sommes probablement le seul pays à connaître une crise provoquée par un pacte non contraignant, que nous avons souhaité à la suite du chaos qu'ont représenté les migrations en 2015. Ce pacte, comme l'ambassadeur Bodson l'a rappelé récemment, nous l'avons âprement et habilement négocié. Nos plus hauts fonctionnaires, nos diplomates, nos responsables politiques, y compris M. Francken, avaient exprimé leur entière satisfaction. Le premier ministre lui-même l'avait chaleureusement salué à la tribune des Nations Unies à New York en septembre dernier.

Malgré tout cela, nous sommes le seul pays où ce pacte provoque une crise politique grave susceptible de faire tomber le gouvernement. On voit le ridicule, l'absurdité de la situation. On voit la responsabilité grave de la N-VA et, derrière elle, de l'ensemble du gouvernement.

Pourtant tout a été dit sur le fait que ce pacte avait pour vocation de baliser les migrations, de les encadrer plutôt que de les laisser se poursuivre de manière chaotique. Chacun sait qu'au cours des prochaines décennies, nous aurons besoin, autant que de pain, monsieur Jambon, d'une coopération internationale pour réguler la migration, pour faire en sorte qu'elle soit sûre, ordonnée et régulière. Pour cette raison, notre groupe soutiendra évidemment ce pacte.

Ceux qui sont contre ce pacte sont contre des migrations sûres, régulières et ordonnées. Et, pour le dire autrement, tous ceux qui sont pour des migrations dangereuses, irrégulières et désordonnées ne signeront pas ce pacte.

Non, ce pacte ne donne pas de nouveaux droits aux migrants! Non, ce pacte n'ouvre pas nos frontières! Non, ce pacte n'autorise pas "d'invasions", pour reprendre le terme cher à Donald Trump. Non, ce pacte n'interdit même pas, alors qu'il aurait pu le faire, l'enfermement des mineurs.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

Président: André Frédéric, vice-président.

Quand le secrétaire d'État à la Migration va à Rabbat ou à Nouakchott, comme il l'a fait encore récemment, pour signer des accords de réadmission, il ne fait rien d'autre que chercher à renforcer la coopération internationale. Il sait très bien que le pacte, en son objectif 21, pourra l'aider, justement, à multiplier les accords de réadmission. Mais il a préféré, de manière irrationnelle ou plutôt de manière intentionnelle, rejeter ce pacte. Nous y reviendrons.

Tout a été dit, notamment par l'ambassadeur Bodson lors de son audition devant notre commission des Relations extérieures, sur le fait que la Belgique avait été très active pour faire en sorte que ce Pacte global rencontre les intérêts et les préoccupations de la Belgique. Loin d'être distraits, nos diplomates, les représentants des cabinets politiques, nos fonctionnaires, ont élaboré, avec d'autres pays bien sûr, un bon texte. Ce dernier insiste sur la responsabilité de chaque État, tant les pays d'origine que les pays d'accueil.

C'est un pacte qui ne changera ni nos normes ni nos lois, parce qu'il s'inscrit déjà largement dans l'inventaire des bonnes pratiques énumérées dans le cadre des 23 objectifs à atteindre. C'est un pacte qui s'adresse d'abord aux pays qui n'accordent aujourd'hui aucun droit aux migrants, qu'il s'agisse du pays d'origine ou du pays d'accueil.

À bien des égards, même si nous pouvons nous améliorer, nous savons que nous figurons déjà parmi les bons élèves de la classe mondiale en matière de droits des migrants. Pourquoi assistons-nous alors à cette pièce pathétique? Pourquoi, alors qu'il y a tant d'urgences sociales en matière d'emploi, en matière de pouvoir d'achat, de pensions, de climat, risquer de faire tomber le gouvernement?

On a parlé de surréalisme à la belge. Je n'en crois rien. Je ne crois pas à ce surréalisme, je crois au contraire qu'il n'y a rien d'improvisé. Il y a une volonté, celle de la N-VA, de chercher la crise. Tous les partis du gouvernement portent une responsabilité collective, car c'était prévisible. Le ver était dans le fruit depuis le début de ce gouvernement. Ce que souhaite la N-VA, nous le savions: une rupture, un basculement. Qu'ils étaient nationalistes, nous le savions. Indépendantistes, nous le savions. Anti-européens, de plus en plus, et malheureusement, populistes; c'était en germe, mais cela apparaît plus nettement aujourd'hui, avec un triple objectif: casser le pays, fragmenter encore plus l'Union européenne et draguer l'extrême droite.

Car derrière le harcèlement permanent qui a lieu au gouvernement fédéral, et que l'on constate en matière fiscale, énergétique, climatique, de politique étrangère - encore aujourd'hui avec Sander Loones -, et surtout en matière migratoire, se cache la volonté de fragiliser notre pays. Derrière l'affaiblissement voulu de la fonction de premier ministre, on recherche la démonstration du fait que l'État fédéral pourrait être une coquille vide.

Mais il y a pire que cela. Il y a la volonté de remettre en question les fondements humanistes de nos sociétés; de rompre avec ce qui est au cœur de notre patrimoine politique commun: la recherche de solutions négociées, le dialogue entre États, la consolidation d'une gouvernance coordonnée sur les grandes questions du moment.

La raison, l'optimisme et la recherche avec les autres nations de progrès humains sont aujourd'hui démonétisés, moqués, vilipendés par la N-VA. Je voudrais pourtant m'adresser à mes collègues de ce parti. Je ne partage pas vos idées nationalistes. Je ne les ai jamais partagées. Mais tant qu'elles se situaient dans le cadre de nos valeurs fondamentales, dans le cadre de la Déclaration des droits de l'homme et de notre Constitution, elles étaient respectables. Avant-hier, vous avez franchi la ligne rouge et basculé dans un autre monde; celui des fantasmes et des mensonges, de la haine, de la peur et de la xénophobie. Vous avez pris là, une grave responsabilité. D'une certaine manière, vous vous êtes mis hors jeu. J'attends d'ailleurs du gouvernement qu'il tire les leçons politiques de cet épisode choquant.

On peut se demander si la Belgique n'est pas déjà passée, à travers ce gouvernement et ses membres, de l'autre côté du miroir; dans la cour des pays qui ont parmi leur gouvernement, des Salvini, des Orbán, des Strache. Tolèrerons-nous, dans notre pays, notre gouvernement, au cœur de l'Europe, dans le pays qui a fondé les grandes institutions internationales, qui accueille les institutions européennes, les ferment de ce qui pourrait nous disloquer, abîmer définitivement le projet humaniste que porte l'Europe? C'est une question qui nous est posée, qui vous est posée. Monsieur le premier ministre, quand je vois que, encore aujourd'hui, Theo Francken parade sur Twitter avec un parlementaire italien d'extrême droite, je pense que cette question mérite une réponse urgente.

Je voudrais revenir à notre résolution. D'abord, je me réjouis que notre groupe, avant que le premier ministre demande l'avis du Parlement, ait déposé une résolution qui a servi de base de discussion. Car il était normal et indispensable que nous ayons un débat sur ce pacte, sur une question aussi centrale et clivante que la migration. Je me réjouis aussi que le PS et DéFI aient cosigné notre résolution. Ecolo-Groen a également déposé un texte.

Dès le départ, j'avais annoncé que je souhaitais que le Parlement s'exprime par une très large majorité en

faveur d'un soutien plein et entier à ce pacte.

Car il est des moments où tous les démocrates, peu importe leur sensibilité, leurs nuances ou leur désaccord doivent se rejoindre lorsqu'il est question de préserver la dignité de leur pays et de l'Union européenne, la dignité de chaque être humain, fût-il migrant, l'indispensable multilatéralisme, notre vocation à influencer la communauté internationale en faveur du progrès humain.

La résolution amendée est sobre et claire. Le Parlement fédéral belge apporte soutien au Pacte migratoire et, ce, sans réserve ni ambiguïté. Je suis heureux que ce texte ait d'ores et déjà recueilli une large majorité en commission. Le dispositif aurait pu être plus précis. Ce n'est pas un grand moment de littérature, ni en français ni en néerlandais, j'en conviens. Mais il est clair: il soutient le pacte et demande la concertation avec d'autres États européens afin de le soutenir.

Le Parlement est-il dans son rôle avec cette résolution? Évidemment! Je rappelle la séquence: la Belgique approuve le pacte lors de la réunion du COORMULTI du 12 septembre dernier. Monsieur De Roover, que vous le voulez ou non, elle l'a approuvé le 12 septembre. Cette réunion se conclut par une déclaration que l'on connaît: "La Belgique (pas le COORMULTI) estime que le texte est équilibré, reflète les préoccupations que nous avions exprimées et est une avancée importante au niveau diplomatique mondial. Par conséquent, non seulement, la Belgique approuvera le texte à Marrakech en décembre, mais elle invitera proactivement les autres pays à le faire."

*Voorzitter: Siegfried Bracke, voorzitter.
Président: Siegfried Bracke, président.*

Monsieur De Roover, si vos ministres avaient des objections à faire, c'était à ce moment-là qu'ils auraient dû les exprimer. Ils connaissaient le texte. Ils l'avaient approuvé. Le représentant de M. Jambon était présent à la réunion le 12 septembre dernier et il l'a approuvé. Le 27 septembre, le premier ministre a annoncé cette décision à la tribune des Nations Unies. Il y a quelques jours, il a lui-même demandé l'avis du Parlement qui s'était déjà saisi du dossier. Je le répète.

La résolution s'adresse au gouvernement, comme toutes les résolutions de la Chambre, même si la manière est implicite. La question qui se pose aujourd'hui, monsieur le premier ministre, est celle de la prochaine étape: que ferez-vous à Marrakech? Il n'y a, à mon sens, aucun doute à ce sujet! Vous irez là-bas en tant que chef du gouvernement. Vous y représenterez la Belgique et l'ensemble de ses institutions. Il n'y a pas d'autre scénario possible. Il n'y a que les chefs d'État et de gouvernement ou leurs représentants éventuellement, qui sont accrédités pour ce genre de conférence.

Vous nirez pas porter la voix du Parlement; vous n'êtes pas son porte-parole ou son messager; vous êtes le chef du gouvernement et c'est à ce titre, je l'espère et j'attends vos clarifications là-dessus, que vous irez à Marrakech. Je vous demande encore une fois ici si vous avez effectivement l'accord du gouvernement et si vous y allez en tant que premier ministre. Je vous demande également, monsieur le premier ministre, de confirmer à notre ambassadeur aux Nations Unies que notre pays votera effectivement la résolution des Nations Unies en faveur de ce pacte le 19 décembre prochain.

Chers collègues, il est des moments où nous devons affirmer ensemble ce qui nous unit au-delà des partis, au-delà de nos sensibilités. L'immense majorité d'entre nous, j'en ai l'intime conviction, cherche à construire une société apaisée, où chaque être humain est considéré avec dignité, avec respect, comme étant porteur de droits et de responsabilités. Nous cherchons à coopérer, à trouver solidairement des solutions politiques aux problèmes du moment. Nous nous détournons de la violence, du chaos et de l'arbitraire. Cette résolution nous donne l'opportunité de nous rassembler autour de ces volontés communes. J'espère qu'elle rassemblera le plus grand nombre d'entre nous. Je vous remercie.

03.78 Filip Dewinter (VB): Premier, collega's, ik sta hier vandaag niet alleen. Ik sta hier niet namens mijn partij, niet namens onze drie Kamerleden, ik sta hier namens miljoenen burgers in het land die de buik vol hebben van de massa-immigratie, en van de overlast en de problemen die de massa-immigratie veroorzaakt.

Ik heb vandaag de 130 000 handtekeningen meegebracht die op nauwelijks drie weken tijd bijeengehaald zijn via een internetpetitie, die trouwens nog altijd kan worden ondertekend, mocht iemand zich geroepen voelen, op de website stopmarrakesh.com. Dagelijks komen daar meer dan tienduizend spontane

handtekeningen bij van burgers van dit land, Vlamingen overwegend, die de massa-immigratie niet lusten en die ook dit Pact niet zien zitten. (*De heer Dewinter heeft een pak papier bij.*)

Collega's, en ik richt mij ook tot de vele opgekomen journalisten, vandaag is er in de media een peiling verschenen waaruit moet blijken dat slechts één op drie Vlamingen het Marrakeshpact de val van de regering waard vindt. Interessante peiling. Maar, ik stel mij samen met heel veel burgers van dit land de vraag, waar blijft de eigenlijke, en meest interessante en relevante peiling, namelijk de vraag aan de burgers van dit land: bent u voor of tegen het Marrakeshpact?

Durft u, dames en heren journalisten van kranten en televisiezenders, deze peiling aan? Dan zult u iets anders zien dan straks zal blijken uit de stemming in dit Parlement.

Durft u, mijnheer de eerste minister, een referendum aan over het Marrakeshpact, of over de vraag: moet er meer of minder immigratie naar ons land zijn?

Wij weten allemaal dat de overgrote meerderheid van dit land de massa-immigratie en de vele negatieve gevolgen ervan niet lust en ook het Marrakeshpact afwijst.

Collega's, ik wou mij richten tot collega Van der Maele, maar die is blijkbaar al met parlementair pensioen. Ik ben het beu dat iedereen die zich tegen dit capitulatiepact keert permanent beschuldigd wordt van racisme en vreemdelingenhaat en in de extreemrechtse verdomhoek wordt geduwd.

Vijftien landen gaan niet naar Marrakesh, waaronder de VS, Oostenrijk, Italië, Hongarije, Australië. Vandaag alleen al hebben de parlementen van drie landen beslist niet naar Marrakesh te gaan. Zwitserland heeft dat vandaag beslist, Letland heeft dat vandaag beslist, Bulgarije heeft dat beslist. Drie landen van de Europese Unie.

Dat zijn vijftien landen, dames en heren, die samen meer dan 521 miljoen mensen vertegenwoordigen. Dat is meer dan de hele bevolking van de Europese Unie bij elkaar. Hun regeringen zeggen nee aan dit zelfmoordpact. Zijn al deze landen, al deze regeringen en alle inwoners nu plots allemaal rechtsextremisten, racisten, vreemdelingenhaters en wat weet ik al meer? Natuurlijk niet. De techniek om iedereen die immigratiekritisch is weg te zetten als racist en vreemdelingenhater, als extreemrechts en fascist, is achterhaald, dames en heren van de linkerzijde en van centrumlinks à la Vld en CD&V.

In tegenstelling tot dit Parlement en deze regering, of toch een belangrijk deel ervan, kiezen de regeringen van deze vijftien, of ondertussen achttien landen de kant van hun bevolking, terwijl velen onder u nog steeds de kant van de globalistische, multiculturele en politiek correcte elite kiezen. *Times are changing!* De globalisten, de multiculturalisten, degenen die kiezen voor diversiteit en dat via de massa-immigratie willen bereiken: hun tijd is voorbij. Er is zich een nieuw Europa en zelfs een nieuwe wereldorde aan het vormen, rond figuren zoals Trump, rond figuren zoals Victor Orbán, rond de Salvini's en Straches van deze wereld. Leer ermee leven, dames en heren van links! Voer het debat ten gronde, in de plaats van alleen maar te verwijten en te compromitteren.

Collega's, met dit Marrakeshpact deelt u de wereld op in twee groepen. Aan de ene kant de landen die het pact afwijzen, hun sovereiniteit intact en hun grenzen dicht willen houden, aan de andere kant de Afrikaanse en islamitische landen die dit pact willen gebruiken en misbruiken om hun problemen van overbevolking, armoede en onderontwikkeling via de weg van massa-immigratie op ons, voornamelijk op Europa, af te schuiven. Zij worden daarin gesteund door naïeve, multiculturele, politiek correcte landen die meewerken aan deze slaafse, globalistische, one-world-open-grenzen-agenda die de Verenigde Naties uiteindelijk vertegenwoordigt.

Dames en heren die voorstanders zijn van dit pact, ik stel u de vraag naar welke landen de vele tientallen miljoenen vluchtelingen, illegalen, transmigranten en gelukzoekers zullen trekken. Naar onze landen natuurlijk, naar de landen die het Global Compact for Migration in Europa zullen goedkeuren. Wilt u weten wat er in dit pact staat, dan moet u die 27 bladzijden niet eens lezen. Lees artikel 8: "We erkennen dat migratie een bron van welvaart, innovatie en duurzame ontwikkeling is in onze geglobaliseerde wereld en dat deze positieve impact kan worden geoptimaliseerd door betere overheidssturing van migratie."

Bekijk eens het promotiefilmpje op Twitter van de Verenigde Naties, waarin men duidelijk het volgende zegt. U kunt het op mijn Twitteraccount zien, ik citeer: "Migration is inevitable, necessary and desirable." Migratie

is onvermijdelijk, nodig en wenselijk.

Dit pact, mijnheer de premier, maakt van ons land en van de Europese landen die het samen met ons zullen steunen, het land van aankomst voor vreemdelingen van over de hele wereld. Dit pact is een wir-schaffen-dassuitnodiging om naar hier af te zakken en dat willen wij niet.

Dames en heren van de N-VA, u moet vandaag eindelijk kleur bekennen. Mijnheer De Roover, blijkbaar kent men bij de N-VA heel wat rode lijnen.

Ik steun u, mijnheer Jambon. Ik heb gehoord dat wij op elkaar lijken. Ik heb dit de fractieleider van de groene partij horen zeggen. Dat is een compliment – voor u misschien niet, voor mij misschien wel. Ik steun u in elk geval in uw strijd tegen dit pact.

Ik vind het moedig wat u doet, om desnoods zelfs uw regeringsmandaten in de weegschaal te leggen om dit pact tegen te houden. Durf dit ook te doen, als het nodig is. Wij vragen niet de val van de regering. Wij vragen de val van het Global Compact for Migration. Dat is wat ons boeit, niet de val van deze regering. Ik heb de indruk dat voor veel andere partijen in feite alleen de val van de regering, het stigmatiseren en het ontslag van de N-VA uit de regering de prioriteit is geworden.

Dames en heren, wie wil weten wat in dit pact staat, moet de moeite doen eens een paar woorden op te zoeken. In dit Pact lezen we 99 keer het woord *global* en *globalism*. Wij lezen 58 keer de woorden *human rights*. Wij lezen 18 keer het woord *discrimination*, 12 keer *inclusion*, 15 keer *racism* en *xenophobia*. Wij lezen echter nul keer de woorden *illegal*, *border control*, *push back*, *to detain*, *repatriation*, *culture of cultural identity*, *values of civilisation*.

Wie wil weten wat in dit pact staat, heeft aan deze opsomming genoeg om te beseffen dat hier de globalistische agenda van de VN wordt gevuld, en niet de agenda van de soevereine staten en de betrokken volkeren.

Mijnheer de premier, als u naar Marrakesh gaat, wat u uiteraard doet als premier en niet als citytripper, dan overtreedt u inderdaad de Grondwet. Ik waarschuw u, ik zal met mijn fractie niet aarzelen om in kort geding naar de Raad van State te gaan. Morgen zal de regering wellicht formeel beslissen en dan hebben we ook een grond om in kort geding naar de Raad van State te gaan. We zullen die beslissing laten vernietigen omdat ze ongrondwettelijk zal zijn. Volgens artikel 167 van de Grondwet bindt u de regering wat buitenlandse zaken, pacten en overeenkomsten betreft. Dat betekent dat als uw regering niet in consensus eenparig beslist, u niet als regeringsleider naar Marrakesh kunt en achteraf ook niet naar New York om er te stemmen.

Mijnheer de premier, blijf dus thuis en kies voor een keer niet de kant van extreemrechts, Orbán of Trump of van een of andere politieke partij, strekking of groep, kies de kant van het gezond verstand. Kies de kant van de man in de straat die gebukt gaat onder de immigratie. Zorg ervoor dat steden zoals Charleroi, Luik, Brussel, Antwerpen, Gent en Kortrijk maar ook Parijs, München, Londen en zoveel andere Europese steden geen Marrakesh worden. Blijf dus weg uit Marrakesh en zorg ervoor dat u de kant van het volk kiest. Steun het Marrakeshpact niet.

03.79 Olivier Maingain (DéFI): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, au-delà de l'enjeu que représente l'engagement de la Belgique sur la scène internationale, pour respecter l'engagement que vous avez pris à la tribune des Nations Unies, un autre enjeu se dessine au regard de la crise qu'a suscitée votre partenaire privilégié, la N-VA. En refusant d'assumer les conséquences de ses choix politiques, la N-VA cherche à imposer à la tête de l'exécutif une dualité permanente. La N-VA cherche à imposer une différence permanente dans la conduite des affaires du pays. Elle l'a fait souvent avec succès, au point que les autres partenaires de majorité ont dû se soumettre. Mais on ne peut pas accepter qu'aujourd'hui il y ait, à l'extérieur du pays encore, un Theo Francken qui clame que la Belgique ne signera pas le Pacte des Nations Unies sur les migrations et un premier ministre qui demande au Parlement d'assumer ses responsabilités.

En somme, ce que cherche à imposer la N-VA, c'est le fondement même de son action politique: la destruction de l'intérieur de nos institutions pour conduire progressivement à la dérive vers le confédéralisme, cette logique infernale qui préparera le séparatisme. Il n'y a pas de cohabitation possible au sein du gouvernement belge entre deux tendances. Il n'y a pas le gouvernement Francken et le gouvernement Michel. Le moment de vérité éclatera tôt ou tard. La situation qui est créée par le

comportement de la N-VA est intenable. Vous allez devoir assumer, monsieur le premier ministre, des choix maintenant essentiels, car c'est vous qui avez eu la lourde responsabilité, et qui l'avez encore, d'avoir amené ce parti au pouvoir. La question est de savoir si, malgré son obstination à y rester pour préparer cette dérive institutionnelle qu'il appelle de ses vœux, vous acceptez de l'y maintenir.

Voilà l'enjeu du débat de politique intérieure.

Vous avez fait appel au Parlement parce que vous n'étiez pas en mesure d'imposer une ligne de conduite au sein du gouvernement. Ce n'est pas un appel que vous avez fait pour tenter, après ça, de réaliser un arrangement à la petite semaine, pour recourir à une entourloupe pour gagner du temps, pour vous permettre en définitive peut-être même de vous rabibocher avec la N-VA. Ou alors, votre appel n'était pas sincère et il avait sa dose de cynisme.

S'il n'a pas sa dose de cynisme, alors vous devez faire des choix, monsieur le premier ministre. Ce qu'il vous est demandé par le Parlement n'est pas banal, puisque vous avez fait appel à lui. Quand le Parlement vote une résolution, ce n'est pas uniquement pour avoir une forme d'incantation. Puisque vous avez fait appel à la responsabilité du Parlement, vous avez maintenant une obligation de résultat, monsieur le premier ministre. Cette obligation de résultat est d'abord de signer au nom de l'État belge le Pacte sur les migrations. Il ne s'agit pas d'être l'attaché de presse du Parlement à Marrakech, il s'agit d'assumer pleinement la fonction qui est la vôtre et d'engager la responsabilité du gouvernement parce que vous avez demandé au Parlement d'engager la sienne sur ce dossier. Ensuite, vous avez la responsabilité d'assurer l'unité des institutions de notre pays et de garantir qu'au terme de cette crise, soit la N-VA se soumet, soit elle se démet, soit vous prenez les moyens institutionnels et constitutionnels que vous donne le droit belge pour exclure la N-VA de la majorité et du gouvernement. Nous ne pourrons pas vivre cinq mois – jusqu'aux élections – avec une dualité permanente qui est celle que veut imposer la N-VA dans la gestion de ce pays. Voilà ce qui est en jeu.

Oui, nous assumerons, comme tous les autres partis démocratiques, le choix d'approuver ce Pacte des Nations Unies. Le Parlement a assumé sa responsabilité. Le Parlement préserve l'honneur de ce pays sur la scène internationale et répond en cela à l'interrogation qu'on lisait encore ce matin dans la presse francophone du ministre des Affaires étrangères de l'Espagne. Ce dernier dénonçait à juste titre la duplicité des ministres de la N-VA lorsque le ministre de la Défense nationale continue à se répandre en Europe en soutenant les indépendantistes catalans au-delà du raisonnable.

Ce n'est pas cela, la réputation de la Belgique sur la scène européenne. Nous pouvons tous avoir des idées sur la situation en Catalogne, mais il ne revient pas à un ministre belge - même s'il appartient à la N-VA -, pour qui le drapeau belge est dépourvu de signification comme il l'a déclaré, d'aller nuire à notre réputation européenne dans un tel dossier.

Déjà, la N-VA s'est employée pendant de nombreuses semaines et de nombreux mois à ternir l'image de la Belgique à l'étranger. Si, aujourd'hui, vous deviez accepter que persiste au sein du gouvernement cette dualité permanente, permettant à la N-VA – par sa sournoiserie – de conduire finalement à faire dériver le pays vers le confédéralisme, vous endosseriez, vous monsieur le premier ministre, la lourde responsabilité devant le peuple d'avoir laissé ce parti pousser nos institutions à la dérive.

Prenez le sursaut du Parlement comme point de force et faites savoir, une fois pour toutes, que la N-VA n'a plus sa place au sein de votre gouvernement!

03.80 Hendrik Vuyse (Vuyse&Wouters): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zie enige onrust in de ogen van de CD&V-fractie. Tot voor kort was zij immers de ongekroonde en gekroonde kampioen van het betere bochtenwerk. Nu is zij onttroond. De N-VA telt in haar rangen de man die sneller bochten neemt dan zijn schaduw. Hij trekt rode lijnen en gomt ze even snel uit. Eerst mocht er geen wisselmeerderheid zijn. Die lijn is al weg. Dan mocht de eerste minister niet naar Marrakesh gaan. Die lijn is ook al weg.

Wat moet de partij dan doen? Zij blijft in de regering zitten en voert oppositie in de regering. Wat kan zij doen, wanneer zij niet bij de consensus kan aansluiten? Wat doet zij dan? Dan stapt ze toch op of zet de eerste minister ze buiten. Zij kan ook blijven zitten. Maar wat betekent dat dan? Dan sluit ze zich aan bij de consensus, wat trouwens de vroegere kampioen in het bochtenwerk in 1990 heeft gedaan, toen zij bij de abortuswetgeving in de minderheid werd gesteld. Zij heeft dat ook in 2014 gedaan, toen zij deel uitmaakte van de regering en inzake euthanasie in de minderheid werd gesteld. Toen is CD&V in de regering

gebleven. De consequentie daarvan was dat zij zich bij de consensus moest aansluiten en CD&V heeft die consequentie aanvaard. De N-VA wil echter blijkbaar iets anders doen.

Ik kom nu even tot de inhoud van het pact. Mensen zijn terecht bezorgd over migratie. Wij, politici, moeten op die bezorgdheid een antwoord bieden. Maar blijkbaar heeft noch de N-VA-fractie noch de Vlaams Belangfractie een en ander begrepen. Ten eerste, of men nu de regering laat vallen en of wij nu al dan niet naar Marrakesh gaan, het VN-migratiepact komt er. Want dat komt tot stand binnen de Verenigde Naties.

Zolang wij lid zijn van de Verenigde Naties, zal dat dus ook voor ons gelden, ook voor Hongarije, ook voor Oostenrijk en al die andere landen. Het was mogelijk geweest het pact een andere wending te geven, maar dan had dat twee jaar geleden moeten gebeurd zijn. Toen kon men het een andere wending geven, toen kon men een rode kaart trekken.

Volgens de heer De Roover werd het pact in achterkamertjes geschreven, maar wie zat daar aan tafel te schrijven? Dat was staatssecretaris Francken. Nadien zegt u dat u op dat ogenblik niet wist dat het gevaarlijk was. Stop nu toch eens uw show, met uw plaatjes op Twitter, en probeer uw eigen puin te ruimen. Uw voorzitter – de kapitein is weer in Antwerpen, zie ik – heeft een *mea culpa* geslagen op de radio. Hij zei dat zijn partij er inderdaad veel te laat mee was begonnen. Dan heeft het geen zin om nu te eisen dat de eerste minister niet naar Marrakesh mag gaan. Dat VN-migratiepact komt er toch.

Laten wij dan ten minste doen wat wij kunnen doen. Ik weet dat het een strohalm is, maar laten wij dan werken aan een stemverklaring. Laten wij de problemen die wij met de tekst hebben, identificeren. Mijn fractie wil daaraan meewerken en is bereid haar knowhow daarvoor in te zetten, hoewel wij tegenstanders zijn van het pact. Wij beseffen nu eenmaal heel goed dat wij puin moeten ruimen. Wij moeten nu proberen te doen wat wij nog kunnen doen en geen grote show opvoeren, die uiteindelijk nergens toe zal leiden.

Dan zal het mogelijk zijn om de echte problemen aan te pakken. Er betogen mensen voor het klimaat, er betogen mensen tegen de hoge dieselprijzen, sommigen kunnen door een te laag loon de rekeningen niet betalen. Het zou goed zijn de show opzij te zetten, te reden wat wij nog kunnen reden en over te gaan tot het aanpakken van de echte problemen.

Wij hebben alvast een les geleerd: men moet dat soort teksten tijdig bekijken en niet ingrijpen op het moment dat men ze begrepen heeft. Dit is misschien net het probleem, dames en heren van de N-VA, u hebt de tekst heel laat begrepen. U bent tegen *soft law*, ik ook. U bent voor het herstel van de soevereiniteit van de naties, ik ook.

Collega's van de N-VA, hebt u trouwens begrepen dat er een tweede compact over de vluchtelingen op komst is en dat die geagendeerd staat, volgens de website van UNHCR, voor december 2018? U tweet dat u pushbacks wilt, maar weet u dat daarin staat dat pushbacks verboden zijn? Wist u dat die tekst nog vager is dan het migratiepact? Daarover hebben we u nog niet gehoord.

De bespreking van die tekst hebt u waarschijnlijk ook nog niet geagendeerd, maar die zit waarschijnlijk wel al in een ver gevorderd stadium. Dat is toch wel een probleem. Hopelijk komt dat ter sprake. Ik hoop dat de heer Van der Maele de bespreking ervan zal willen agenderen in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen. Mijn fractie zal ook tegen zijn. Laat dat heel duidelijk zijn.

Voor mijn laatste punt richt ik mij tot u, mijnheer de eerste minister. Als u naar Marrakesh gaat, hoe zult u dat doen? Er zijn twee stromingen in het staatsrecht. Men heeft, enerzijds, de interpretatie naar het oud-Romeins recht. Sommigen verwijzen daar graag naar. Hoe deden de Romeinen het? Daar had men de god Janus met de twee koppen. Men wil eigenlijk dat u op die manier naar Marrakesh gaat. Alleen geldt het oud-Romeins recht niet meer.

Anderzijds hebt u volgens onze Grondwet één petje, namelijk het petje van eerste minister. Als u naar Marrakesh gaat, bent u daar als eerste minister. Dat pact zal daar aangenomen worden, waarschijnlijk bij consensus. Als u daar bent, wil dat natuurlijk zeggen dat u zich aansluit bij de consensus.

Ofwel zal daar gestemd worden en dan zult u daar stemmen als eerste minister, helaas voor mij, want ik heb meermaals op de gevaren van *soft law* gewezen. Ik denk dat wij een vergissing begaan met de goedkeuring van het pact, maar besef tegelijk heel goed dat het nu te laat is, dat men daar veel vroeger aan had moeten beginnen.

Mijnheer de eerste minister, mijn vraag aan u is of u mijn analyse bevestigt dat u de handelingen en gedragingen die u in Marrakesh stelt, als eerste minister stelt. Daar het standpunt van het Parlement verkondigen kan niet. Dan moeten we de Parlementsvoorzitter, de heer Bracke, sturen.

U kunt onmogelijk het standpunt van het Parlement vertolken. U bent geen Parlementsvoorzitter, u bent zelfs geen Parlementslied. U bent eerste minister. Als u handelt, doet u dat als eerste minister en uit dat feit zal de N-VA dan conclusies moeten trekken.

[03.81] Raoul Hedebeouw (PTB-GO!): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, wat een politiek circus over een niet-bindend pact. Wat een politiek circus! Hoe is dat nu mogelijk, net vandaag! Vandaag, op sinterklaasdag, bleef de schoen van zowat tienduizend kinderen leeg. Dat was pas een politieke crisis waard geweest. Tegenwoordig zijn er mensen die niet eens weten hoe zij de maand moeten rondkomen met hun pensioen en zijn er mensen die niet weten hoe zij hun medicamenten kunnen betalen. Dat was pas een politieke crisis waard geweest. Maar nee, hier vindt drie weken lang een politiek debat plaats over een niet-bindend Pact van de Verenigde Naties.

C'est vraiment scandaleux, chers collègues! C'est vraiment scandaleux! Depuis trois semaines, on discute sur le point de savoir qui ira là-bas. Le président? Le premier ministre? Le président de la Chambre? On ne sait pas. Plus personne ne s'y retrouve. C'est un scandale, chers collègues, alors qu'aujourd'hui, il y a urgence! L'urgence climatique aurait valu une crise gouvernementale. Elle en valait la peine. La pauvreté infantile aussi. Tous les jours, les rapports l'indiquent: un enfant sur cinq en Belgique est concerné! Cela aurait valu la peine d'une crise politique. Mais non! On va débattre d'un pacte qui n'est même pas contraignant. C'est réellement lamentable, chers collègues, particulièrement de la part des partis de droite. Lamentable!

Parlons de ce pacte parce que cela fait longtemps qu'il ne constitue plus le fond du débat.

Beste collega's van de N-VA, u bent al lang niet meer bezig met de fond van het pact. U bent al lang bezig met een verdeel-en-heerspolitiek, een haatpolitiek. Wat de communicatiecampagne die u gevoerd hebt betreft, niemand, maar dan ook niemand, kan geloven dat een partij die zo'n geoliede communicatiemachine heeft, zo'n foutje heeft begaan.

Pas à nous! Vous ne nous la faites pas! Il faut arrêter de se moquer des gens!

Dat was een duidelijke campagne, met de behoefte om met haatzaaipolitiek naar buiten toe, toch in de regering te blijven. Die wil men immers niet verliezen bij de N-VA, die postjes van 10 000 euro per maand; men blijft in de regering. U hebt dus een pootje in de regering om het geld binnen te halen en een pootje erbuiten voor racistische propagandataal. Dat is schandalig bij de N-VA. Neem dan uw verantwoordelijkheid, maar wees niet hypocriet gewoon om de postjes te behouden. Zo moet u niet verder gaan.

Dan het pact zelf, beste collega's.

Le pacte n'est pas parfait. Il est le fruit d'une négociation multilatérale. Mais il indique des points très importants. Le premier point, c'est de s'attaquer aux causes de l'immigration. C'est un tabou dans ce Parlement que de vouloir s'attaquer aux causes de l'immigration. Quelles sont ces causes? C'est la guerre. Nous avons fermé les yeux sur le Yémen pendant des années. Nous avons soutenu l'Arabie saoudite pendant des années. Nous avons fermé les yeux. Des milliers d'enfants meurent de faim au Yémen.

Le pacte de l'ONU qui est aujourd'hui soumis dit qu'il faut prendre ce problème en main. Vous avez voté les guerres en Libye.

U hebt dat allemaal goedgekeurd. Ik hoor het Vlaams Belang over globalisering enzovoort, maar u hebt meegestemd voor de bombardementen in Libië. Eigen volk eerst, maar als het erom gaat om F-16's te sturen naar andere landen, dan stemt het Vlaams Belang natuurlijk voor. Allemaal samen om tussen te komen in al die landen en om er te gaan bombarderen, dat gaat niet, beste collega's, dat is natuurlijk een groot probleem.

Het pact handelt ook over armoede in de wereld.

Pour la première fois dans l'histoire de l'humanité, le capitalisme a généré une situation où 1 % de la population possède autant de richesses que les autres 99 % de la population. Croyez-vous que cette situation soit tenable, chers collègues? Cette concentration de richesses est intenable.

Le troisième point mentionné dans ce pacte concerne les défis climatiques. Ces défis ne sont pas rencontrés par ce gouvernement. Tout le monde sait qu'ils vont générer des millions de réfugiés dans les années à venir, parce que les gens vont crever de faim, crever de soif dans les pays dans lesquels ils vivent. Nos pays sont responsables essentiellement de la production de CO₂ qui crée ce problème.

Le premier élément positif de ce pacte, c'est qu'il s'attaque aux causes. Le deuxième point positif: il défend les droits de l'homme. Ce pacte ne rajoute pas des droits. Ce n'est pas un pacte pour l'ouverture des frontières, pour des frontières ouvertes. Pas du tout! Ce pacte rappelle les droits de l'homme tels qu'énoncés en 1948. Son seul mérite est peut-être de déclarer que nous sommes tous des êtres humains, même si nous migrons.

Dat is het politieke vraagstuk dat de N-VA links en rechts voorlegt. Zijn die migranten nog mensen en hebben zij nog mensenrechten? Het antwoord is ja.

Pouvons-nous séparer des enfants de leurs parents? C'est ce que Trump veut faire, mais nous ne sommes pas d'accord. Pouvons-nous refuser l'aide médicale urgente à des gens qui viennent ici en urgence? Non, parce que ce sont des êtres humains. C'est la question qui a été tranchée en 1948 par les Nations Unies, et c'est cela que vous voulez attaquer, chers collègues de la N-VA. C'est cette idée même que les droits humains universels existent. J'en veux pour preuve que, dans ce pacte, à 57 reprises, on cite les mots "droits de l'homme". Dans la déclaration de politique générale du secrétaire d'État Francken, combien de fois apparaissent les mots "droits de l'homme"? Zéro fois, chers collègues. Le problème est là, et c'est là-dessus que porte le débat.

Chers collègues, voilà la question qui nous est posée aujourd'hui, avec le soutien à ce pacte. J'ai entendu différents collègues dont je partage les inquiétudes sur la potentielle note interprétative. On ne connaît pas encore le contenu exact de celle-ci, qui doit encore être négociée. Mais il me semble important de donner un signal. Ce pacte n'est certes pas parfait, mais il donne en tout cas une amorce pour tenter de résoudre de manière multilatérale, voire mondiale, l'incroyable défi que nous avons à relever, à savoir le fait que des millions de travailleurs à travers le monde sont exploités. C'est la question. C'est la raison pour laquelle nous apporterons notre soutien à ce Pacte. Nous le ferons en tant qu'étape. Ce n'est certainement pas l'étape finale, mais nous le ferons pour donner un signal très clair: le monde, comme il est aujourd'hui, ne peut plus continuer. Il est temps aujourd'hui de se battre pour un monde meilleur. Je vous remercie.

03.82 Aldo Caracci (PP): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, pour la troisième semaine consécutive, nous voici à nouveau occupés à discuter du Pacte mondial pour les migrations. Car cette proposition de résolution n'est autre qu'une pression exercée par certains collègues pour que le premier ministre se rende à Marrakech pour signer ce pacte.

Monsieur le premier ministre, la priorité est donc toujours pour les autres et non pas pour nos citoyens. C'est regrettable. Vous faites le forcing pour imposer à nos citoyens votre vision de la société: une société multiculturelle. Je citerai Nicolas Depaepe, dans *La Libre* d'avant-hier qui écrivait sur ce pacte qu'il privilégiait le multiculturalisme et non l'intégration. C'est cela qui est inquiétant.

Certes, vous représentez 69 % des électeurs et, en même temps, vous ne représentez que 69 % de ceux-ci. Néanmoins, je suis certain que la moitié de ce pourcentage ne vous soutiendrait pas dans ce dossier pour lequel vous n'avez aucune légitimité puisque cela ne figurait pas dans la déclaration gouvernementale et que vous n'avez pas consulté les citoyens à ce sujet.

Monsieur le premier ministre, osez le référendum sur ce pacte et vous verrez le résultat! J'en veux pour preuve le résultat du baromètre *RTL-Le Soir* paru hier qui indique clairement que ce pacte ne mérite pas une crise politique. Ils considèrent donc que refuser de signer ce pacte n'est pas en soi outrageant. Du haut de votre tour d'ivoire, vous ne vous rendez pas compte que les citoyens en ont assez d'entendre toujours parler d'immigration ou d'islam. Ils ont bien d'autres soucis comme leur niveau de vie, par exemple. Les études à ce sujet démontrent à suffisance que les migrations sont déjà beaucoup trop importantes, qu'ils ne se sentent plus chez eux, que le pôle des priorités des élus s'est déplacé vers les personnes d'origine étrangère. Ils se sentent floués et abandonnés.

Concernant les termes de ce pacte, il y a visiblement différentes interprétations des 23 objectifs. Vous me direz "oui, mais ..., les experts ont dit". Mais ces experts, c'est vos groupes qui les ont choisis. On ne peut pas dire qu'ils sont alors tout à fait objectifs!

Je pense que vous voulez plutôt vous conforter dans votre position. Nous ne sommes pas dupes. Mon parti reconnaît néanmoins que ce pacte ne contient pas que des objectifs négatifs. Il y en a aussi de très mauvais. Dans sa globalité, le pacte est trop imprécis et laisse trop de mesures sujettes à interprétation. Ce n'est pas acceptable, ni raisonnable, de signer un chèque en blanc.

Vous insistez pour dire qu'il n'est pas contraignant. Alors, s'il n'est pas contraignant, pourquoi insistez-vous au point de mettre à mal l'avenir de votre gouvernement? Vous savez qu'il deviendra contraignant. Des juges et des avocats s'en serviront pour justifier leurs décisions pro-migrants. Vous allez céder notre souveraineté aux Nations Unies. Et ce sera la fin de l'Europe, car cette dernière est divisée sur ce sujet, comme d'ailleurs sur beaucoup d'autres. La révolte des citoyens européens est en route, et ce n'est pas en signant un pacte pareil que vous allez leur rendre confiance et les calmer. Cent cinquante-deux millions d'Européens refusent ce pacte. Il y a une raison, et cette raison est de garder sa dignité. Même le Parlement bulgare, à l'unanimité, Parti socialiste compris, vient de rejeter ce pacte.

J'entends que la Belgique a toujours été une terre d'accueil, que nous sommes parmi les fondateurs de grandes institutions européennes, voire mondiales. Mais, en ce temps-là, nous étions également une puissance économique, ce que nous ne sommes plus aujourd'hui. L'intégration se faisait de manière naturelle, par le travail. Ce n'est plus le cas actuellement, et nous en voyons les résultats.

Un des objectifs prévoit de faciliter l'accès aux procédures de regroupement familial. Vous interprétez cette mesure en disant qu'on peut très bien faciliter le regroupement familial dans le pays d'origine. Vous vous moquez ouvertement de nous en disant cela. Vous savez très bien que vous n'allez pas renvoyer la personne dans son pays, mais que vous ferez venir sa famille chez nous. Ce même objectif prévoit également d'alléger les conditions de regroupement, notamment dans la connaissance de la langue. Là, c'est carrément suicidaire pour notre société. Comment voulez-vous prôner l'intégration tout en n'obligeant pas la personne à connaître l'une de nos deux langues nationales? C'est ubuesque.

Vous ne cessez de répéter que ce texte n'ouvrira pas les frontières. C'est faux! L'objectif 11 est le suivant: "Faciliter les mouvements transfrontaliers de personnes réguliers et sûrs, tout en prévenant la migration irrégulière."

Dites-moi, quand devient-elle irrégulière? Après examen du dossier. C'est-à-dire quand ils sont déjà chez nous. Je cite: "Nous nous engageons à mettre en œuvre des politiques de gestion des frontières qui respectent les droits fondamentaux de tous, de tous les migrants quel que soit leur statut migratoire." Voici la démonstration que ce texte ouvre les frontières à une immigration incontrôlée. Et vous ne cessez de nous répéter que ce texte est équilibré!

L'objectif 5 va appauvrir le pays. Je cite: "Faciliter l'accès aux procédures de regroupement familial", qui est la filière la plus importante de l'immigration. Je cite: "Faciliter l'accès à la sécurité sociale et aux services sociaux." Vous devez vous sentir très mal, monsieur le premier ministre, en voulant signer cela. Vous qui ne cessez de couper dans les budgets de la sécurité sociale pour nos citoyens, dont l'accès aux soins de santé est devenu un luxe, vous qui, soi-disant, défendez la sécurité sociale en invoquant qu'elle est un ciment de notre État, vous allez purement et simplement signer la fin de notre système social car, quand les bénéficiaires seront supérieurs aux contributeurs, ce sera la faillite du système.

Les termes de ce pacte ne font aucune distinction entre migration légale et illégale. C'est notre Code pénal qu'il faudra également ajuster et nous ne serons plus qu'à deux doigts de reconnaître la charia. L'État belge sera islamisé. J'entends les collègues. Ne venez pas me dire que la migration ce n'est pas l'islam! En Belgique, 80 % des migrants sont de religion islamique.

Signer ce pacte, c'est créer un réel appel d'air. Ce sera la porte ouverte à l'immigration de masse. Un incitant à venir à l'Eldorado ou la terre promise alors qu'ils trouveront chez nous un désert économique et, quelques mois plus tard, un Sahara social.

Vous allez me dire que vous vous êtes engagé devant les instances internationales. En revenant sur votre

décision, ce ne serait pas la première fois que vous reviendriez sur votre parole. Vous l'avez fait en matière de pensions, pour le prix de l'électricité et, dernièrement, à la COP24, à Katowice.

Sans parler du célèbre "jamais avec la N-VA!". Votre parole vaut-elle plus sur le plan international qu'à l'égard des citoyens belges? En fait, vous nous donnez bonne conscience en répétant sans cesse les mots "sûres, ordonnées et régulières" alors que vous savez - c'est le but de tous les progressistes – qu'il va provoquer le chaos.

Monsieur le premier ministre, vous ne donnez pas priorité aux problèmes réels des citoyens belges. Vous voulez participer, avec insouciance d'ailleurs, à la résolution des enjeux internationaux. Dès lors, nous ne voterons pas pour cette proposition de résolution. Au Parti populaire, nous voulons, par nos propositions et en votant contre cette résolution, préserver l'identité de ce pays et ses valeurs!

03.83 Francis Delpérée (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, je voudrais, en cette fin de discussion, avancer quelques observations. Je me bornerai à en faire quatre brièvement.

Première observation. La résolution qui nous est soumise aujourd'hui concerne, chacun le sait, le Pacte migratoire des Nations Unies. C'est l'occasion pour dire que je me félicite de ce pacte et de son contenu. On peut évidemment en améliorer la rédaction ou en corriger certaines formulations mais l'option du pacte, les développements du pacte, les chapitres du pacte sont des documents qui recueillent notre assentiment. De ce point de vue-là, j'y suis favorable. Nous ne sommes pas simplement devant une déclaration d'intentions. Non, ce sont des principes. Ce sont des orientations. C'est aussi un recueil de bonnes pratiques pour une immigration sûre, ordonnée et régulière. Je crois qu'on ne peut pas négliger ces questions de fond, même si la séance d'aujourd'hui a surtout évoqué des questions de procédure.

Deuxième observation. Une résolution, mes chers collègues, vous savez ce que c'est. Une résolution, c'est un document qui entend exprimer le point de vue de la Chambre sur un ensemble de questions de société. Cette résolution doit normalement se terminer par un ensemble de recommandations qui sont adressées au gouvernement.

J'ai lu et relu le texte de la proposition de résolution qui a été adopté hier dans la soirée. Je ne trouve pas le mot "recommandations". Je ne trouve pas le mot "gouvernement". Je pourrais dire comme Magritte "Ceci n'est pas une vraie résolution".

Ce n'est pas qu'un problème de rédaction. C'est une question de travail parlementaire et d'équilibre entre les pouvoirs, tels qu'ils fonctionnent dans notre pays: l'exécutif, d'un côté, le législatif de l'autre.

Une troisième observation, c'est qu'une résolution de la Chambre n'est pas une résolution qu'elle formule pour elle-même, pour ses membres, comme si, tout à coup, elle voulait dire "voilà mes préoccupations sur tel ou tel sujet". Non! Une résolution de la Chambre ne relève pas non plus de l'exercice de la fonction législative. Elle est dans l'exercice des fonctions de contrôle qui s'exerce sur le gouvernement. Une fonction essentielle, c'est que notre résolution doit toujours avoir un interlocuteur. Si elle n'a pas d'interlocuteur, c'est un coup d'épée dans l'eau. Donc, à la différence de la résolution Dallemagne qui se terminait par un ensemble de recommandations adressées au gouvernement, la commission qui s'est exprimée hier a terminé ses travaux par un texte particulièrement discret à ce sujet.

J'en viens à ma quatrième remarque. Monsieur le premier ministre, vous irez à Marrakech. Vous êtes le porte-parole du gouvernement. Comme d'autres l'ont dit, vous n'êtes pas le porte-parole du Parlement. Le porte-parole du Parlement, c'est notre président. C'est notre Bureau. Si nécessaire, nous pouvons aller en groupe à Marrakech. Le premier ministre sort de sa fonction s'il croit devoir être le porte-voix, le porte-parole des parlementaires, du Parlement ou de la Chambre des représentants.

Monsieur le premier ministre, vous êtes notre interlocuteur. Vous n'êtes pas notre mandataire, surtout s'il s'agit d'une question qui, par essence, relève de la responsabilité du gouvernement.

Ma question est donc assez simple: à quel titre irez-vous à Marrakech? Comme chef de gouvernement, comme chef de la majorité, ou comme individu qui est libre de toute attache politique et institutionnelle?

Vous l'aurez compris, mes chers collègues, je ne peux pas ne pas exprimer ici des réserves sérieuses quant

à l'orthodoxie des procédures auxquelles nous sommes invités à concourir. Je déplore ces façons de travailler. Je déplore la manière dont s'instaurent les relations entre le gouvernement et le Parlement. Je déplore l'instrumentalisation que l'on veut faire de notre assemblée.

Madame Onkelinx, un instant. Je n'ai pas terminé. C'est l'exorde qui est toujours le plus important. Compte tenu du sujet, compte tenu de l'importance du pacte; je veux dire et je veux répéter que je soutiens le pacte et que je soutiens la proposition de résolution. Le fond, ici, importe plus que la forme et que la procédure. Voilà les observations que je voulais formuler de manière critique, mais aussi de manière constructive.

03.84 **Charles Michel**, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, je me tiens devant vous comme premier ministre et je vais vous parler avec mes convictions d'homme parce que je considère qu'il y a des moments dans l'engagement politique où, au-delà des jeux de majorité ou d'opposition, il faut pouvoir exprimer pour notre pays un certain nombre de convictions, un certain nombre de signaux et un certain nombre de messages. Avant d'en arriver là, je voudrais partager avec vous – c'est mon devoir de l'explication, de la vérité – les rétroactes, la manière dont en Belgique et sur le plan international, ce dossier a été traité, a été suivi par les différents départements mais également par le gouvernement.

In 2016 startte in de VN een internationaal proces met als doel een pact inzake migratie te bereiken. Dit pact moest zorgen voor een verbetering en versterking van de internationale samenwerking.

Comme plusieurs d'entre vous l'ont dit, la migration constitue par essence un enjeu transfrontalier. Personne, je le crois, ne conteste ici l'importance de pouvoir travailler ensemble, sur le plan européen et international, afin de nous montrer à la hauteur de ce défi démocratique, car il doit permettre que le débat se tienne quant à la manière d'apporter une vision, un projet, une réponse empreinte des valeurs auxquelles, les uns et les autres, nous croyons.

Cela signifie qu'en Belgique, sur la base de l'accord-cadre de 1994 qui organise la coopération à l'intérieur de notre État, nous avons suivi la procédure multilatérale. C'est ainsi que plusieurs réunions ont été organisées. Des arguments y ont été échangés. L'objectif était que, progressivement, à côté de nos partenaires européens et internationaux, notre pays puisse entendre sa voix dans ce processus de délibération qui a conduit à ce qu'en juillet 2018, un texte soit considéré comme abouti.

Quelles ont été les différentes étapes : des réunions et enfin, le 12 septembre, une dernière réunion de la coordination multilatérale - le COORMULTI -, dans laquelle les différents départements ministériels et les cabinets concernés sont représentés. Les entités fédérées y ont été également associées.

De waarheid heeft haar rechten. De feiten zijn de feiten.

Le 12 septembre, il a été constaté dans ce processus qu'il y avait un accord pour valider ce pacte. C'est sur cette base-là qu'au nom de la Belgique, je me suis exprimé à la tribune des Nations Unies pour dire le soutien de la Belgique à ce Pacte pour la migration.

Quelques semaines plus tard, dans une réunion de coordination de nos positions en matière européenne, il a même été décidé que la Belgique soutiendrait la promotion de ce pacte sur le plan européen et international.

Eind oktober, op 31 oktober om precies te zijn, was er een politiek feit, een politieke situatie, waarmee ik geconfronteerd ben, waarmee wij geconfronteerd zijn.

Le 31 octobre, pour la première fois, je suis informé de ce qu'un parti a des remarques, des objections sur ce document. À la suite de cela, à plusieurs reprises, au sein du kern, et de manière bilatérale, je prends connaissance de certaines objections exprimées sur ce pacte. Voilà la situation et les faits.

Je veux faire la clarté, c'est mon devoir par rapport au Parlement. D'aucuns ont évoqué, en début de séance, cette instruction qui aurait été exprimée par le ministre Didier Reynders. Cette décision d'instruction est automatique et classique, à chaque fois que le corps multilatéral a marqué son accord sur un processus dans le cadre duquel les parties prenantes ont été associées. C'est sur cette base-là que cette instruction a été donnée.

Wij werden in de kern dus geconfronteerd met een politieke moeilijkheid. Ik heb die realiteit gedeeld met het

Parlement. Er is inderdaad een politieke moeilijkheid.

Ik heb de laatste dagen en uren als eerste minister getracht een aantal voorstellen in te dienen, omdat ik het belangrijk vind om een duidelijk signaal te geven en de duidelijke positie van de regering mee te delen.

J'ai donc tenté de formuler un certain nombre de propositions. Régulièrement, le jeudi après-midi, j'ai tenu le Parlement informé de l'avancement des discussions sur ce sujet. J'ai également veillé à avoir des dialogues nourris sur les interprétations de ce pacte avec l'ensemble des pays européens, pas seulement avec quelques pays, parce qu'il me semblait important que la discussion puisse être menée. Je pense qu'il est important de poursuivre dans cette direction.

Een paar dagen geleden heb ik een beslissing genomen, waarvoor ik ook de verantwoordelijkheid zal dragen. Voor jullie verdedig ik mijn beslissing ook.

Het Parlement, in het bijzonder de Kamer, is het Huis van de democratie. Het Parlement is door de verkiezingen de bron van de legitimiteit.

Par le suffrage universel, cette enceinte parlementaire est le cœur qui bat de la démocratie. Il m'a semblé qu'il était donc important, alors que l'initiative avait déjà été prise par plusieurs partis d'opposition, de donner la capacité à ce Parlement de s'exprimer et d'examiner, sur le fond, ce texte et la portée de celui-ci.

Ik heb ook vastgesteld en gevuld dat dit Parlement een belangrijke keuze heeft gemaakt via de hoorzittingen met zes of zeven experten die hun mening hebben uitgedrukt en die, denk ik, een belangrijke rol hebben gespeeld voor de kwaliteit van de democratische debatten. Dat geeft iedereen de kans om een overtuiging, een mening te vormen over wat de tekst bedoelt. Dat is democratie.

Il y a ici des opinions différentes sur l'interprétation de ce texte, chacun peut le constater. Selon les mots de Voltaire, que je reprends à mon compte, je ne suis pas d'accord avec chacune des paroles mais je me battrais toujours pour cette liberté d'expression, qui doit valoir tant dans la majorité que dans l'opposition.

Chers collègues, compte tenu du débat qui a été mené, compte tenu d'un vote qui exprimera une position du Parlement, je suis premier ministre et j'irai à Marrakech parce qu'il n'y aura pas de siège belge vide à Marrakech! Effectivement, cette réunion internationale de Marrakech est une étape avant un autre moment, également important, celui du vote d'une résolution aux Nations Unies. Je n'ai pas encore la confirmation absolue de la date de ce vote mais nous suivons les informations sur le sujet.

Mijn verantwoordelijkheid bestaat er natuurlijk in constant te zijn en er alles aan te doen voor de geloofwaardigheid van ons land. Een woord is een woord. Een woord is een woord.

En effet, à mes yeux, la parole de la Belgique a de la valeur. Mais en même temps, comme premier ministre, je mesure bien aussi, en ce moment de gravité politique, que la Constitution belge...

Onze Belgische Grondwet is ook geen vodje papier. Dat betekent dat ik dag na dag, in Marrakesh maar ook in de dagen erna, zal moeten bekijken hoe het mogelijk zal zijn om elke keer mijn standpunt, mijn overtuiging, te verdedigen binnen de Ministerraad, binnen de kern en in het Parlement. Tegelijkertijd moet ik er echter voor zorgen dat de Grondwet volledig gerespecteerd wordt. Dat zal ik ook zeker doen.

M. Maingain l'a évoqué à juste titre: il y a des instruments, dans la Constitution, pour le Parlement, pour le gouvernement également et même pour le premier ministre.

Je veux être extrêmement engagé sur le sujet. Chacun connaît le point de vue que j'ai exprimé. Chacun sait qu'il y a en ce moment une difficulté politique au sein d'une majorité politique. Je ne veux pas le nier. Mais je mesure bien qu'il y a des moments, dans la vie politique, où il faut faire la distinction entre le jeu d'une majorité, le jeu d'une opposition, et le positionnement qui doit être exprimé pour incarner de quel côté nous nous situons sur le terrain de la coopération européenne, de la coopération internationale. Soyez convaincus que, le moment venu, je n'hésiterai pas à choisir de quel côté, pour ce qui me concerne, je veillerai à me situer, dans le respect des règles constitutionnelles.

Dames en heren, ik kom tot een laatste, belangrijk punt.

Ik wil ook duidelijk maken dat het onze verantwoordelijkheid is – meerderheid en oppositie – om niet blind en doof te zijn. Elf miljoen Belgen hebben belangrijke verwachtingen en prioriteiten in hun dagelijks leven. Het leidt geen twijfel dat migratie een belangrijk thema is en een belangrijke uitdaging vormt. Wij moeten duidelijke en sterke antwoorden geven.

Ik stel echter ook vast dat de koopkracht van de mensen, de mobiliteit en de toekomst van onze planeet eveneens belangrijke thema's zijn.

Pour que les investissements futurs (la transition digitale, la mobilité, le *jobs deal*) et pour que les emplois qui ne sont pas occupés aujourd'hui puissent l'être demain, la sécurité sociale doit être convenablement financée.

Il y a bien sûr des différences entre nous, mais il y a, et je le pense profondément, l'exigence de la responsabilité. Je choisirai le camp du respect de nos institutions. Je considérerai, si ce vote intervient, que ce sera un signal très fort adressé par le Parlement représentant les citoyens de ce pays. Je considérerai que cette résolution m'oblige, à titre personnel, dans le respect de nos institutions et de la Constitution. Je vous remercie.

Le **président**: Chers collègues, y a-t-il des répliques?

03.85 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, nous avons écouté très attentivement M. le premier ministre. Comme nous l'avions annoncé, avant de nous déterminer, nous souhaitions l'entendre. Nous l'avons dit hier en commission et répété par le biais de l'intervention de Mme Fernandez Fernandez. Mais pour ne rien vous cacher, il y a encore des zones d'ombre. Une de ces zones d'ombre consiste en une question relativement simple qui est de savoir si le premier ministre vient ou non de dire à la tribune qu'il s'exprimerait et représenterait la Belgique à Marrakech. Je vous avoue que sur ce point il y a encore plus qu'un doute.

C'est la raison pour laquelle, monsieur le président, si vous le voulez bien, je vous adresse une demande formelle de suspension de séance d'une dizaine de minutes maximum.

De **voorzitter**: Als een fractie een schorsing vraagt, dan behoort het tot de gebruiken dat wij daarop ingaan, maar misschien is het aangewezen om eerst de ronde van de replieken te doen?

Êtes-vous d'accord, monsieur Laaouej? Vous voulez donc une suspension immédiate.

Ik respecteer de parlementaire traditie.

De vergadering is geschorst.
La séance est suspendue.

*De vergadering wordt geschorst om 18.38 uur.
La séance est suspendue à 18.38 heures.*

*La séance est reprise à 20.29 heures.
De vergadering wordt hervat om 20.29 uur.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

Le **président**: J'ai reçu un nouvel amendement, n° 13, qui demande au gouvernement fédéral d'approuver le Pacte mondial pour des migrations sûres, motivées et régulières.

Het amendement vraagt aan de regering het Global Compact for Migration goed te keuren.

Cet amendement a été introduit par M. Clarinval (auteur principal) et signé par Mme Fonck, M. Di Rupo, M. Laaouej, M. Verherstraeten, M. Van der Maelen, M. Maingain, M. Dewael, Mme Kitir, M. Gilkinet, M. Calvo.

Cela étant dit et vu cet amendement, les amendements n°s 10, 11, et 12 de Mme Fernandez Fernandez et

consorts sont retirés. Nous reprenons l'ordre du jour. La parole est à M. Laaouej.

03.86 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le président, chers collègues, quel gâchis! Quel gâchis d'avoir vu des débats parlementaires biaisés parce que ne disposant pas d'emblée dans le chef du gouvernement et, en particulier, dans celui du premier ministre d'une position claire et sans ambiguïté!

Vous ne m'en voudrez pas de revenir sur les échanges que nous avons eus, hier en commission, au cours desquels le Parti Socialiste avec DéFI étaient, selon vous, isolés, se braquant sur des détails alors qu'aujourd'hui, il apparaît clairement – après que le masque soit tombé dans le chef de certains membres de la majorité et dans le vôtre, monsieur le premier ministre, et je suis désolé de vous le dire – que c'est la position que nous défendions d'emblée, nous socialistes, qui était la bonne.

Parce que nous n'avions pas cru qu'il était possible de pouvoir, avec vous, marquer un accord sur un texte qui d'emblée ne convenait pas, n'était pas à la hauteur des enjeux, un texte qui soit clair quant aux engagements de la Belgique sur la scène internationale, dans un domaine aussi important que la migration, où sont en jeu des valeurs fondamentales liées notamment à la dignité humaine, à la conception qu'on se fait des droits de l'homme. C'est ce qui nous a, au fond, le plus irrités, le plus déçus. Et c'est pourquoi nous avions mené ce combat qui s'avère aujourd'hui pleinement justifié. Je ne m'en réjouis cependant pas. Car, que d'énergie et de temps perdus.

Il y a néanmoins quelque chose de grave, monsieur le premier ministre. Je vous le dis car vous souhaitiez tout à l'heure un débat franc. Soyons francs! Nous considérons qu'après avoir abîmé votre gouvernement – en raison de la façon dont vous y gérez les relations, en particulier avec votre partenaire, la N-VA –, sa crédibilité, vous avez essayé, je le déplore, de manipuler, d'instrumentaliser l'institution parlementaire.

Aujourd'hui, le Parlement va vous répondre. Parce qu'il est conscient de l'importance de la parole donnée, de la qualité des débats et, surtout, des engagements formalisés et pris lorsque des textes sont déposés et au bas desquels des signatures sont apposées.

Monsieur le premier ministre, voilà où nous en sommes: un amendement a été rédigé, qui pourrait être un copier-coller de ce que nous avions nous-mêmes déposé. Nous avons perdu beaucoup de temps, peut-être aussi beaucoup d'énergie à essayer de vous convaincre. Mais surtout, en raison de la manière dont vous avez abordé les choses, je ne suis pas sûr que le gouvernement que vous représentez en ressorte grandi.

Une chose est claire. Jusqu'au bout, vous avez été visiblement tenu par certains membres radicaux qui, au sein de la N-VA, donnent le ton; une N-VA de plus en plus gonflée à l'hélium du Vlaams Belang et qui essaie d'imposer son agenda. Nous le refusons, monsieur le premier ministre. Parce que nous sommes des démocrates et nous devons nous rejoindre sur les valeurs démocratiques.

C'est la raison pour laquelle mon groupe a décidé de cosigner cet amendement qui désormais vous fixe une obligation de résultat.

Et ce résultat doit être d'approuver formellement le Pacte de l'ONU sur les migrations. Que ce soit à Marrakech ou à New York, de l'approuver formellement, sans aucune forme d'ambiguïté, tel est le message qu'aujourd'hui nous vous délivrons.

03.87 David Clarinval (MR): Monsieur le président, en ce qui concerne le MR, le texte de base était très clair. Cependant, comme je l'ai indiqué hier et la semaine dernière en commission, nous sommes à la recherche du consensus le plus large possible au Parlement afin d'obtenir un soutien au Pacte des migrations.

Nous avons entendu les déclarations des uns et des autres au cours de cet après-midi. Afin de tenir compte des points de vue exprimés et d'apporter certains éclaircissements qui étaient nécessaires pour certains groupes, nous proposons donc cet amendement qui ajoute une troisième demande aux deux autres déjà formulées.

Il est évident que de nombreux groupes soutiennent le pacte. Nous tenions à ce que l'ensemble de ces groupes puissent le formuler et le soutenir clairement. Pour cette raison nous déposons cet amendement qui vise à recueillir le plus large consensus possible autour des personnes qui soutiennent le pacte.

Monsieur le président, vous avez lu le texte de l'amendement tout à l'heure, je ne vais pas le relire. Je voulais juste expliquer le but de cet amendement.

03.88 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de eerste minister, ik citeer uw woorden: "Mijn land zal in december het globaal migratiepact ondertekenen in Marrakesh. Deze tekst is een enorme stap vooruit."

U hebt vandaag in uw antwoord eerlijk toegegeven dat u een politiek probleem hebt in uw kern en dat één partij na een parcours van twee jaar haar kar gekeerd heeft. U hebt gezegd dat u op zoek bent gegaan naar een oplossing, en u bent naar het Parlement gekomen. U hebt gezegd dat u het Parlement zich over de kwestie zou laten uitspreken en dat u die positie in Marrakesh zou verdedigen.

Het Parlement heeft zich er gisteren over uitgesproken, mijnheer de eerste minister. Een tweederde meerderheid is voor het migratiepact. En toch bent u zopas heel vaag gebleven in uw antwoord. Zo hard u vandaag geprobeerd hebt de democratie te verdedigen, zo zwak was u in het tonen dat u achter de democratie wou staan.

Ik ben dan ook blij dat wij een oplossing gevonden hebben. U krijgt een tweede signaal, mijnheer de eerste minister. Met dat tweede signaal wordt u niet alleen gevraagd naar Marrakesh te gaan, maar ook om daar de beslissing die hier in de Kamer door een tweederde meerderheid gedragen wordt, te verkondigen. Als u de democratie ernstig neemt, is dat wat u zult doen in Marrakesh. Dan zult u dat doen in naam van ons land. Niet meer en niet minder.

Ik betreur dat u in uw antwoord zeer onduidelijk was. U zegt dat de Grondwet geen vodje papier is. Maar mijnheer de eerste minister, het Parlement is geen vodje papier. De oppositie is geen vodje papier. De mensen in uw meerderheid die u steunen, zijn geen vodje papier.

U krijgt een duidelijk signaal. Over de inhoud hebben wij weinig gehoord. Alle argumenten die gegeven werden, werden weerlegd. Maar men wilde die blijkbaar horen. Er is een overduidelijke meerderheid in het Parlement die u de opdracht geeft het globaal pact te gaan ondertekenen in Marrakesh en in New York.

Dus, mijnheer de eerste minister, uw opdracht is duidelijk. Ik hoop dat u ons niet teleurstelt. Ik hoop dat u het Parlement niet teleurstelt. Ik hoop dat u de mensen in uw meerderheid niet teleurstelt. Ik hoop bovenal dat u ons land niet teleurstelt.

03.89 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, tijdens mijn toespraak deze namiddag heb ik gezegd dat ik heel erg uitkeek naar uw antwoord. In uw antwoord had u de gelegenheid bij uitstek om de puntjes op de i te zetten, om ons land weer op sleeptouw te nemen. In alle openheid zeg ik u met grote teleurstelling dat u die kans daarnet gemist hebt. Wat daarnet een nieuw begin kon zijn voor ons land, misschien zelfs een nieuw begin voor de huidige regering, een nieuw begin voor een heleboel andere maatschappelijke uitdagingen, die kans hebt u, helaas, niet met beide handen gegrepen.

U vroeg de voorbije dagen een mandaat aan het Parlement. Collega's van meerderheid en oppositie hebben zich daarvoor ingezet en de nodige moeite gedaan. Het was niet evident om de verschillen te overstijgen. Over migratie- en asielpolitiek bestaan er immers vanzelfsprekend verschillende meningen in het Parlement. Collega's van meerderheid en oppositie hebben in de voorbije dagen echter inspanningen geleverd om dichter bij elkaar te komen, om te proberen een einde te maken aan de verdeeldheid en onduidelijkheid in ons land. U kreeg dat mandaat, maar toch bent u daar deze namiddag helaas niet helemaal mee aan de slag gegaan.

Om die reden hebben wij, samen met andere collega's, gevraagd om de vergadering te schorsen, zodat wij konden bekijken hoe wij daarmee aan de slag moeten gaan. Collega's, als de eerste minister na een dergelijk mandaat niet honderd procent duidelijk spreekt, dan lijkt het ons logisch dat het Parlement honderdvijftig procent duidelijk wordt. Dat was de inzet van de gesprekken in de voorbije twee uur tijdens de schorsing. Ik denk dat het amendement dat nu voorligt, een belangrijke stap vooruit is.

Mijnheer de eerste minister, het is jammer dat het zo ver moest komen. Uw meerderheidspartijen wisten dat onze steun orecht was, maar niet onvoorwaardelijk. Onze fractie heeft daarnet hier op het spreekgestoelte aangekondigd dat er in die zin een amendement ingediend zou worden, als uw verklaringen niet honderd procent duidelijk waren.

Het nu voorliggend amendement zegt alles en is voor honderdvijftig procent duidelijk wat u met uw regering moet doen. Het gaat met name om de woorden die u daarnet niet uitgesproken hebt, maar die wel door het Parlement uitgesproken worden: België zal het pact goedkeuren. Dat is de vraag van het Parlement.

Collega's van de N-VA, dat betekent dat u in de komende 24 uur toch echt eens moet nadenken. Collega De Roover, ik wil u vragen om uw plaat eindelijk eens af te zetten. Stop met de gijzeling van ons land, stop met het zoeken naar allerlei vaak fake argumenten om toch maar geen vooruitgang te boeken, om toch maar niet te beginnen aan al de andere uitdagingen, die nog voor ons staan.

Mijnheer De Roover, u had gehoopt dat het Parlement verdeeld zou zijn. U had misschien zelfs stiekem gehoopt dat de schorsing een nog grotere verdeeldheid en een nog grotere chaos zou opleveren.

Ik ben blij dat wij samen hebben beslist dat wij Filip Dewinter en Peter De Roover dat cadeau niet zullen geven.

Laat het duidelijk zijn. Wat de fracties die het amendement ondertekenen, bindt, is de duidelijkheid dat wij ons land niet door Peter de Roover en Filip Dewinter laten gijzelen.

Leden van de N-VA en ook u, mijnheer Jambon, u als vice-eersteminister met metier, u als Vlaams-nationalist, die de voorbije tijd wel geprobeerd heeft uw job ernstig in te vullen, vraag ik het volgende. Kunt u alstublieft aan de heer De Roover duidelijk maken dat mensen het beu zijn dat op die manier met hen wordt gelachen? Kunt u hem vertellen dat mensen het beu zijn dat de grootste partij van het land blijkbaar niet bezig is met de koopkracht, met de klimaatopwarming en met het laten draaien van het land, maar wel met het eigen electorale gewin?

Mijnheer de eerste minister, na de stemming over het voorliggend amendement en de voorliggende tekst zijn er voor u geen excuses meer. Onze fractie is graag een deel van de gemaakte coalitie. Ik word er als progressieve, jonge politicus blij van om hier samen te kunnen tonen dat wij het pact zullen ondersteunen. Als Belg zou ik fier zijn, mocht ons land op dat vlak honderdvijftig procent duidelijk zijn.

U krijgt nu een mandaat dat nog niet veel eerste ministers hebben gekregen. U krijgt een mandaat van misschien meer dan twee derde van het Parlement.

Mijnheer de eerste minister, alle excuses vallen nu dus weg. Indien u het gekregen mandaat niet weet te verzilveren, kunt u eigenlijk ook niet als eerste minister aan boord blijven. U krijgt van ons de kans het mandaat te verzilveren.

Het klopt dat de tekst wordt aangescherpt. Laat dat echter vooral een aanmoediging zijn. De vorige versie was een inspanningsverbintenis. De huidige versie is een resultaatsverbintenis.

Onze fractie hoopt oprocht dat het resultaat positief zal zijn in het belang van ons land en van de burgers van ons land.

Laten wij de tekst goedkeuren. Ik hoop dat de N-VA de komende 24 uur eindelijk ontdekt dat op een serieuse manier aan politiek moet worden gedaan. Ik hoop vooral dat de komende dagen duidelijk wordt dat ons land aan de juiste kant van de geschiedenis staat.

03.90 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, nous sommes en dialogue depuis trois semaines maintenant, sur la question du Pacte des migrations, un texte important en préparation depuis deux ans, vous l'avez rappelé. Notre discours n'a pas varié. Nous vous avons demandé de donner un signal clair, de signer, d'approuver plus exactement ce pacte, de le faire de façon claire et volontaire, de replacer la Belgique parmi les États les plus courageux et visionnaires qui acceptent de travailler de façon multilatérale pour résoudre les problèmes de ce monde.

Je me réjouis, au nom du groupe Ecolo-Groen, que ce Parlement ait pu – c'est trop rare pour ne pas être souligné – jouer son rôle et qu'on ait pu, au cours de l'interruption qui vient d'avoir lieu, dépasser les limites de la majorité et de l'opposition pour aboutir à un accord sur cet amendement qui a été signé et présenté par M. Clarinval.

Tout à l'heure, lors du premier tour de questions, je vous ai demandé, monsieur le premier ministre, un

engagement aussi clair que la majorité qui se dégageait pour l'approbation du pacte. Nous sommes restés, je dois vous le dire, circonspects par rapport à la réponse que vous nous avez donnée, laissant sous-entendre que vous pourriez aller à Marrakech à titre personnel, même si vous êtes premier ministre. Mais on n'est pas à moitié premier ministre! C'est la raison pour laquelle nous avons demandé cet amendement qui vient d'être déposé et qui demande explicitement au gouvernement d'adopter le Pacte des migrations. Cet amendement est signé par différents groupes représentant une très large majorité de ce Parlement. Vous savez maintenant ce qu'il vous restera à faire après le vote de cet amendement. Ce sera d'approuver le pacte au nom de notre pays.

Je l'ai dit tout à l'heure à la tribune, nous sommes, en tant que responsables politiques, face à deux défis internationaux majeurs: celui des migrations d'une part et celui du climat d'autre part. Pour ce qui concerne le Pacte des migrations, nous allons vous donner le mandat et les moyens que vous avez demandés, mardi soir, au Parlement pour avancer. Vous aurez dorénavant une obligation de résultat. Vous ne pourrez pas vous dédire.

Nous vous attendons ensuite, évidemment, sur la question du climat. Il est temps pour notre pays de repasser à l'action, de regarder vers l'avenir, de tourner le dos à ce qui, j'espère, sera une parenthèse qui a commencé en 2014. La meilleure façon de fermer cette parenthèse, c'est d'adopter ce pacte et de travailler sur les questions d'avenir avec les démocrates de ce pays.

03.91 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le premier ministre, vous vous êtes exprimé tout à l'heure en qualité de premier ministre mais aussi à titre personnel, sans qu'on ne sache très bien ce qui vous engageait comme premier ministre ou comme citoyen.

Vous avez étonnement déclaré que vous iriez défendre vos convictions à Marrakech. Si nous apprécions vos convictions personnelles, votre job, c'est d'être premier ministre. Un premier ministre n'agit jamais à titre personnel, selon ses convictions. Vous le savez pertinemment. Un premier ministre agit au nom du gouvernement. Ce n'est pas Charles Michel, citoyen belge, qui va soutenir le pacte à Marrakech ou à New York. C'est le premier ministre qui représente la Belgique, qui s'exprime au nom du gouvernement et qui représente aussi les 11 millions de Belges.

Aujourd'hui en plénière mais hier aussi, en commission, avec mon collègue Georges Dallemagne, nous avons pris nos responsabilités au cdH, parce que, dans des moments politiques difficiles, nous refusons de jouer les petits jeux politiques. Nous voulons faire gagner le camp des démocrates. Mais, que ce soit clair, les mots de cette résolution ne suffisent pas! Nous voulons des actes.

Votre gouvernement est profondément déchiré. Nous l'avons encore largement vu ici pendant toute cette journée. Monsieur le premier ministre, vous êtes donc devant un choix très clair: soit, respecter le vote exprimé ici par les démocrates, soit, vous soumettre au diktat de la N-VA poussée dans le dos par le Belang. À vous de choisir le camp des démocrates!

03.92 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het debat dat wij hier gevoerd hebben vandaag en de voorbije dagen vind ik, in tegenstelling tot sommige sprekers, geen tijdverlies. Het was een goed debat. Verschillende standpunten werden naar voren geschoven. En de bevolking kan zien welke partijen op welke manier belang hechten aan het begrip grens.

Mijnheer de eerste minister, naar aanleiding van uw uiteenzetting wil ik zeggen dat het mij verheugt dat u zich inspant om ervoor te zorgen dat de regering inderdaad kan voortwerken aan de vele thema's die de vier regeringspartijen binden. Ik hoop dat wij het goede werk dat wij geleverd hebben, kunnen voortzetten. Ik ben blij dat u daardoor geïnspireerd bent.

Mijnheer de eerste minister, ik ben ook blij dat u zei dat u — en dat is eigenlijk logisch — de rechtsstatelijke regels zult volgen die bij een bepaalde besluitvorming gepast zijn. Ook daarin steunen wij u vanzelfsprekend. Ik hoor bepaalde collega's zeggen dat er nog onduidelijkheden zijn in uw uiteenzetting maar ongetwijfeld zult u opklaring bieden in de regering, de plaats waar de beslissing wordt genomen in dit geval.

Ik mag dan effectief hopen dat wij zo snel mogelijk overgaan tot de orde van de dag en dat wij het belangrijke werk waarmee wij met zijn vieren bezig zijn, kunnen voortzetten.

03.93 **Filip Dewinter** (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, wij hebben daarnet een eerste minister gehoord die zich in alle bochten heeft gewrongen om uiteindelijk de kool en de geit te sparen. Dat is goed nieuws. Wie dacht dat na de resolutie die gisteren inderdaad met een grote meerderheid werd goedgekeurd, de eerste minister nu richting Marrakesh zou gaan om het Marrakeshpact te consacreren, is eraan voor de moeite.

De premier twijfelt, de premier aarzelt en hij stelt het belang van het voortbestaan van zijn regering blijkbaar voorop. Hij is bereid om wat Marrakesh betreft — zo interpreter ik het althans — water bij de wijn te doen. Dat is goed nieuws, in zoverre dat de N-VA, mijnheer Jambon, mijnheer De Roover, collega's van de N-VA, nu niet gaat plooien. In zoverre dat de N-VA het been stijf houdt. In zoverre dat de N-VA ruggegraat en karakter toont. In zoverre dat de N-VA met de moed van haar overtuiging het standpunt gestand doet dat het Marrakeshpact niet door deze regering kan worden onderschreven, niet door deze regering kan worden goedgekeurd, noch in Marrakesh, noch in New York. Nu hangt het van u af, dames en heren van de N-VA. Desnoods moet u, met de kracht van uw overtuiging, ook bereid zijn om het ultieme offer te brengen en uw aanwezigheid in deze regering in de weegschaal te werpen morgen op de Ministerraad, om ervoor te zorgen dat het Marrakeshpact niet wordt goedgekeurd door deze regering.

Mag ik u een goede raad geven? (*Er weerklint "nee"*)

Velen zeggen dat het Vlaams Belang ondertussen de buikspreker van de N-VA is geworden. Luister maar eens naar wat uw onderbuik zegt. Luister maar eens naar wat het volk zegt. Luister voor één keer niet naar wat hier wordt verteld. Er is een hemelsbreed verschil tussen wat er leeft in de Volksstraat en wat er leeft hier in de Wetstraat. Er is een hemelsbreed verschil tussen de virtuele wereld, de ivoren toren van dit Parlement, en de reële wereld van de man in de straat. De man in de straat steunt uw en onze strijd tegen het Marrakeshpact, die wil de massa-immigratie niet. Dit pact is het paard van Troje van het globalisme, het paard van Troje van de opengrenzenlobby, het paard van Troje van de multicultuur die onze identiteit en culturele eigenheid wil vernietigen. Daarom: nee aan Marrakesh. Houd het been stijf en u vindt ons op uw weg, niet als vijand, maar als bondgenoot.

03.94 **Olivier Maingain** (DéFI): Chers collègues, aujourd'hui c'est la victoire du Parlement. Aujourd'hui, notre institution a en somme fait entendre la voix de la rébellion, face à celui qui, d'ailleurs, ne daigne jamais mettre les pieds dans cette enceinte, au point qu'il croit que toutes les institutions belges sont à ses pieds. Aujourd'hui, s'il a pu vassaliser un gouvernement pendant quatre ans et demi, il n'aura pas pu vassaliser notre assemblée démocratique! C'est cela, la grande victoire d'aujourd'hui! C'est cela qui nous rassemble. (*Applaudissements*)

Alors, oui, il vous reste àachever le travail, monsieur le premier ministre. Il vous reste à assumer le devoir moral que l'assemblée vous confie. Non seulement, il vous faut veiller, bien entendu, à ce que le pacte soit signé - vous n'avez plus l'embarras du choix, vous n'en avez que l'obligation, au terme de la résolution telle qu'amendée - mais de surcroît, veiller à préserver l'unité et la crédibilité de nos institutions, comme je l'ai dit tout à l'heure. Si vous signez le pacte, il n'y aura qu'une issue pour la N-VA: se soumettre. Je n'y crois guère. Se démettre? Je n'y crois guère. C'est la révocation. Voilà le devoir qui vous attend, monsieur le premier ministre.

03.95 **Hendrik Vuye** (Vuyé&Wouters): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik zal u zeggen wat ik van uw uiteenzetting heb begrepen.

U gaat op reis, u gaat naar Marrakesh, u neemt iets mee en u neemt blijkbaar de Grondwet mee. Tot daar heb ik het begrepen, verder niet.

Ik heb geen idee welke lectuur u geeft van de Grondwet. U hebt hier bewust of onbewust – ik vermoed onbewust – een van uw voorgangers geciteerd. Die stond hier veertig jaar geleden, op 11 oktober 1978 en die zei ook "De Grondwet is geen vodje papier", maar hij voegde eraan toe "en ik verlaat deze tribune en ik ga naar de Koning en ik bied het ontslag van mijn regering aan".

Wat een verschil met u. U zegt: "De Grondwet is geen vodje papier", maar u trekt er geen enkele conclusie uit.

Ik stel mij één vraag. Ik heb lang in een andere hoedanigheid naar de politiek gekeken en ik ken uw voorgangers. Is het nu echt zo dat iemand die de 16 binnenstapt, bereid is om alle vernederingen te

ondergaan om daar toch maar te kunnen blijven? Ik vind dat erg.

Wat hier vandaag in het Parlement gebeurt, vind ik ook heel erg. Er zijn twee zaken die niets uithalen. De heren Calvo en Gilkinet zeggen dat het een resultaatsverplichting is. Nee, mijnheer Maingain had het juist: "un devoir moral". Dat is een reuzegroot verschil, mijnheer Calvo.

Die resolutie haalt niets uit. De regering doet daarmee wat ze wil omdat externe betrekkingen een exclusieve bevoegdheid van de regering is.

Dat haalt dus niets uit, dat helpt ons niet vooruit.

De tweede groep, met Vlaams Belang en de N-VA, zegt dat u niet naar Marrakesh mag gaan. Zij hebben het dus nog altijd niet begrepen: of de eerste minister nu naar Marrakesh gaat, wat hij daar ook doet, of hij hier blijft, of de regering valt, of de resolutie wordt goedgekeurd, dat migratiepact van de Verenigde Naties komt er en het zal door rechters ook worden gebruikt als *soft law*.

Het gekke aan dit spektakel in het Parlement is dat de enige rationele handeling die nog kan worden gesteld... Want het is puinruimen, het is nu te laat; men had vroeger moeten tussenkomen voor het migratiepact. De enige rationele handeling die nog kan worden gesteld, namelijk het aannemen van een stemverklaring – ik weet heel goed dat dat maar een strohalm is, maar soms moet men zich daaraan vasthouden – wordt slechts door twee Kamerleden op 150 voorgesteld. Zij zitten nog in de rationaliteit, de rest zit blijkbaar ergens anders.

Ik vraag mij af wat de bevolking ervan denkt dat er, op een moment dat er duizenden mensen betoogd hebben voor het klimaat en er een echte woede is bij de gele hesjes, hier een stuk wordt opgevoerd, een schimmenspel, dat louter gaat over politieke macht, over het behouden van postjes en het voorbereiden van verkiezingen. Dat is immers het enige waarover het gaat. Het gaat niet over de zorgen van de bevolking, helemaal niet. Het gaat niet over migratie. Mocht het daarover gaan, dan zouden wij het over die stemverklaring hebben en dan zouden wij proberen een zo goed mogelijke stemverklaring op te stellen, maar dat wenst men niet.

Mijnheer de eerste minister, schep nu toch eens klarheid. Hebt u eigenlijk nog een regering? Dwing die partijen nu toch eens om een standpunt in te nemen.

U hebt daarnet Leo Tindemans geciteerd. Een van uw andere voorgangers, Wilfried Martens, werd in 1991 met een gelijkaardige situatie geconfronteerd. Hij heeft toen in de Ministerraad een stemming uitgelokt. Het is ongebruikelijk dat er gestemd wordt in de Ministerraad; in België toch, want in andere landen zoals Israël doet men dat wel. Het is echter niet verboden. Dat heeft toen wel gezorgd voor duidelijkheid. Het heeft een einde gemaakt aan dat schimmenspel.

Ik vraag u dus met aandrang om morgen in de Ministerraad klarheid te scheppen over de vraag of u nog een regering hebt of niet. Het is het ene of het andere, er is geen tussenweg. Ik meen dat de bevolking het recht heeft om dat te weten.

U zult niet moeten klagen wanneer de antipolitiek in mei 2019 een grote overwinning behaalt. Daar zult u met uw regering, met de vier partijen, aan hebben bijgedragen. Als u mijn oordeel vraagt, dan is uw regering gevallen. U zult de komende dagen alleen maar nog dieper vallen.

03.96 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Monsieur le premier ministre, le petit jeu va donc continuer! Nous pensions enfin avoir une réponse claire aujourd'hui au Parlement. C'est ici qu'on allait trancher mais, en fait, non! Vous êtes venu nous dire que le petit jeu allait continuer et nous n'avons toujours pas de réponse claire de votre part. Combien de temps ce spectacle va-t-il encore durer? Vous rendez-vous compte de ce que les gens se disent à l'extérieur de ce Parlement? Cela fait trois semaines que dure ce petit jeu! Cela fait trois semaines que vous ne pensez qu'à savoir qui aura le valet puant!

U bent gewoon al drie weken aan het zwartepieten. Uren discussie en debatten om één vraag op te lossen: wie heeft de zwartepiet? Hoe durft u drie weken van de democratie weg te kappen, alleen om die vraag op te lossen? Hak die knoop door, morgen op de Ministerraad, wie die zwartepiet mag hebben, maar ga ons toch niet drie weken lang kappen om dat vraagstuk op te lossen.

On s'en fout de savoir qui a le valet puant! Cela ne nous intéresse pas. Nous voulons vous voir trancher. Combien de temps allez-vous continuer?

Monsieur le premier ministre, nous avons beaucoup appris sur la réalité institutionnelle de la Belgique. Je remercie d'ailleurs les collègues qui sont venus nous éclairer en la matière. À chaque fois, des soi-disant grands arguments démocratiques ont été utilisés pour, en fait, nous rouler. C'est le pire!

Quand nous avons appris que le premier ministre appelait le Parlement à se prononcer, les gens se sont dit que c'est bien, que le Parlement, c'est démocratique. Mais en fait, c'était pour éviter de devoir y aller au nom du gouvernement. Vous pouviez tromper tout le monde en y allant au nom du Parlement. Heureusement, les analystes ont dit que quelque chose qui paraissait très démocratique ne l'est en fait pas du tout. Le premier ministre essaie à la fois de garder son gouvernement et d'aller quand même à Marrakech.

Après, vousappelez à la Constitution. Tout le monde se dit que c'est démocratique, la Constitution. C'est génial! Après, on se rend compte que vousappelez en fait à la Constitution pour pouvoir justifier l'absence de consensus dans le gouvernement. C'est vraiment n'importe quoi! Vous êtes en train de jouer avec les règles de notre démocratie pour justifier votre choix politique de ne pas trancher.

Vous avez fait la même chose dimanche avec la manifestation pour le climat. Dans la rue, il y avait 75 000 personnes. Dimanche, vous disiez: "J'ai entendu le signal, je suis avec vous tous." Mardi, deux jours plus tard, vous demandiez que nous votions, au niveau européen, contre les directives relatives au climat. C'est incroyable! Ce "oui, mais non" a un seul but.

Er is één punt waarover u het allebei eens bent, dat is het behoud van de macht.

Garder le pouvoir! Maintenir le gouvernement! Vous êtes complètement d'accord sur ce sujet. Nous entendons dire ici, depuis quatre ans, que le PTB encourage le populisme; que nous en sommes la cause et que les gens sont dégoûtés. Aujourd'hui, les choses sont très claires: s'il y a un parti qui a contribué à dégoûter les gens ces trois dernières semaines, c'est bien la N-VA.

Mensen vinden het spelletje dat u hier vandaag speelt, degoutant.

Ik stel u het volgende voor. Morgen vindt de Ministerraad plaats. Hak de knoop door, morgen. Ja of nee! Mag de Belgische regering het pact steunen? Dat is een simple vraag. Het zou een schande zijn, beste ministers, mocht morgen op de Ministerraad dat punt niet het eerste punt op de agenda zijn.

Si tel était le cas, je crois que la colère serait terrible au niveau de la population. Vous devez trancher. Il nous faut une réponse demain à 14 h 00. Les gens en ont marre que vous vous occupiez d'autre chose que de leurs préoccupations: pouvoir d'achat, climat, pension ... Occupez-vous de cela et arrêtez de les attaquer, comme vous le faites depuis quatre ans. Personnellement, je ne pleurerai pas si votre gouvernement devait tomber. Je vous le dis. Une grande partie de la population ne souhaite que cela.

Continuer pendant trois semaines ce type de débats lamentables nourrit, au niveau de la population, un réel dégoût que nous canaliserons de manière à avancer de manière constructive et positive. Monsieur le premier ministre, vous êtes responsable du dégoût de la population. J'espère que vous avez entendu le message.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De besprekking is gesloten.
La discussion est close.

* * * * *

Ingrediende amendementen:

Amendements déposés:

Opschrift, consideransen en verzoeken/ Intitulé, considérants et demandes

- 9 – Filip Dewinter cs (3385/7)

Demande (n)/ Verzoek (n)

- 13 – David Clarinval cs (3385/7)

* * * * *

*De stemming over de amendementen wordt aangehouden.
Le vote sur les amendements est réservé.*

De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal nu plaatsvinden.
Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu maintenant.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

[04] Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie over het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie (nieuw opschrift) (3385/1-7)

[04] Amendements réservés à la proposition de résolution relative au Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières (nouvel intitulé) (3385/1-7)

Stemming over amendement nr. 9 van Filip Dewinter cs op het opschrift, de consideransen en de verzoeken. (3385/7)

Vote sur l'amendement n° 9 de Filip Dewinter cs à l'intitulé, les considérants et les demandes. (3385/7)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 1*)

Ja	3	Oui
Nee	139	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	142	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 13 van David Clarinval cs tot invoeging van een verzoek (n). (3385/7)
Vote sur l'amendement n° 13 de David Clarinval cs tendant à insérer une demande (n). (3385/7)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 2*)

Ja	106	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	142	Total

Bijgevolg is het amendement aangenomen.

En conséquence, l'amendement est adopté.

[05] Geheel van het voorstel van resolutie over het Mondiaal Pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie, zoals geadviseerd (nieuw opschrift) (3385/6+7)

[05] Ensemble de la proposition de résolution relative au Pacte mondial pour des migrations sûres, ordonnées et régulières, telle qu'amendée (nouvel intitulé) (3385/6+7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 3*)

Ja	107	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	143	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie zoals geamendeerd aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. (3385/8)
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution telle qu'amendée. Il en sera donné connaissance au gouvernement. (3385/8)

(*Applaus*)
(*Applaudissements*)

06 Regeling van de werkzaamheden

06 Ordre des travaux

Chers collègues, il y a de la confusion au sujet des questions orales. Donc, ma proposition est que l'on m'informe quant à celles qui sont maintenues.

Dan weten we waar we aan toe zijn.

We mogen ook niet uit het oog verliezen dat we zeker nog één stemming moeten doen, want daar hangt 165 miljoen euro aan vast, die we riskeren te verliezen als we dat vandaag niet aannemen. We hebben daarvoor ook de urgentie aangenomen.

Daarom stel ik voor dat we tien minuten schorsen. Ik kan de mondelinge vragen niet organiseren als ik niet weet welke vragen behouden blijven.

07 Verzoek tot advies van de Raad van State

07 Demande d'avis du Conseil d'État

07.01 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, nous allons évidemment vous répondre au sujet des questions orales.

Comme vous le savez, un projet de loi n° 3275 sur les réseaux hospitaliers est inscrit à l'ordre du jour. Des débats ont eu lieu en commission, notamment sur la manière dont vous avez coulé, madame la ministre, l'accord conclu en Conférence interministérielle via un amendement de la majorité.

Autant je reste favorable à la répartition des vingt-cinq réseaux hospitaliers locaux et régionaux entre les Régions et Communautés, autant – comme vous le savez – j'éprouve quelques doutes quant à la conformité de cet amendement avec les articles 10, 11 et 128 de la Constitution. Je l'avais déjà exprimé en commission. Pour cette raison, j'avais proposé d'envoyer les amendements au Conseil d'État. Ce ne fut pas possible, parce que la majorité a rejeté cette demande.

Sur la base de l'article 2 des lois coordonnées sur le Conseil d'État ainsi que de l'article 98 de notre Règlement, je vous demande, monsieur le président, d'envoyer ces amendements pour avis au Conseil d'État. Les différents partis de l'opposition soutiennent cette démarche.

De voorzitter: Ik neem aan dat de steun van de partijen die mevrouw Fonck heeft genoemd er is en dat wij bijgevolg het ontwerp nr. 3275 van onze agenda halen. Ik zal aan de Raad van State het advies over de amendementen vragen.

Bijgevolg zal de voorzitter het advies van de Raad van State vragen met toepassing van artikel 98.3 van het Reglement.

En conséquence, le président demandera l'avis du Conseil d'État en application de l'article 98.3 du Règlement.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 6 december 2018 om 21.30 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 6 décembre à 21.30 heures.

*De vergadering wordt gesloten om 21.17 uur.
La séance est levée à 21.17 heures.*

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Dewinter Filip, Pas Barbara, Penris Jan

Non	139	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Bellens Rita, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Calvo Kristof, Capoen An, Caprasse Véronique, Casier Youro, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Chabot Jacques, Chastel Olivier, Cheron Marcel, Clarinval David, Corthouts Michel, Daerden Frédéric, Dallemagne Georges, De Coninck Inez, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, De Crom Sandrine, Dedecker Peter, Dedry Anne, Degroote Koenraad, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, De Roover Peter, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Dumery Daphné, Fernandez Fernandez Julie, Flahaux Jean-Jacques, Fonck Catherine, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Galant Isabelle, Gantois Rita, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goffinet Anne-Catherine, Grosemans Karolien, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Heeren Veerle, Henry Olivier, Hufkens Renate, Jadin Katrin, Janssen Werner, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Klaps Johan, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Maingain Olivier, Mathot Alain, Matz Vanessa, Metsu Koen, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Schepmans Françoise, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Smeyers Sarah, Somers Ine, Spooren Jan, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Uyttersprot Goedele, Van Biesen Luk, Van Camp Yoleen, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandendput Tim, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Maele Dirk, Van de Velde Robert, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peel Valerie, Van Peteghem Vincent, Van Quickenborne Vincent, Van Rompuw Eric, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vercammen Jan, Verherstraeten Servais, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Waterschoot Véronique, Willaert Evita, Wilrycx Frank, Winckel Fabienne, Wollants Bert, Wouters Veerle, Yüksel Veli

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	106	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Casier Youro, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Chabot Jacques, Chastel Olivier, Cheron Marcel, Clarinval David, Corthouts Michel, Daerden Frédéric, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, De Crom Sandrine, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Flahaux Jean-Jacques, Fonck Catherine, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Galant Isabelle, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goffinet Anne-Catherine, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Heeren Veerle, Henry Olivier, Jadin Katrin, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Mathot Alain,

Matz Vanessa, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Schepmans Françoise, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peteghem Vincent, Van Quickenborne Vincent, Van Rompu Eric, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Waterschoot Véronique, Willaert Evita, Wilrycx Frank, Winckel Fabienne, Yüksel Veli

Non	036	Nee
-----	-----	-----

Bellens Rita, Bracke Siegfried, Buysrogge Peter, Capoen An, Carcaci Aldo, De Coninck Inez, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, De Roover Peter, Dewinter Filip, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dumery Daphné, Gantois Rita, Grosemans Karolien, Hufkens Renate, Janssen Werner, Klaps Johan, Luykx Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Penris Jan, Smeyers Sarah, Spooren Jan, Uttersprot Goedele, Van Camp Yoleen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vercammen Jan, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	107	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Becq Sonja, Beke Wouter, Blanchart Philippe, Bogaert Hendrik, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burton Emmanuel, Calvo Kristof, Caprasse Véronique, Casier Youro, Cassart-Mailleux Caroline, Ceysens Patricia, Chabot Jacques, Chastel Olivier, Cheron Marcel, Clarival David, Corthouts Michel, Daerden Frédéric, Dallemagne Georges, De Coninck Monica, de Coster-Bauchau Sybille, De Crom Sandrine, Dedry Anne, de Lamotte Michel, Delannois Paul-Olivier, Delizée Jean-Marc, Delpérée Francis, Demon Franky, Deseyn Roel, Detiège Maya, Devin Laurent, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Di Rupo Elio, Dispa Benoît, Fernandez Fernandez Julie, Flahaux Jean-Jacques, Fonck Catherine, Foret Gilles, Frédéric André, Friart Benoît, Gabriëls Katja, Galant Isabelle, Geerts David, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goffinet Anne-Catherine, Grovonijs Gwenaëlle, Hedebouw Raoul, Heeren Veerle, Henry Olivier, Jadin Katrin, Janssens Dirk, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lalieux Karine, Lambrecht Annick, Lijnen Nele, Lutgen Benoît, Maingain Olivier, Mathot Alain, Matz Vanessa, Miller Richard, Muylle Nathalie, Nollet Jean-Marc, Onkelinx Laurette, Özlen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pivin Philippe, Schepmans Françoise, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Smaers Griet, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Thoron Stéphanie, Top Alain, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Maelen Dirk, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Mechelen Dirk, Van Peteghem Vincent, Van Quickenborne Vincent, Van Rompu Eric, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Verherstraeten Servais, Waterschoot Véronique, Willaert Evita, Wilrycx Frank, Winckel Fabienne, Yüksel Veli

Non	036	Nee
-----	-----	-----

Bellens Rita, Bracke Siegfried, Buysrogge Peter, Capoen An, Carcaci Aldo, De Coninck Inez, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, De Roover Peter, Dewinter Filip, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dumery Daphné, Gantois Rita, Grosemans Karolien, Hufkens Renate, Janssen Werner, Klaps Johan, Luykx Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Penris Jan, Smeyers Sarah, Spooren Jan, Uttersprot Goedele, Van Camp Yoleen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van de Velde Robert, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vercammen Jan, Vermeulen Brecht, Vuye Hendrik, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------